

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی تاجیکستان

(ابوالقاسم فردوسی)

جلد اول

علی بهرامیان

با همکاری

عبدالله یونساف



مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران - تهران

کتابخانه بزرگ

حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) - قم

The Catalogue of Manuscripts of the National Library of Tājikestān

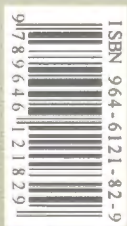
(Abūl-Ghāsem-e-Ferdūwssi)

Vol.1

Ali Bahrāmiān

with cooperation

Abdūllāh Yunessov



The Grand Library of
Ayatollah al'ūzmā Marāshi Najafi-Qum

The Documents & Diplomacy History Center of the
Foreign Ministry of the Islamic Republic of Irān - Thrān

2002

(ابوالعاسم مروسی)

فہرست نسخہ‌های خطی کتابخانه ملی تاجیکستان

۶۲۷۹۹

فهرست نسخه‌های خطی
کتابخانه ملی تاجیکستان

(ابوالقاسم فردوسی)

جلد اول

علی بهرامیان

با همکاری

عبدالله یونس اف

کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره) - قم

مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران - تهران

۱۳۸۰ش / ۱۴۲۲ق / ۲۰۰۲م



فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی تاجیکستان (ابوالقاسم فردوسی) - ج اول
زیر نظر: علی بهرامیان - با همکاری عبدالله یونس اف
ناشر: کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) - قم
و مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران - تهران
نوبت چاپ: اول؛ ۱۳۸۰ ش / ۱۴۲۲ ق / ۲۰۰۲ م

چاپ: ستاره - قم

لیتوگرافی: تیزهوش

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹-۸۲-۶۱۲۱-۹۶۴

ISBN: 964-6121-82-9

www.marashilibrary.com... or net or org

E-mail: sm-marashi@marashilibrary.org

بيت المقدس حالي

فهرست

فهرست اسامی نسخه‌ها.....	هفت
مقدمه.....	سیزده
گنجینه‌های خطی گرانیه‌های مردم تاجیک.....	پانزده
فهرست راهنما.....	۱۱۷

فهرست اسامی نسخه‌ها

۱۰.....	براهین قاطعه در صواعق محرقة.....	۱.....	آداب الأصحاب.....
۱۱.....	البرهان فی شرح مواهب الرّحمن.....	۱.....	آداب لباس سیدالبشر.....
۱۱.....	البستان.....	۱.....	آیینة جهان نماى و طلسم جهان‌گشای.....
۱۲.....	بوستان.....	۲.....	ابومسلم نامه.....
۱۲.....	بهار دانش.....	۲.....	احیاء علوم‌الدین.....
۱۲.....	بهارستان.....	۲.....	اخلاق شاهى.....
۱۳.....	بهرام و بهروز.....	۳.....	اخلاق محسنى.....
۱۳.....	تاج المصادر.....	۴.....	اخلاق ناصرى.....
۱۳.....	تاریخ بناکتى.....	۴.....	[رساله در ارث و فرائض].....
۱۴.....	[تاریخ پادشاهان ایران].....	۵.....	إرشاد السارى لشرح صحیح البخارى.....
۱۴.....	[تاریخ تیمورى].....	۵.....	اسکندرنامه.....
۱۴.....	تاریخ راقمى.....	۵.....	اسکندرنامه.....
۱۴.....	تاریخ سلاطین مُنغیّتیّه.....	۵.....	أشعة اللّمعات فى شرح المشکاة.....
۱۵.....	تاریخ فیروزشاهى.....	۵.....	اصطلاحات الصّوفیّة.....
۱۵.....	تاریخ قیجاقى.....	۶.....	[رساله در اعتقادات].....
۱۶.....	تاریخ گزیده.....	۶.....	الأمتاع فى أحكام السّماع.....
۱۶.....	تبیین الحقایق على كنز الدّقایق.....	۶.....	الأمینیة لِمَا فیهِ من الودایع الیقینیّة.....
۱۶.....	تتمة الحواشى فى إزالة الغواشى.....	۶.....	انتقامیّه.....
۱۷.....	تحریر اقلیدسى.....	۷.....	انوار التّنزیل.....
۱۷.....	تحفة الاخیار در شرح مظهر کُلّ.....	۷.....	انوار سهیلى.....
۱۷.....	تحفة السّالکین.....	۸.....	انیس الطّالبین و عدة السّالکین.....
۱۸.....	تحفة المرشدين.....	۸.....	انیس المریدین و شمس‌المجالس.....
۱۹.....	تحفة المؤمنین.....	۹.....	ایرج نامه.....
۱۹.....	تحفة المقرّبین.....	۹.....	بازنامه.....
۱۹.....	تحفة المواعظ.....	۹.....	بحرالتواریخ.....
۲۰.....	تحفة الواعظین.....	۹.....	بحرالنصایح و رفیق السالکین.....
۲۰.....	تحقیق القواعد.....	۱۰.....	بدايع الوقایع.....

جواهر رحمانی.....	۳۴	تذکرة الأولياء.....	۲۰
جواهر القرآن.....	۳۴	تذکرة بغراخانى.....	۲۱
چهار عنصر.....	۳۴	تذکرة الشعراء.....	۲۲
[جهل حديث].....	۳۵	تذکرة الشهداء.....	۲۲
الحاشية على تحرير القواعد المنطقية.....	۳۵	تذکرة مقيم خانى.....	۲۲
الحاشية على تحرير القواعد المنطقية.....	۳۶	تذکرة الواعظین.....	۲۳
الحاشية على شرح الحكمة العين.....	۳۶	ترجمة احياء علوم الدين.....	۲۳
الحاشية على شرح المواقف.....	۳۶	ترجمة تاريخ طبرى.....	۲۴
ديوان املاء.....	۳۶	ترجمة التعريفات.....	۲۴
ديوان غزليات امير خسرو دهلوى.....	۳۷	ترجمة مختصر الوقاية.....	۲۵
ديوان بيدل دهلوى.....	۳۷	ترجمة منهاج العابدين.....	۲۵
ديوان جامى.....	۳۹	ترجمه و شرح خطب الأربعين.....	۲۶
ديوان حسامى.....	۴۰	[ترجمه و شرح قصيده بُرده].....	۲۶
ديوان خاقانى شروانى.....	۴۰	ترجمه و شرح فصوص الحكم.....	۲۶
ديوان شوکت بخارى.....	۴۰	ترغيب الصلاة.....	۲۶
ديوان حافظ.....	۴۰	تعبير سلطانى.....	۲۷
ديوان شاهى سبزوارى.....	۴۱	تعليم المتعلم.....	۲۷
ديوان صائب تبريزى.....	۴۲	التفسيرات الأحمديّة فى بيان الآيات الشرعية.....	۲۸
ديوان طالب.....	۴۲	تفسير چرخى.....	۲۸
ديوان عرفى شيرازى.....	۴۲	تفسير سوراىادى.....	۲۸
ديوان عصمت بخارى.....	۴۲	تكملة اللطائف و نزهة الطّرايف.....	۲۹
ديوان غيثى.....	۴۳	التلويح الى كشف حقايق التّنتيخ.....	۲۹
ديوان قاسم انوار.....	۴۳	التّمهيد فى بيان التوحيد.....	۳۰
ديوان كلیم.....	۴۳	تنبيه الغافلین.....	۳۰
ديوان رحيمى.....	۴۳	تنبيه الغافلین.....	۳۰
ديوان سيداى نسفى.....	۴۴	التوضيح فى حلّ غوامض التّنتيخ.....	۳۱
ديوان كمال حُجندى.....	۴۴	جامع الرموز.....	۳۱
ديوان محوى.....	۴۴	الجامع الصغير.....	۳۲
ديوان ناصرعلى.....	۴۵	جامع الفقه.....	۳۲
ديوان ناظم.....	۴۵	جامع الفوائد.....	۳۳
ديوان نورى.....	۴۵	جامع المقامات.....	۳۳
ديوان هلالى جنتاىى.....	۴۵	جمال الجواهر.....	۳۳
ذخيره الملوك.....	۴۵	جَمَرَاتُ السُّوقِ لِأَصْحَابِ الدُّوقِ.....	۳۳
روضه خلد.....	۴۶	جواهر التفسير.....	۳۴

شرح سلم العلوم..... ۵۸	۴۶..... رشحات عین الحیات.
شرح السیر الكبير..... ۵۸	۴۷..... روضة الأحباب.
شرح شافیة..... ۵۹	۴۷..... روضة الأنشاء.
شرح شروط اربعین فی جلوس المعتکفین..... ۵۹	۴۷..... روضة الشهداء.
شرح شمایل..... ۵۹	۴۸..... روضة الصفاء.
[شرح شواهد الکافیة]..... ۶۰	۴۸..... روضة الواعظین.
شرح العقاید العزیدیة..... ۶۰	۴۹..... ریاض المذکرین.
شرح العقاید التّسفیة..... ۶۰	۴۹..... زاد المریدین و إرشاد الطالبین.
شرح عین العلم..... ۶۱	۵۰..... زبدة الأفكار.
شرح مُسلم الثبوت..... ۶۱	۵۰..... زبدة الحقایق.
شرح فارسی مختصر الوقایة..... ۶۲	۵۰..... سُبحة الأبرار.
شرح مشکوة المصابیح..... ۶۲	۵۰..... سراج الأبرار.
شرح مطالع..... ۶۲	۵۱..... سراج القلوب.
شرح مفتاح العلوم..... ۶۲	۵۱..... سلسلة الذهب.
شرح نزهة الأرواح..... ۶۲	۵۱..... سلسلة العارفين و تذكرة الضدیین.
شرح النقایة مختصر الوقایة..... ۶۳	۵۲..... سلك السلوك.
شرح النقایة..... ۶۳	۵۲..... سلوك الملوك.
شرح النقایة مختصر الوقایة..... ۶۴	۵۲..... سَمَرِيَه.
شرعة الإسلام..... ۶۴	۵۳..... سيرت رسول الله.
شمس المعارف و لطایف العوارف..... ۶۴	۵۳..... [رساله در سير و سلوك].
شواهد النبوة..... ۶۵	۵۴..... سى فصل مختصر در معرفت تقويم.
شهنامه..... ۶۵	۵۴..... شاهنامه فردوسی.
[رساله فی الصّرف]..... ۶۵	۵۴..... [شرح اخلاق ناصری].
شرح مشکوة المصابیح..... ۶۵	۵۴..... [شرح التوضیح].
كتاب الصلوة..... ۶۶	۵۵..... [الحاشیة على شرح العقاید العزیدیة].
[رساله صید و صیادی]..... ۶۶	۵۵..... شرح تجرید الکلام.
طرب المجالس..... ۶۶	۵۵..... شرح تعرف.
الطریق القويم..... ۶۶	۵۶..... شرح التلخیص (المختصر).
الطریقة المحمدیة..... ۶۷	۵۶..... شرح حاشیة جامی.
طلسم حیرت..... ۶۷	۵۶..... شرح حکمة العین.
طور معرفت..... ۶۸	۵۷..... شرح خلاصة کیدانی.
طوطی نامه..... ۶۸	۵۷..... شرح دیوان حافظ.
ظفرنامه..... ۶۸	۵۸..... شرح دیوان خاقانی.
عجایب القصص..... ۶۸	۵۸..... [شرح رساله صرف].

٧٨.....	كشف المحجوب.....	٦٨.....	عجایب الطبقات.....
٧٩.....	كلیات عُرفی.....	٦٩.....	عجایب المهمات و خزاین العبادات.....
٧٩.....	كنز العاشقین.....	٦٩.....	العقاید النسفیة.....
٨٠.....	كنز العباد فی شرح الأوراد.....	٦٩.....	عقود الدرر فی حلّ أبيات المطوّل والمختصر.....
٨٠.....	كنز اللغات.....	٦٩.....	[رسالة فی علم الأصول].....
٨٠.....	كنز الهدایات فی كشف البدايات و.....	٦٩.....	عمدة الاسلام.....
٨٠.....	التّهایات.....	٧٠.....	عیار دانش.....
٨٠.....	كیمیای سعادت.....	٧٠.....	غرائب القرآن و رغائب الفرقان.....
٨١.....	گزیده دیوان منوچهری.....	٧٠.....	الفتاوی البرازية یا الجامع الوجیز.....
٨٢.....	گلزار خیال.....	٧١.....	الفتاوی الشیبانیة.....
٨٢.....	گلستان.....	٧١.....	الفتوحات المکیة.....
٨٢.....	گلشن توحید.....	٧١.....	فتوح الحرمین.....
٨٣.....	لؤلؤیة.....	٧١.....	[رساله در فرائض و اعتقادات].....
٨٣.....	لباب الأخبار.....	٧٢.....	فصول الأحكام لأصول الأحكام.....
٨٣.....	لطایف الحدایق.....	٧٢.....	[رساله فقهی فارسی].....
٨٣.....	لطایف القصص.....	٧٢.....	فوائد فیروزشاهی.....
٨٤.....	[لغات قرآن کریم].....	٧٣.....	فوائد الوافیة.....
٨٤.....	لمحات من نفحات الانس.....	٧٤.....	قرآن کریم.....
٨٤.....	لوامع الأسرار فی شرح مطالع الأنوار.....	٧٤.....	قرآن کریم.....
٨٥.....	لوامع الأشراق فی مکارم الأخلاق.....	٧٤.....	قرآن کریم.....
٨٥.....	مبرز المعانی فی شرح قصیده الحرز الیمانی.....	٧٤.....	قربادین.....
٨٥.....	المبسوط فی الفقه.....	٧٥.....	[قصص انبیاء].....
٨٦.....	مُکیات.....	٧٥.....	قصص انبیاء.....
٨٦.....	مثنوی معنوی.....	٧٥.....	[قصص الأنبیاء].....
٨٨.....	مجالس سبعة.....	٧٦.....	قصص حسینی.....
٨٨.....	مجمع الأسرار.....	٧٦.....	قندیة سمرقند.....
٨٩.....	مجمع البحرین.....	٧٧.....	قیام القیام.....
٨٩.....	مجموع خانی.....	٧٧.....	کارستان.....
٨٩.....	مجمع الغرایب.....	٧٧.....	کبریت احمر.....
٩٠.....	[مجموع انشاء].....	٧٧.....	کچکول سلطانی.....
٩٠.....	محبوب القلوب.....	٧٨.....	الکشاف عن حقایق التنزیل و عیون.....
٩٠.....	مختار الاخیار علی مذهب المختار.....	٧٨.....	الأقاویل فی وجوه التأویل.....
٩١.....	مختصر دُرّة الأسلاك فی دولة الأتراك.....	٧٨.....	كشف الاسرار.....
٩١.....	مخزن الاسرار.....	٧٨.....	كشف الرموز.....

مناقب غوثیه..... ۱۰۳	مراد العارفين..... ۹۲
منطق الطير..... ۱۰۳	کتاب المراد لتبيين الحال في المبادي و مرصاد
منهاج العابدين..... ۱۰۳	العباد..... ۹۲
مواهب عليه..... ۱۰۴	مسائل خانی..... ۹۲
کتاب الموشح في شرح الكافية..... ۱۰۴	مسلك العارفين..... ۹۳
مونس الانسان..... ۱۰۴	مسلك المتقين..... ۹۳
ميزان الحساب [يا: زبدة الحساب]..... ۱۰۵	مُسَيَّب نامه..... ۹۴
ميزان الطب..... ۱۰۵	مشکوة المصايح..... ۹۵
مُهَذَّبُ الأسماء..... ۱۰۵	مصايح السنة..... ۹۵
نثر الجواهر..... ۱۰۵	مصیبت نامه..... ۹۵
نزهة الأرواح..... ۱۰۶	مصیبت نامه..... ۹۵
نفحات الأنس..... ۱۰۶	مصیبت نامه..... ۹۶
نفحات الأنس..... ۱۰۸	مطول..... ۹۶
النقاية مختصر الوقاية..... ۱۰۸	معارج النبوة..... ۹۶
النهاية في شرح الهداية..... ۱۱۰	معالم التنزيل..... ۹۷
وقاية الزواية في مسائل الهداية..... ۱۱۰	مُغْنِي اللبیب عن كتب الأعراب..... ۹۷
واقعه جامی و میرزا همدم..... ۱۱۱	مفاتيح الأعجاز في شرح گلشن راز..... ۹۸
کتاب الهداية..... ۱۱۱	مفاتيح الجنان شرح شرعة الإسلام..... ۹۸
هداية الأعمى..... ۱۱۲	مفاتيح الجنان..... ۹۸
هشت بهشت یا رساله چمنیه..... ۱۱۳	مفتاح الطالبین..... ۹۹
هفت اورنگ..... ۱۱۳	مفرح القلوب..... ۹۹
هفت کشور..... ۱۱۳	مقاصد السالکین..... ۱۰۰
یوسف و زلیخا..... ۱۱۴	مقامات جامی..... ۱۰۰
یوسف و زلیخا..... ۱۱۴	مکتوبات امام ربانی..... ۱۰۰
یوسف و زلیخا..... ۱۱۵	مکتوبات مُنیرى..... ۱۰۱
یوسف و زلیخا..... ۱۱۵	الملل و التحل..... ۱۰۱
	مناقب العارفين..... ۱۰۲

مقدمه

تهیه و تنظیم فهرست از نسخه‌های خطی کتابخانه‌ها و گنجینه‌های جمهوری‌های تازه‌استقلال یافته در آسیای مرکزی، از چند سالی پیش در رأس برنامه‌های معاونت آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران قرار داشته و مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی نیز از هنگام بنیاد، این مهم را بیش از پیش پیشنهاد همت خود نهاده است. چنانکه در مقدمه یکی از مجلدات سلسله فهرس نسخ خطی یاد کرده‌ایم، اکنون نیز خاطر فضلی کرام و شیفتگان فرهنگ اسلامی - ایرانی را بدین نکته بس مهم جلب می‌کنیم که تهیه و تنظیم فهرست نسخه‌های خطی، با توجه به شرایط رو به تحول و دگرگونی‌های خاص منطقه مذکور، به آسانی میسر نبوده است. با این همه کوشیده‌ایم امر فهرست‌نویسی از نسخه‌های خطی بس ارزشمند آسیای مرکزی را به سطح مطلوب نزدیک گردانیم، زیرا شرایط در همه وقت، آنچنان نبوده که مطلوب ما باشد. اکنون مایه خرسندی است که مجلد اول از فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی کتابخانه ملی تاجیکستان به نام ابوالقاسم فردوسی، واقع در دوشنبه شهر پایتخت جمهوری تاجیکستان، به دست علاقه‌مندان و محققان می‌رسد. با کمال تأسف، از این کتابخانه بسیار ارزشمند که شمار نسخه‌های خطی آن، بالغ بر ۲۲۰۰ مجلد است، تاکنون فهرست کامل و دقیقی وجود نداشته است؛ حال آنکه، با وجود شمار کمتر نسخه در این کتابخانه در مقایسه با دیگر کتابخانه‌ها و گنجینه‌های جمهوری‌های آسیای مرکزی، نسخه‌های ارزشمند و کهن آن اندک نیست. البته در سالهای دور فهرستی ۳ جلدی از نسخه‌های فارسی این کتابخانه، به زبان تاجیکی و به خط روسی، نشر شده که فضایی ما کمتر بدان دسترسی داشته‌اند. در این ۳ مجلد به‌طور کلی ۲۹۹ نسخه فارسی معرفی شده است که فهرستی از آنها در پایان واپسین مجلد از این فهرست جدید عرضه خواهد شد. هم‌چنین شماری دیگر از نسخه‌های این کتابخانه، در دوره اتحاد شوروی، از نظر تیزبین استاد زنده‌یاد محمدتقی دانش‌پژوه گذشته بوده که به برخی از آنها در مجلد نهم از دفتر نسخه‌های خطی (چاپ دانشگاه تهران) اشاره شده و استاد احمد منزوی در فهرستواره ارجمند خود بدانها توجه کرده‌اند. در فهرست کنونی، چنانکه ملاحظه خواهد شد، ۶۵۱ نسخه «فرد» معرفی گردیده و دیگر نسخه‌های فرد و مجموعه‌ها در مجلد یا مجلدات بعدی به یاری خداوند متعال عرضه می‌شود.

تهیه و تنظیم این فهرست بدون یاری بی‌دریغ اولیای وزارت امور خارجه ممکن نبوده است؛ به ویژه بر خود فرض می‌داند، از معاونت محترم آموزش و پژوهش جناب آقای سیدمحمدصادق خرازی که از پیگیری مجدانه امر تهیه و نشر این فهرست غافل نبوده‌اند، تشکر و سپاسگزاری کند. هم‌چنین از دانشمند معظم جناب حجة الاسلام آقای دکتر سیدمحمود مرعشی ریاست محترم کتابخانه بزرگ آية الله مرعشی نجفی (ره) که چاپ این فهرست را در سلسله انتشارات آن کتابخانه پذیرفته‌اند، سپاسگزارم. سپاسگزاری از جناب آقای سیدرسول موسوی - سفیر و نماینده تام‌الاختیار جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان، آقای حمیدرضا مدد نماینده وقت مطالعاتی در سفارت جمهوری اسلامی ایران، آقای سیدعلی محی‌الدین‌آف رئیس کتابخانه ملی تاجیکستان، آقای عبدالله یونس‌اف و خانم مظفره عمروا رئیس و جانشین بخش نسخ خطی کتابخانه مذکور، آقای علی بهرامیان مؤلف اصلی فهرست و آقایان عباس عسکری و علی رضایی در دستگیری ایشان، وظیفه‌ی بی‌ست که به خرسندی تمام ادا می‌کنیم. امید است انتشار این فهرست، گام مثبت و مفیدی در معرفی و شناخت بیشتر فرهنگ اسلامی - ایرانی در ورارود باشد.

والحمد لله اولاً و آخراً

سید علی موجانی

دبیر مجموعه

خزان ۱۳۸۰

گنجینه‌های خطی گرانبهای مردم تاجیک

یادگارهای زیاد خطی مردم فارسی‌زبان، از جمله تاجیکان که از قعر عصرها تا روزهای ما آمده رسیده‌اند و امروز در آثار خانه و کتابخانه‌های کشورهای مختلف جهان احتیاط‌کارانه نگهبانی می‌شوند، برای محققان سرچشمه مهم دانش و معرفت، چیز مقدس و هم صفحات پرارزش بوده، هم چنین افتخار قرون وسطی دنیا را تشکیل می‌دهند. ناگفته هم نمایم که علاقه‌مندان به انکشاف و انتشار هنرهای خطاطی و نقاشی در قرون وسطی در ممالک اسلامی شرق صنعت تصویری هم مینیاتوری رواج یافته بود که آن یکی از عنصرهای آرایش نسخ خطی را تشکیل داده برای زینت و تجسم متن کتابهای دستنویس خدمت می‌کرد. امروز البته عده‌ای از آن نسخه‌های نادر و قدیمه و مینیاتور داشته و مصور و منقش باعث زیب و زینت مایه افتخار هر کدام ملت می‌باشند. مخصوصاً بعد از انقلاب اکتبر ضرورت آموختن و تألیف نمودن تاریخ علم و فرهنگ و مردم تاجیک در نزد حکومت جمهوری تاجیکستان مسائل مهم، تأسیس دادن کتابخانه‌های بزرگ و در ذخایر آنها هر چه بیشتر از اهالی خریداری و فراهم آوردن گنجینه‌های گرانبهای خطی را به میان گذاشت.

ماه مه سال ۱۹۳۳ در ساختار کتابخانه دولتی جمهوری تاجیکستان (حالا کتابخانه ملی) شعبه دستنویس‌های شرقی و کتابهای نادر تأسیس یافت، تأسیس گردیدن چنین مؤسسه علمی و خدمت‌رسانی برای همه‌جانبه گردآوری کردن کتابهای قلمی و چاپ سنگی (لیتوگرافی)، عمیق آموختن و به اختیار اهل علم و ادب گذاشتن آنها مرحله تازه‌ای بود، با فرمان مخصوص حکومت جمهوری تاجیکستان از اول ۱۹۵۳ تمام نسخه‌های خطی گردآورده کتابخانه ذکر شده به اختیار مؤسسه علمی خاورشناسی و آثار خطی آکادمی علوم جمهوری اهداء گردید.

سالهای موجودیت خود، ذخایر خطی شعبه کتابخانه ملی بار دیگر با کمک زحمت‌کشان، کتاب دوستان شهر و ناحیه‌های مختلف ماوراءالنهر، کتابخانه‌های دیگر و توسط و کوشش هرجانبه کارمندان علمی آن، سال از سال افزود. فعلاً در اینجای با ارزش حدود بیشتر از ۲۲۰۰ نسخه‌های قلمی موجودند. اکثر این نسخه‌ها به زبان تاجیکی و فارسی نوشته شده‌اند. در بین آنها آثار دایر به تاریخ عمومی، آسیای مرکزی، تاریخ کشورهای ایران و افغانستان، هندوستان و دیگر ممالک شرق، هم چنین علمهای فلسفه، ریاضیات، نجوم، ادبیات و زبان و غیره هستند.

اما پیدایش و جغرافیای کتابت کُنی دستنویها خیلی گوناگون و بسیار وسیع می‌باشد؛ آنها در موضوعهای مختلف کتابت شده‌اند و از لحاظ تاریخ کتابت خود، قرنهای ۱۳ تا ۱۹ میلادی را در بر می‌گیرد. حالا در زیر عاید بعضی از نسخه‌های خطی قدیم‌ترین و صحیح‌ترین گنجینه کتابخانه که نخستین بار فهرست مختصر آن به زبان و خط فارسی منتشر می‌گردد، به طور خلاصه توقف خواهیم نمود، تا اهل علم و ادب جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورهای فارسی‌زبان بتوانند به قدر امکان با این دردانه‌های آثار خطی و عده‌ای از نسخه‌های مهم و جالب دقت آن از نزدیک شناس شوند. اینها نسخه‌های خطی تاریخ ابوجعفر محمدبن جریر الطبری (قرن ۱۳ م)، تاریخ فیروزشاهی مورخ مشهور قرن ۱۲ م هندوستان ضیاءالدین بَرَنی (قرن ۱۴ م)، تاریخ قبچاق‌خان (قرن ۱۷ م)، تاریخ گزیده حمدالله مستوفی قزوینی (قرن ۱۵ م)، آثار بی‌زوال کلاسیکال ادبیات تاجیک و فارسی: شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی (قرن ۱۶ م)، گلستان و بوستان سعدی شیرازی (قرنهای ۱۶ و ۱۷ م)، کلیات و دیوان غزلیات نورالدین عبدالرحمن جامی (قرن ۱۶ م)، دُرْدانه‌های خطی حافظ شیرازی، کمال خجندی، میرزا بیدل، بدرالدین هلالی، خمسه و داستان دو لرنی و خضرخانی امیرخسرو دهلوی (قرنهای ۱۵-۱۶ م)، منتخبات راجی خوقندی (قرن ۱۴ ق)، دیوان محمدقاسم سمرقندی (قرن یازده ق) و تذکره و بیاضهای گوناگون دقت مطالعه کنندگان را به خود جلب می‌کنند و علی‌الخصوص برای تحقیقگران ساحه تاریخ و ادبیات اهمیت مهم دارند.

در بین نمونه‌های آثار فرهنگی ما دهها فرهنگهای تفسیری دچار می‌آیند که هریکی از آنها انکشاف و تکامل ترکیب لغوی زبان ادبی تاجیک را در دوره‌های معینی به اندازه‌ای انعکاس نموده‌اند: غیث اللغات، شمس اللغات، چراغ هدایت، برهان قاطع، بهار عجم از قبیل آنها می‌باشند. به ما میسر گردید که نسخه کمیافت اثر عالم و دانشمند خواجه نصیرالدین طوسی مجسطی را به دست آریم؛ این اثر دایره به تاریخ علم هندسه بوده، مؤلف آن را سال ۱۲۴۶ م ایجاد کرده است و در آن ۴۹۶ شکل هندسی با نظریه‌ها و مسئله‌های حل گردیده است. باید گفت که اثر فکری عمیق ریاضی عالم را در برگرفته، از نیمه دوم قرن دوازده م تا نیمه آخر قرن ۱۳ م در یک قطار کشورهای شرق دستور بهترین محسوب می‌شده است.

دقت مخصوص را از بین بازیافت‌های کتابخانه، دستنویس قدیمه جاده العاشقین و یا مقامات مولوی شیخ حسین خوارزمی به خود جلب می‌نماید. مؤلف آن، شرف‌الدین حسین در خصوص شرح حال پدر خود شیخ حسین خوارزمی (متوفی ۱۵۴۹ م)، معلومات مفصل داده است. اثر ذکر شده یکی از آن سرچشمه‌هایی است که درباره ترجمه حال و مقامات چند نفر شخصان معروف قرنهای گذشته معلومات صحیح و مفصل می‌دهد. این نسخه جهت تحقیق جریان حیات و فعالیت سخنسرایان پیشین منبع مهم است. در رفت تصویر واقعه‌های عجایب تاریخ خراسان و ماوراءالنهر مؤلف در کتابش نام بسیار عالمان، کاسبان، اهل فرهنگ و زیاده از ۲۰ نفر شعرای هم

قرن خود را ذکر نموده، هم چنین از اشعار برجالب آنها نمونه‌ها آورده است. نسخه‌ها از ۱۵ باب عبارت بوده، از جمله در یک فصل آن، در خصوص «نوروز» سخن می‌رود. در این کتاب قلمی نادر که از ۲۴۶ اوراق عبارت است و به سال ۱۵۶۵ م تعلق دارد، افسوس که اسم کاتب قید نشده است، اما آن با خط خوانای نستعلیق نوشته شده است. در این بقعه کتابخانه، چه طوری که اشاره کردم، دستنویس تاریخ فیروزشاهی ضیاءالدین برنی نگهدای می‌شود که از جهت شکل و مندرجه در بین نسخه‌های به دست آمده، فرق می‌کند و کتابت آن مکمل است. برنی از عایله آبرومند برآمده، علم زمانه‌اش را در پایتخت هندوستان، شهر دهلی، مرکز فرهنگی همان وقت شرق میانه گرفته است. وی آخرهای عمر خود را بیرون از دهلی با تنهایی و گرسنگی گذرانده بوده است. همه اثرهای او به زبان عامه فهم تاجیکی و فارسی نوشته شده‌اند. اثر دو جلدۀ تاریخ فیروزشاهی در اساس جستجوهای چندین ساله و شناسایی با اهالی گوناگون هندوستان ایجاد گردیده، درباره مردم این کشور قدیم، و عرف و عادت و دین و فلسفه آن، معلومات مفصل می‌دهد، از اینجاست که برای آموختن سلطنت پادشاهان دهلی نیمه دوم قرن ۱۳ م و نیمه اول قرن ۱۴ م یکی از سرچشمه‌های گرانبها به حساب می‌آید. حدود سال به سال اثر از دوره‌های حکمرانی غیاث‌الدین بلبن تا ۶ سال دولرداری فیروزشاه تعلق و سالهای وفات خود مورخ یعنی ۱۳۵۶ م در بر گرفته است.

روی خط جالب علامه شیرازی از گنجینه‌های گرانبهای شرق بوده، به همه علمهای زمانوی وابستگی دارد و از این جهت آن را به قطار کتاب ابوعلی ابن سینا کتاب الشفاء داخل می‌نمایند. دستنویس مکمل علامه شیرازی یعنی درة التاج و غرة الدیاج به آخرهای قرن ۱۶ م نسبت دارد. مؤلف این اثر خود را با خواهش امیر دیباج فرمانروای جیلان سال ۱۲۹۳ م ایجاد کرده بوده است. چند فصل این نسخه دایر به ثبت علمهای منطق، ریاضیات، فلسفه، حکمت نظری و عمل بخشیده شده، ۱۲ فصل آن از وصف علوم عمومی، معلومات می‌دهد.

دستنویس نادر علامه شیرازی با قلم خطاط ماهر، عبدالله الحسینی روی بردار شده است. نسخه هم چنین با لوحه زیبا و رنگهای سیر نقش و نگار آرا یافته است. در جلد همین روی خط، هم چنین اثر خطی با عنوان «خارستان» جای دارد که مؤلف آن مجدالدین خوافی می‌باشد. این اثر با نام روضة الخلد مشهور است. می‌گویند که آن در پیروی گلستان سعدی شیرازی (سال ۱۳۳۳ م) ایجاد شده است. در اثر حکایه و ضرب‌المثل و لطایف و ظرایف ادبی و نثری و نظمی گردآمده‌اند. قبل از مجدالدین خوافی، قاسم ادیب الکرمانی تحت همین عنوان، سال ۱۳۰۰ م اثری ایجاد کرده بود که آن از ۱۲ باب و یک خاتمه عبارت است. نسخه مکمل خارستان همچون دستنویس به آخرهای قرن ۱۶ م اولهای قرن ۱۷ م تعلق دارد.

وثیقه‌ها، وقف‌نامه‌ها، کتیبه‌ها و کالت‌نامه، حجت‌ها، کارا کتر تاریخی داشته، همچون منبعهای قیمت بها، برای آموختن طرفهای روزگار گذشته خدمت می‌نمایند. محض همین جهت را به نظر

اعتبار گرفته، ما یکچند سال، برای جستجوی کتابهای دستنویس قدیمه و کمیافت برای به دست آوردن این‌گونه مواد نیز مشغول هستیم. در نتیجه کافت و کاوهای زیاده از اهالی، زیاده از ۱۰۰ نسخه به دست آورده شده است که اهمیت کلان علمی و تاریخی دارد. اکثریت این حجت‌های تاریخی به قرنهای ۱۸، ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ م تعلق داشته، عاید به مسئله‌های کارکرد و آبیاری زمینها، مناسبت‌های عایلوی، قحطی و گرسنگی، نمودهای اندازه و حیات مردمان کسب و کار گوناگون معلومات می‌دهند. همه طرفه آموختن و تحقیق کردن این نسخه‌های گرانبها و حجت‌ها، بی‌شبهه برای روشن گردیدن بسیار لحظه‌های تاریخ مردم ما کمک می‌رساند. در بین گنجینه‌های گرانبهای خطی هم چنین دهها نمونه خوشنویسی و قطعات خطاطی شده موجودند که عده‌ای از آنها محصول قلم سلطانعلی مشهدی، میرعلی هروی، میرحسینی و دیگران هستند. باید یادآور شد که در باب نگهداری، ترتیب و تنظیم، معرفی و آموختن نسخه‌های قلمی کتابخانه یک سلسله چاره‌بینی‌های مهم به انجام رسیده است و من بعده به نظر اعتبار گرفته خواهد شد. باعث خرسندی است که تا امروز ۳ مجلد فهرست آثار خطی کتابخانه، با حروف کرلیک و فارسی با کوشش و زیر نظر کمیته دسترس طالب عالمان گشته است، حالا یکی از وظیفه‌های نجیب، به کتابهای باقی‌مانده خطی، فهرست مکمل ترتیب دادن است تا که آنها را دسترس دایره وسیع تحقیقگران علم و فرهنگ گردانیم.

به کتابخانه ملی تاجیکان مهمانان زیادی از داخلی و خارجی آمده، بعد از شناسایی نزدیک نسخه‌های خطی، تأثرات هیجان‌بخش خویش را در دفتر فکر و ملاحظه‌های کتابخانه ثبت می‌کنند. مخصوصاً عمیق سر مَحْرَر مجله رومینی، بلاک یرا، جناب ماندریک ایجن جالب دقت است: «در نزد دستنویسهای کمیافت که قرنهای پیشین گذشتگان شما ایجاد کرده‌اند، سر تعظیم فرود می‌آورم. من از هنر آنهايي که همین‌گونه قله‌های بلند علم را فتح نموده‌اند و چنین کتابهای عالی را نوشته‌اند، بسیار به وجد آمده‌ام».

دیگری از مهمانان فرانسوی نوشته است که من با همسر خود به تاجیکستان به آن نیت آمدم که تنها نسخه خطی شاهنامه فردوسی را ببینم و از نزدیک به آن شناس شوم و بی حد خرسند هستم.

در پایان پیشگفتار خود، فرض می‌دانم که ضمن سپاس از تلاش تهیه و تدوین‌کننده این فهرست، آقای محترم علی بهرامیان، از همکاری آقای عباس عسکری و آقای علی رضایی نیز تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر عبدالله جان یونس اف (توفیق‌زاده)

مدیر شعبه دستنویسهای شرقی

کتابخانه ملی تاجیکستان (ابوالقاسم فردوسی)

علی بن الحسین واعظ کاشفی «صفی» (متوفی ۹۳۹ ق)، در ۸ باب در سیر و سلوک عرفانی.

[۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول رنگی، کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۸۵ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س، آغاز و انجام نسخه افتاده است و از «ادب دویم» آغاز می‌شود.

نسخه دیگر (۱۱۵۳)

[۲] نستعلیق تحریری روشن، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۰۴ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س، انجام نسخه افتاده است.

آغاز: الحمد لله الذی زین من جزیل عطائه... چنین گوید متوسل باب خدمت درویشان.

نسخه دیگر (۱۱۶۳)

[۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۸۰ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۱۱۶۳)

[۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۸۰ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۱۱۷۸)

[۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ - اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۴۵ برگ، ۲۱×۱۲ س، انجام نسخه افتاده و اوراق بسیار فرسوده شده است.

1197

آداب لباس سیدالبشر (فارسی، اخلاق)

عبدالحق بن سیف‌الدین دهلوی (متوفی ۱۰۵۲ ق)، در باب آداب جامه پوشیدن حضرت رسول (ص) (نک: فهرستواره، ۳ / ۱۵۳۰ - ۱۵۳۱).

[۶] نستعلیق تحریری، علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۵ ق، درخووند، ۶ برگ (۱ ب - ۶ ب)، ۲۶×۱۵ س.

[دنباله نسخه تا برگ ۲۳۶ آمنتخاباتی از آثار گوناگون فقهی و تصوفی و ادبی آمده است.

آغاز: بعد از حمد و ستایش الهی و پس نعت و تحیت رسالت پناهی نموده می‌آید که رساله‌ای است.]

1060

آیینة جهان‌نمای و طلسم جهان‌گشای (فارسی، اخلاق)

ابوسعید یمانی (قرن ۷-۸ ق)، به فارسی در ۱۲ باب در موضوع اخلاق و آداب انسانی، مثلاً:

شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۷۱۸ برگ، آخر نسخه افتاده است، ۲۶×۱۵/۵ س. آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار... چنین روایت می‌کنند از قصه امیر امیران بابای مسلمانان نایب حضرت شاه مردان... بومسلم مروزی.

1638

احیاء علوم‌الدین (عربی، تصوف)

ابوحامد محمد غزالی طوسی (۴۵۰-۵۵۵ ق). [۱۰] نسخ تحریری، عناوین ابواب و کلمات «قال» و «الفایده» و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۱ ق [رقم مطالعه در برگ آخر: ۱۰۹۵ ق]، ۵۴۲ برگ، ۲۴/۵×۱۷ س. نسخه به «کتاب المعیشة» ختم می‌شود.

آغاز: أحمد الله أولاً حمداً كثيراً دائماً متوالياً و این کان يتضاءل دون حقّ جلاله.

355

اخلاق شاهی (فارسی، اخلاق)

میر مظفرین محمد حسینی شقایب اصفهانی (قرن ۱۰-۱۱ ق)، مؤلف در روزگار شاه عباس اول (متوفی ۱۰۳۸ ق) پزشک بوده و کتاب فرابادین او مشهور است (منزوی، مشترک، ۶۸۱/۱)، کتاب حاضر در یک مقدمه و دو مقاله و یک خاتمه در موضوع علم حکمت عملی و اخلاق به فارسی نگاشته شده است.

[۱۱] نستعلیق روشن، بدون آرایش و

باب اول «در رموز اشارت و معانی و حکایات در حال انسانی و باز ماندن به سعادت ابدی [کذا] و مشغول شدن به دنیا و فراموش کردن مقام اصلی و در تنبیه از غفلت...». تألیف شده به نام خواجه صدرالدین احمد خالدی زنجانی (متوفی ۶۹۷ ق)، وزیر معروف گیخاتو خان مغول (مقایسه شود با: الذریعة، ۵۱/۱).

[۷] نستعلیق تحریری آمیخته به شکسته، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ - اوایل قرن ۱۴ ق، ۷۸ برگ، برخی اوراق ترمیم و برخی دیگر، به ویژه در پایان نسخه تباه شده است، ۲۰×۱۲/۵ س. آغاز: الحمد لله الذی تعزّر عن وصف الواصفین و تعالی عن تدارک العارفين... حمد بیحدّ و شکر بی‌عدّ و جناب مقدس حضرت منزّه.

615

ابومسلم نامه (فارسی، داستان)

ابوطاهر طرطوسی (شاید قرن ۸ ق)، روایت عامیانه از زندگی و فعالیت‌های ابومسلم خراسانی (مقتول در ۱۳۷ ق).

[۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۰ ق، ۵۸۸ برگ، خط برخی برگها نوتر از سراسر نسخه است، ۲۶/۵×۱۶/۵ س، آغاز نسخه افتاده است. آغاز (موجود): ابومسلم مروزی تبریزین می‌زد / از مرد همی کشته بر زمین می‌زد.

نسخه دیگر

[۹] نستعلیق تحریری دشوارخوان، عناوین

نسخه دیگر (۱۰۶۷)

[۱۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۵ ق، کاتب: ملاً شاه منور بن عزت الوان بیگی، برگ ۲۰۷، ۲۱×۱۳ س.

نسخه دیگر (۱۳۶۹)

[۱۶] نستعلیق روشن، برگ اول سرلوحه مذهب طلائی متوسط، مجدول، عناوین و عبارات عربی و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۹ ق، کاتب: ملامحمدعلی ابن داملاً خواجه یار اندگانی، برگ ۲۴۰، ۲۱×۱۳/۵ س.

نسخه دیگر (۵۲۷)

[۱۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: رجب ۱۲۷۶ ق، کاتب: یولداش بن اُستا رحمن بیردی بای سونی، برگ ۱۹۱، ۲۳×۱۳/۵ س.

نسخه دیگر (۸۳۳)

[۱۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۹۹ ق، برگ ۲۵۳، ۲۰×۱۲/۵ س.

نسخه دیگر (۳۱۸)

[۱۹] نستعلیق روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، برگ ۱۹۰، ۲۵×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۸۲۵)

[۲۰] نستعلیق تحریری، دو برگ نخست جدول نقاشی شده، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، کاتب: محمد یوسف بن اُستا قلندر مرغینانی، برگ ۱۹۷، ۲۷×۱۵ س.

یکدست، تاریخ کتابت: ۱۰ شوال [بدون ذکر سنه]، اوایل قرن ۱۲ ق، ۸۶ برگ، احتمالاً یک برگ از آغاز افتاده است. آغاز: شاهد هستی تو هستی تمام عقل نخستین را در سرادقات عظمت و جلالت.

378

اخلاق محسنی

(فارسی، اخلاق)

ملاً حسین واعظ کاشفی بیهقی (متوفی ۹۱۰ ق)، در اخلاق و تدبیر منزل و آیین سروری و پادشاهی به نام محسن میرزا، فرزند سلطان حسین بایقرا (متوفی ۹۱۱ ق) به فارسی.

[۱۲] نستعلیق روشن و شکسته نستعلیق، یکدست و بدون آرایش، تاریخ کتابت: ۲۲ محرم ۱۰۹۹ ق، برگ ۱۳۵، ۲۴×۱۵ س. آغاز: حضرت پادشاه علی الأطلاق عزت و جلت عظمته منشور دولت.

نسخه دیگر (۷۰۹)

[۱۳] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول رنگی، تاریخ کتابت: ۶ رجب ۱۱۱۷ ق، کاتب: رحمت‌الله، به فرمایش میان محمد خورشید، ۱۷۱ برگ، ۲ برگ اول بعدها تحریر شده است.

نسخه دیگر (۵۷۳)

[۱۴] شکسته نستعلیق به صورت اُریب (تا برگ ۱۲۰ ب)، سپس نستعلیق زیبای کهنه، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۱۵۳ ق، کاتب: محمدمرادبن عاشور حافظ تورعاق (کذا)، برگ ۱۵۸، ۱۶×۱۰ س.

۲۴۸ برگ، ۲۳/۵×۱۴ س. در اطراف اوراق، حاشیه‌نویسی از کاتب و یک‌ناشناس، نسخه پاکیزه و درست نگهداری شده است. ورق نازک بزاق خوقندی. دارای جلد تیماج سوخته ضریبی که در دار است و ترمیم شده.

آغاز: حمد ببيحد و مدح بی‌عدّ لایق حضرت عزّت مالک الملکی باشد.

نسخه دیگر (۱۰۸۱)

[۲۶] نستعلیق خوش، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: احتمالاً اواخر قرن ۱۱ ق، ۲۲۵ برگ، ۲۳×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۱۲۴۷)

[۲۷] نستعلیق آمیخته به شکسته، برخی علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۱ ق، ۱۷۹ برگ، ۲۱×۱۵ س. نسخه بسیار فرسوده شده است.

29

[رساله در ارث و فرایض] (عربی، فقه)

رساله‌یی ست مختصر در موضوع ارث از ناشناس. بعید نیست از یک کتاب فقهی بزرگتر جدا شده باشد.

[۲۸] نستعلیق آمیخته به شکسته، بدون آرایش و یکدست، کتابت: ۱۳۴۲ ق، کاتب: مولوی ولد میرزا ذکریان، ۵۸ برگ، ۱۸/۵×۱۵ س.

آغاز: قال رسول الله صلی الله علیه و سلم تعلموا الفریض.

نسخه دیگر (۲۳۱)

[۲۱] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، اوایل نسخه متن در جدول رنگی، تاریخ کتابت: ۵ ذوالحجه ۱۳۰۵ ق، ۱۶۲ برگ، ۲۶×۱۵ س.

نسخه دیگر (۵۵۰)

[۲۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۹۸ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۵۷۸)

[۲۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، در بخارا، ۱۳۱ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س. نسخه در باب ۳۴ کتاب پایان یافته است.

نسخه دیگر (۱۳۶۴)

[۲۴] نستعلیق تحریری نازیب، عناوین و کلمات بیت و قطعه و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۰ جمادی‌الأولی [بدون ذکر سنه، احتمالاً اوایل قرن ۱۴ ق]، کاتب: عمرعلی، ۲۱۳ برگ، ۲۶×۱۶ س.

1048

اخلاق ناصری

(فارسی، اخلاق)

خواجه نصیرالدین طوسی (متوفی ۶۷۲ ق)، در حکمت عملی و اخلاق به فارسی، تألیف به سال ۶۳۳ ق، در ۳ مقاله (الذریعة، ۳۸۰/۱).

[۲۵] نستعلیق خوش، متن در جدول مذهب، در آغاز سرلوحه شنگرف و طلائی و لاژوردی بسیار زیبا، تاریخ کتابت: ۱۱ شعبان ۱۰۷۴ ق،

[۳۱] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۳ ق، کاتب: ملا سعداالله خواجه ابن یادگار خواجه، ۱۱۹۸ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

آغاز: راویان اخبار ناقلان آثار محدثان داستان بوستان چنانچه استاد فردوسی گوید... یکی مردی بود که او را سالار شعیب می‌گفتند.

934

أشعة اللُّمعات فی شرح المشکاة

(فارسی، فقه)

عبدالحق بن سیف الدین دهلوی بخاری حنفی (متوفی ۱۰۵۲ ق) (نک: ایضاح المکنون، ۸۸/۱؛ نیز: فهرست مشترک، ۳۵۴/۱۴).

[۳۲] نسخ زیبا، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول زرین و رنگی، تاریخ کتابت: سلخ جمادی الآخر ۱۱۳۰ ق، کاتب: ابوالفتح بن الغازی الحنفی القادری الکشمیری، ۷۵۸ برگ، ۳۵/۵×۲۵ س. نسخه از جلد سوم کتاب آغاز می‌شود.

آغاز: کتاب البیوع بیع گاهی به معنی عقد آید که اثر آن برآمدن مال است از ملک یکی و درآمدن در ملک دیگری.

725

اصطلاحات الصوفیة

(عربی، تصوف)

کمال الدین ابوالغنائم عبدالرزاق کاشی (متوفی ۷۳۰ ق)، در اصطلاحات صوفیه، که به اختصار در دو

1670

إرشاد الساری لشرح صحیح البخاری

(عربی، حدیث)

متن الصحیح از محمد بن اسماعیل بخاری (متوفی ۲۵۶ ق)، شرح از احمد بن محمد بن ابی بکر قسطلانی (متوفی ۹۲۳ ق).

[۲۹] نسخ تحریری خوش، زیر خطوط متن اصلی خط شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۳۸۶ برگ، ۲۶×۱۶ س. آغاز و انجام نسخه افتادگی دارد.

آغاز (موجود): الأسمعیلی من طریق ابن عمرو عن سفیان عن عمرو بن دینار... باب جواز الوکالة فی الحدود کسائر الحقوق.

[آخرین باب موجود: «باب صفة النار و أنها مخلوقة»].

199

اسکندر نامه

(فارسی، داستان)

از ناشناس.

[۳۰] نستعلیق تحریری، کلمه «نظم» شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۶۵۵ برگ، ۲۴/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: ولقد خلقنا الإنسان من سلالة من تین [!] زهی صانعی که چندین هزار صورت بدیع در الوان رفیع نگاشت.

618

اسکندر نامه

(فارسی، داستان)

از ناشناس.

قسم نگاشته شده است (حاجی خلیفه، ۱۰۷/۱).
[۳۳] نستعلیق زیبای کهن، عناوین و علائم
 شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۰ ق، ۳۹
 برگ، ۱۸/۵×۱۲/۵ س.

أغاز: الحمد لله الذی نجانا من مباحث العلوم
 الرّسمیة بالمنّ و الأفضال... و بعد فأنی لقا
 فرغت من تسوید شرح کتاب منازل السائرین.
 در برگ ۳۹ آمده است: «لقد قابلت هذه
 النسخة مع نسخة كانت بخط المولى الأعزّ ذی
 العلم الوافی و العمل الصّافی مولانا رکن الدین
 الخوافی علیه رحمة الله الکافی».

در انجام طیّ یک برگ، رساله‌یی در معنی
 تصوف آمده است: «بدان و فک الله که تصوّف
 عبارت از تصفیة قلب است از کدورات بشریّت،
 دنیا عبارت است از آنچه بنده را از حق باز دارد.
 زهد عبادت از ترک دنیاست...» شرح
 اصطلاحات صوفیه در این رساله اخیر تا
 «حجاب» آمده ولی در همین یک صفحه قطع
 می‌شود و متن دنباله داشته، زیرا در پایین
 صفحه این کلمه را «رکاب» دارد: «حقیقة
 الحقایق».

477

[رساله در اعتقادات] (فارسی، عقاید)

یکی از کهن‌ترین رساله‌ها در باب فرائض و
 اعتقادات که مؤلف آن شناخته نشد. برخی
 فصول آن: «فصل دوم در فضیلت روزه ایام
 بیض»، «فصل چهارم در مذمت بخل» و ... کلّ
 کتاب دارای ۲۰ باب است.

[۳۴] نسخ کهن زیبا، به بسیاری صفحات
 رطوبت رسیده است، تاریخ کتابت: اوایل قرن
 ۱۰ ق، ۱۴۱ برگ، ۱۶/۵×۱۱/۵ س. اول و آخر
 نسخه افتاده است.

أغاز (موجود): ... کند صوم او درست نباشد از
 روی تقوی رسول علیه السلم گفت بدرستی هر
 خدای عزوجل را مایده‌ای است که هیچ
 چشمی آن را ندیده است.

625

الأمتاع فی أحكام السّماع (عربی، فقه)

ابوالفضل کمال الدین جعفر أدفوی (متوفی
 ۷۴۸ ق)، در موضوع حکم «سماع» به زبان
 عربی که گفته‌اند در این باب از آن بهتر
 تصنیف نشده است (حاجی خلیفه، ۱۶۷/۱؛
 دائرة المعارف بزرگ، ۳۵۴/۷).

[۳۵] نستعلیق روشن، عناوین شنگرف،
 مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۵۶
 برگ، ۲۱×۱۳ س.

أغاز: الحمد لله الذی بحمده تیسّر خفیّات
 الأمور... و بعد فأنّ أحكام السّماع قد وقع التّزاع
 فیها.

(حمدله با حاجی خلیفه متفاوت است).

1227

الأمیّنیة لما فیهِ من الودایع الیقینیة

(عربی، فقه)

محمدامین بن عبدالله المؤمن آبادی (زنده در

صفدی، الوافی بالوفیات، ج ۱۷، به کوشش کراوولسکی، بیروت، ۱۹۸۲، ص ۳۷۹؛ شمس‌الدین محمد داوودی، طبقات المفسرین، به کوشش علی محمد عمر، قاهره، ۱۹۷۲ م، ۲۴۳/۱-۲۴۳.

[۳۸] نسخ تحریری، زیر آیات قرآن کریم خط شنگرف، حواشی در برخی اوراق از ناشناس، تاریخ کتابت: قرن ۸-۹ ق (از آغاز و نیمه و انجام اوراقی افتاده بوده و بعدها از قرن ۱۱ ق به بعد به نستعلیق تحریری افزوده‌اند)، ۲۵۰ برگ، ۲۴×۱۹ س. رطوبت به پایین اوراق آسیب رسانده است.

نسخه دیگر (۵۸۶)

[۳۹] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول زرین، نسخه دارای سرلوحه بوده ولی اکنون موجود نیست، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۵۴۲ برگ، ۲۴×۱۵/۵ س. چند سطر آخر کتاب کتابت نشده است.

آغاز: الحمد لله الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیراً... و بعد فأن أعظم العلوم قدراً.

390

انوار سهیلی (فارسی، ادب)

ملاحسین واعظ کاشفی (متوفی ۹۱۰ ق)، روایتی است از کلیله و دمنه ترجمه ابن مقفع و تحریری نو از کلیله و دمنه بهرامشاهی که به نام احمد سهیلی جغتایی از درباریان سلطان

۹۷۸ ق)، که کتاب را در باب فقه و فرائض در صفر ۹۷۸ ق در ۴۳ باب به پایان آورده است. [۳۶] نستعلیق تحریری، زیر برخی عبارات خط شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰۴۴ ق، ۱۸۶ برگ، ۱۹×۱۳ س. در برخی اوراق حواشی از ناشناس.

آغاز: یا دائماً للفضل علینا بتوفیق محامدک... و بعده فیقول العبد الفقیر... لما صرفت معظم عمری و عنوان شبابی فی ملازمة الفقهاء.

739

انتقامیه (فارسی، داستان)

طغان شاه‌بن نظام قمی شاهرودی (قرن ۱۰ ق)، شامل حماسه‌های دینی، داستان انتقام مختار ثقفی از اشقیاء که در محرم ۸۸۴ ق و به نام سلطان حسین بایقرا (متوفی ۹۱۲ ق) سروده شده است.

[۳۷] نستعلیق نازیبای دشوارخوان، عناوین داستانها شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۵ ق، ۲۵×۱۵/۵ س. چند برگ آخر ناقص مانده که بعدها آن را ترمیم کرده‌اند.

آغاز: به نام خداوند فر و کریم / خدایی که بخشنده است و رحیم.

1306

انوار التنزیل (عربی، تفسیر)

ناصرالدین عبدالله بن عمر بیضاوی (متوفی ۶۸۵ ق در تبریز)، (برای شرح احوال او نک:

(متوفی ۷۹۱ ق)، در ۴ قسم نگاشته شده است.

[۴۳] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، متن در جدول رنگی، تاریخ کتابت: ۱۲۵۳ ق، ۱۱۵ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س.

آغاز: حمد بی منتهی حضرت خدای را جل شأنه و عمّ إحسانه که محامد اولین و آخرین.

نسخه دیگر (۱۹۲۵)

[۴۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۵۴ برگ، ۲۶×۱۵ س. آغاز نسخه کتابت نشده و انجام هم رها شده است.

1972

انیس المریدین و شمس المجالس

(فارسی، داستان)

منسوب به خواجه عبدالله هروری انصاری (متوفی ۴۸۱ ق)، تفسیر سوره یوسف (فهرستواره، ۲۸۳/۱).

[۴۵] نستعلیق تحریری نایخته، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۸۵ برگ، ۲۶×۱۵ س. آخر نسخه افتاده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین حمداً یوافی نعمه و یکافی مزید کرمه... سبب تألیف این نسخه شریف آن بود که جمعی از مصاحبان.

نسخه دیگر (۴۷۱)

[۴۶] نستعلیق تحریری، برخی عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: شعبان ۱۲۴۳ ق، ۲۳۳ برگ، ۱۹/۵×۱۲/۵ س.

حسین بایقرا (متوفی ۹۱۲ ق) نگاشته شده است.

[۴۰] نسخ زیبای کهن، عناوین و علائم و عبارتهای عربی شنگرف، برگ اول و آخر افتاده، برگ اول را بعدها نوشته‌اند، و در متن نیز برخی اوراق نوست، قسمت‌هایی از برخی اوراق بر اثر ترمیم از میان رفته است، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۹ - اوایل قرن ۱۰ ق (نزدیک به عهد مؤلف)، ۲۷۳ برگ، ۲۷×۱۷/۵ س.

آغاز (از متن کهن): مرا از طریق حکمت به راه راست دعوت کن و پرستندگان مرا.

نسخه دیگر (۱۷)

[۴۱] نستعلیق نازیبا، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۴ ق، کاتب: خواجه محمد ابن عبدالستار ابن محمد مؤمن، ۲۸۲ برگ، ۲۲/۵×۱۲ س.

آغاز: حضرت حکیم علی الأطلاق جلّت حکمته که وظایف لطایف حمد و ثنا.

نسخه دیگر (۶۸۷)

[۴۲] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰ شوال ۱۲۷۶ ق، ۳۰۹ برگ، ۲۷×۱۹/۵ س.

368

انیس الطالبین و عدة السالکین

(فارسی، تصوف)

صلاح بن مبارک بخاری (قرن ۸ ق)، در مقامات و مناقب خواجه بهاء‌الدین نقشبند

مربوط به آن. (نسخه دیگری از آن در انستیتو آثار خطی آکادمی علوم تاجیکستان، فهرست تاجیکستان (روسی)، (VI/273).

[۴۸] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر سده ۱۱ - اوایل سده ۱۲ ق، ۱۰۱ برگ، ۱۲×۲۲ س.

آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد مرپادشاهی را که شاهبازان صفوف ولایت که کحل مازاغ البصر.

650

بحرالتواریخ (فارسی، داستان)

عبدالله القادر (احتمالاً قرن ۱۲ ق)، تاریخ عهد کهن از کیومرث تا اسکندر، به نثر فارسی، ظاهراً بر مبنای شاهنامه فردوسی. مؤلف شناخته نشد (احتمالاً نسخه دیگری از کتاب در موزه بریتانیاست، نگاه شود به: نسخه‌ها، ۴/۹۶۴). مؤلف از اشعار خود هم در متن بسیار آورده است.

[۴۹] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲ رمضان ۱۲۹۹ ق، ۷۹۲ برگ، ۵/۲۶×۳۰ س.

آغاز: چنین است شهنامه دلپذیر / شنیدم چو گفتار دهقان پیر... آغاز ابتدای کتاب شهنامه پادشاهی حضرت کیومرث ابن آدم علیه السلام.

897

بحرالنصایح و رفیق السالکین (فارسی، تصوف)

سلیمان بن عبدالله ختلانی (قرن ۱۱ ق)، در

آغاز: قال الشيخ الأمام علامة العالم... صدر الشریعة أدام الله تعالی فضایله چون حجاب ما گفته‌اند... و از انفس من تصنیفی ساخته‌اند و این را شمس المجالس نام نهاده‌اند.

[به نظر می‌رسد که در دو نسخه مذکور، کتاب انیس المریدین و روضة المحیین با انیس المریدین و شمس المجالس آمیخته شده است، و به هر حال موضوع محتاج تحقیق بیشتر است].

348

ایرج نامه (فارسی، داستان)

در داستان ایرج، از مؤلف ناشناس که می‌گوید پیش از تألیف ایرج‌نامه، تألیف حمزه‌نامه را به پایان برده بوده است. بعید نیست مؤلف شاه ناصرالدین محمد مؤلف حمزه‌نامه مشهور باشد (مزروی، نسخه‌ها، ۵/۳۶۸۴).

[۴۷] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ کتابت: ۲۹ رمضان ۱۰۴۸ ق، ۲۰۲ برگ، ۱۶×۲۷ س.

آغاز: راویان اخبار و ناقلان اعصار و محدثان داستان ۲ کهن... می‌فرمایند که چون.

1272

بازنامه (فارسی، شکارنامه)

کتابی از مؤلفی ناشناخته که به دو بخش تقسیم شده است: بخش ۱ شامل مقدمه و ۲۳ باب؛ بخش دوم: ۵ قسمت تحت عنوان مقاله، در شناخت انواع پرندگان شکاری و مسائل

نسخه دیگر (۱۵۴۸)

[۵۳] نستعلیق تحریری، عناوین و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۸ صفر ۱۲۶۸ ق، کاتب: ملا عبدالکریم خواجه ولد میرزا نورالدین [...] مزاری، ۴۴۲ برگ، ۱۴×۲۵ س. آغاز: حمد بیحد و سپاس بیعدّ مرپادشاهی را سزد که بدایع وقایع.

212

براهین قاطعه در صواعق محرقه

(فارسی، کلام)

متن از ابن حَجَر هیتمی (متوفی ۹۷۴ ق)، به نام الصواعق المحرقة فی الردّ علی أهل البدع و الزندقة در باب خلافت خلفای ۳ گانه و رد بر مخالفان آنها. کمال‌الدین بن فخرالدین جهرمی این کتاب را به نام دلاورخان عادلشاهی به فارسی ترجمه و شرح کرده است. وی در آغاز می‌گوید: «در سنه اربع و تسعمائة [کذا!] این قلیل بضاعت کمال‌الدین فخرالدین جهرمی را مأمور ساخت بدانکه کتاب مذکور را به زبان فارسی نقل کردم بی‌آنکه چیزی از اصل کتاب نقصان کنم و یا بر آن زیاده نمایم مگر ترجمه آیات و احادیث و بیان الفاظ مشکله از روی تفاسیر معتبره و شروح احادیث و کتاب لغت مشهوره.» (قطعاً در تاریخ ترجمه کتاب تحریفی روی داده و پس از کلمه «اربع»، کلمه‌یی افتاده است).

[۵۴] نستعلیق تحریری، مجدول، عناوین شنگرف، زیر برخی کلمات خط شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۹ صفر ۱۱۵۸ ق، ۲۸۶ برگ، ۱۶×۳۰ س.

سلوک عرفانی، تألیف شده به فارسی در ۱۰۰۳ ق در عهد عبدالله‌خان (حکومت ۱۰۰۶-۹۹۱ ق) در ماوراءالنهر.

[۵۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع‌الأول ۱۱۲۷ ق، ۱۸۲ برگ، ۱۲/۵×۲۲ س.

آغاز: حمد بی‌غایت و ثنای بی‌نهایت مر اُخدی را که به خلق عمیم و کرم قدیم... اما بعد بدان ای عزیز که... به خاطر افتاد که از باطن ارباب ذوق و عرفان استمداد و همت نموده، کلمه‌ای چند در بیان اسرار عشق و محبت در سلک تحریر و قلم آورد.

381

بدایع الوقایع

(فارسی، تاریخ)

زین‌الدین محمود واصفی هروی (متوفی ۹۵۸ ق)، در تاریخ منطقه ماوراءالنهر در سده ۱۰ ق. (چاپ شده است: به کوشش الکساندر بالدروف، در مسکو و تهران).

[۵۱] نستعلیق تحریری (چند دست)، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۳۵۸ برگ، ۱۲/۵×۲۲ س. آغاز نسخه افتاده است.

آغاز (موجود): تلاطم امواج بحار زخار فتن به اوج طارم گردون نیلگون رسیده بود.

نسخه دیگر (۲۰۰۹)

[۵۲] نستعلیق تحریری روش، عناوین و علائم و پاره‌یی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱ ربیع‌الاول ۱۲۶۵ ق، کاتب: محمدابراهیم بن داملا محمدیوسف کشی، در کش به فرمان زمان قورچی‌بیگ، ۳۷۲ برگ، ۱۶×۲۶ س. برگ اول بعدها افزوده شده است.

أعطى مشيخة الأشرافية و أخذ عن الحافظ عثمان الديلمي شرح الفقيه العراقي للناظم و عن السنباطى و سمع على الحافظ السخاوي الآثار لمحمد و شرح معانى الآثار و غيرها و علّق عنه بعض تأليفه و كان شديداً لأنكار على الشيخ محى الدين بن العربي و ابن الفارض و له مصنفات جلييلة فيها مواهب الرّحمن فى فقه النعمان جعلها على نمط مجمع البحرين و زاد فيها مسائل جمّة مهمّة و شرحه شرحاً عظيماً استدرك فيه بالحديث و له فى إستدراك الأوقاف و غير ذلك و حجّ عام خمسة عشر و تسعمائة و أخذ عنه فضلاء مكّة كالقاضي قوام الدين بن أبى الليث بن الضياء و غيره و توفى فى سنة ٩٢٢ بالقاهرة فى يوم الأحد رابع عشر ذى قعدة الحرام». [راجع عنه أيضاً: الأعلام للزركلي، طبعة بيروت، ١٩٩٥ م، ٧٩/١].

670

البستان

(عربى، عقايد)

يا بستان العارفين از ابوليث نصر بن محمد سمرقندى (متوفى ٣٧٣ ق)، در معارف دينى و عقايد و فقه و علوم قرآنى و حديث و پاره يى قصص. از قديم ترين اعتقادنامه ها در ماوراءالنهر. (نک: دائرة المعارف بزرگ اسلامى، ذيل «ابوليث سمرقندى»).

[٥٦] نستعليق اميخته به شکسته، در آغاز داراى فهرست مطالب، تاريخ کتابت: ١ ربيع الاول ١٢٩٣ ق، کاتب: قاضى سيد غنى - قاضى ولايت پنجکنت، ١٣٣ برگ، ٢٦×٢١ س. به برخى اوراق رطوبت رسيده است.

آغاز: بعد از سپاس و ستايش ملك علام و درود نامعدود بر سيد انام بر ذوى الأفهام مخفى نيست.

671

البرهان فى شرح مواهب الرّحمن

(عربى، فقه)

قاضى القضاة ابراهيم بن موسى طرابلسى حنفى (متوفى ٩٢٢ ق)، شرح بر مواهب الرّحمن فى فقه النعمان از خود مؤلف (حاجى خليفه، ١٨٩٥/٢).

[٥٥] نسخ زيبا، عناوين و سرفصلها و علائم شنگرف، در آغاز داراى فهرست مطالب، تاريخ کتابت: اوائل قرن ١١ ق، ٥٤٧ برگ، ٣٥×٢٠/٥ س.

آغاز: الحمد لله الذى احکم شريعة الغراء بمحكم البرهان و أظهرها على ساير الملل... و بعد فان کتاب مواهب الرحمن فى مذهب ابن حنيفة النعمان.

در انجام نسخه آمده است: «تمّ کتاب البرهان شرح مواهب الرحمن منقولاً عن نسخة كتبها المؤلف بخطه الشريف و هذه صورة خط المؤلف». هم چنين در برگ نخست نسخه ذيل عنوان «ترجمة المصنّف» مطلبى کتابت شده كه تتيمماً للفايده نقل مى شود: «ابراهيم بن موسى بن ابى بكر بن الشيخ على الطرابلسى ثمّ المصري الحنفى كذا نقلته عن خطّه ولد سنة ثلاث و خمسين و ثمانمائة بطرابلس و أخذ فى دمشق عن جماعة: الشرف بن عبد و قدم القاهرة و لازم الصّلاح الطرابلسى و رغب له عن تصرّفه بالمويدية لما

آغاز: قال الشيخ الإمام الفقيه ابواللیث نصرین محمدبن ابراهیم السمرقندی قدس الله روحه انی قد جمعت فی کتابی هذا فنوناً من العلم ما لا یسع جملة (کذا؟ جهله) و لا التخلّف عنه.

166

بوستان

(فارسی، ادب)

شیخ اجل مصلح‌الدین سعدی شیرازی (متوفی نیمه دوم قرن ۷ ق.)

[۵۷] نستعلیق، نسخه هنری، در برگ نخست یک شمسۀ زیبا که در میان آن نام صاحب و مالک نسخه کتابت شده بوده، ولی اکنون بر اثر ترمیم تباه شده است. دو برگ نخست دارای لوحۀ تذهیب شدۀ بسیار زیبا با نقش و نگار زرین، متن در جدول مذهب، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۹ ق، ۲۷۴ برگ، ۲۷×۱۶/۵ س.

آغاز (موجود): خداوند بخشندۀ دستگیر / کریم خطابخش پوزش پذیر.
[در سرآغاز دارای سرلوحه بوده که آن را بُریده‌اند و به همین سبب چند بیت اول موجود نیست].

نسخه دیگر (۶۷۷)

[۵۸] نستعلیق (دو دست)، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۱۵ ق، کاتب: محمد عبدالرزاق، شاید از روی یک نسخه چاپی، ۱۲۸ برگ، ۱۹×۱۲ س.

192

بهار دانش

(فارسی، داستان)

عنایت‌الله کنبو (متوفی ۱۱۱۷ ق)، مجموعه

افسانه‌ها و حکایات عاشقانه.

[۵۹] نستعلیق روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰۶۱ ق، ۱۰۶ برگ، ۲۴×۱۵/۵ س. یک برگ از آخر نسخه افتاده است.
آغاز: فاتحه کتاب مستطاب آفرینش و پیرایه صحیفه دانش و بینش حمد خداوند.

نسخه دیگر (۳۶)

[۶۰] نستعلیق آمیخته به شکسته، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۳ ربیع‌الاول ۱۲۳۹ ق، ۳۷۳ برگ، ۲۶×۱۵ س.

نسخه دیگر (۹۲۹)

[۶۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۴ ق، ۲۵۸ برگ، ۲۵/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر

[۶۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ذی‌الحجه ۱۲۸۳ ق، کاتب: عبدالجلیل بن ملا عوض جان در غجدوان، ۴۵۷ برگ، ۲۶/۵×۱۶ س.

نسخه دیگر

[۶۳] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۹۱ ق، ۲۴۵ برگ، ۲۶×۱۵ س.

603

بهارستان

(فارسی، ادب)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق).

[۶۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم تا

آغاز (موجود): و دلیری کردن الشبث خفتن...
و سَكَتَ الْعَضْبُ أَيْ سَكَنَ.
(نسخه کهن و ارزشمند است و بر روی هم
خوب نگهداری شده است).

214

تاریخ بناکتی (فارسی، تاریخ)

یا: روضة أولى الألباب فی التواریخ و الأنساب
اثر ابوسلیمان بن داوود بن ابی الفضل محمد بن داوود
بناکتی (متوفی ۷۳۰ ق)، تاریخ عمومی جهان و
ایران، در نه باب و یک مقدمه (چاپ شده است:
به کوشش جعفر شعار، تهران، ۱۳۴۷ ش).
[۶۷] نستعلیق، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳
ق، ۳۸۵ برگ، ۲۵×۱۵ س. کتابت در نیمه
متن رها شده و پاره‌یی از سطوره کناره‌ اوراق بر
اثر رطوبت تباه شده است.
آغاز: اما بعد چنین می‌گوید بنده کمترین
بندگان الله تعالی و هو اضعف عبادالله.

1249

تاریخ پادشاهان ایران]

(فارسی، داستان)

مؤلف مجهول است و نسخه ظاهراً روایتی
است منثور از شاهنامه فردوسی.
[۶۸] نستعلیق تحریری ناپخته، عناوین و
علائم و پاره‌یی کلمات مانند «القصه» و...
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۲۳
ق، کاتب: میرزا تاشقل ابن ملامحمد رحیم،
۲۰۵ برگ، ۵۰×۲۸ س.

میانۀ متن شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۹ ق،
۸۴ برگ، ۲۵/۵×۱۵/۵ س.
آغاز: هزار داستان حمد و ثنا از زبان مرغان
بهارستان.

2001

بهرام و بهروز

(فارسی، ادب)

کمال‌الدین بنایی هروی (مقتول در ۹۱۸ ق)،
یا: باغ ارم که به نام سلطان یعقوب آق قوینلو
سروده شده است (دانشنامه جهان اسلام،
۲۴۶/۵).
[۶۵] نستعلیق ناپخته، مجدول، عناوین اشعار
شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۲ - اوایل
قرن ۱۳ ق، ۱۳۴ برگ، ۱۹/۵×۱۲/۵ س. آغاز
و انجام نسخه افتاده است.
آغاز (موجود): نور را سایه کی روا باشد / سایه
خورشید را کجا باشد...

163

تاج المصادر

(فارسی، فرهنگ)

ابوجعفر احمد بن علی بیهقی (متوفی رمضان
۵۴۴ ق)، فرهنگ عربی به فارسی (بنگريد به:
مقدمه دکتر هادی عالم‌زاده بر تاج المصادر،
تهران، ۱۳۶۶ ش).
[۶۶] نسخ کهن معرب، عناوین و حروف
سرفصلها شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۷ ق،
چندبرگ از اول و آخر نسخه افتاده و برگ آخر در
قرن ۱۳ ق کتابت شده است، نسخه به «باب الأفعال»
حرف ب ختم می‌شود، ۲۵۲ برگ، ۳۰×۲۱ س.

آغاز: بر ضمایر ارباب دانش و خاطر اصحاب
بینش واضح و لایح است.

نسخه دیگر (۱۹۹۸)

[۷۱] نستعلیق تحریری، عناوین سنوآت و
علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۸ ق، ۲۶۱
برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۳۵۷)

[۷۲] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۴ ق، کاتب:
ملاعبدالقاد، ۲۰۵ برگ، ۲۵×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۱۶۹۷)

[۷۳] نستعلیق تحریری، عناوین و بعضی
کلمات و تاریخ سنوآت شنگرف، تاریخ کتابت:
جمادی‌الاولی [بدون ذکر سنه، احتمالاً در
اواخر قرن ۱۳ ق]، در بخارای شریف، ۲۲۱
برگ، ۲۰×۱۳ س.

541

تاریخ سلاطین منغیته (فارسی، تاریخ)

میرزا عظیم سامی (متوفی ۱۳۲۵ ق)، در
تاریخ امیران سلسله منغیتی ماوراءالنهر از
ابوالفیض خان (۱۱۶۹-۱۱۲۳ ق) تا ۱۳۲۴
ق. (به صورت عکسی چاپ شده است: به
کوشش ییپفانوا، مسکو، ۱۹۶۲ م).

[۷۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ - اوایل
قرن ۱۴ ق، ۳۲۱ برگ، ۲۶×۱۵ س، به اوراق
نخست رطوبت رسیده است.

آغاز: سپاس بی‌قیاس مر حضرت مالک

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار... که
آخرین فرزندان حضرت آدم علیه‌السلام.

175

[تاریخ تیموری] (فارسی، تاریخ)

از مؤلفی که شناخته نشد، در تاریخ امیر تیمور
گورکان و مؤلف می‌گوید در نگارش این اثر، از
آثاری چون ظفرنامه، تذکره دولشاهی، روضه
الصفاء، تاریخ تیموری هاتفی استفاده کرده
است.

[۶۹] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اوایل
قرن ۱۴ ق، احتمالاً دست‌نویس مؤلف، ۱۸۷
برگ، ۲۶×۱۶ س. احتمالاً آخر نسخه ناقص
مانده است.

آغاز: اما بعد بر رأی [...] سلاطین کشورگشای
خسروان عالی تبار که رؤوس منابر به نام
ایشان سرافراز است پوشیده نماند.

310

تاریخ راقمی (فارسی، تاریخ)

ملا شرف‌الدین اعلم سید راقم (متوفی ۱۱۱۳
ق)، یا: تاریخ کثیره در تاریخ ماوراءالنهر در عهد
تیموریان و شیبانیان تا بر تخت نشستن
عبدالعزیزخان بر تخت امارت بخارا (۱۰۵۵
ق).

[۷۰] نستعلیق تحریری، برخی عناوین و
عبارات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۱ شعبان
۱۱۰۰ ق، کاتب: محمدعارف ابن محمد باقی
بخاری، ۳۳۴ برگ، ۲۳/۵×۱۴/۵ س.

(قرن ۱۲ ق). مؤلف نسب خود را چنین آورده است: قبیچاق خان عرف خواجمقلی بیک بلخی بن قبیچاق خان عرف امام قلی قوش بیکی سبحان قلی خان والی توران، وی این کتاب را در تاریخ عمومی از عهد آدم تا زمان تألیف در ۱۱۳۲ ق، به نام عبدالصمدخان بهادر دلیر جنگ، مشتمل بر «ذکر انبیاء و اولیاء و پادشاهان و وزراء» تألیف کرده است. در آخر نسخه آمده است: «امروز که چهارشنبه غره شهر جمادی الأول سنه اربع و ثلاثین و الف و مائة هجرة النبی علیه الصلوة والسلام روی داد عالم بوقلمون چنین بود به قدر استعداد عجاله الوقت شکسته بسته تحریر نمود از حالت من بعد از کتب نویسان متأخرین اطلاع خواهند یافت والله المستعان علی ما تصفون. خاتمه الکتب شمه ای احوال مؤلف و کیفیت ترتیب این نسخه از راه بی استعدادی و کم بضاعتی به سبب مسافری و تنهایی سختی به سمع بزرگان تواند...» در آخر نوشته شده «سنه ۱۱۳۲»

[۷۶] نستعلیق کهن خوش، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول زرین، در ۱۰۱۶ صفحه مسلسل (۱۷ سطری)، کتابت ۱۱۳۴ ق (در عهد مؤلف)، کاتب: سیدحافظ لاهوری، ۲۷×۱۵/۵ س.

آغاز: درود بی حد و سلام بی عدّ بر روان پاک مطهر منور سرور کاینات خلاصه موجودات زبده مکنونات... اما بعد چنین گوید مقر این کلمات.

انجام کاتب: «قد فرغ کتابه هذه النسخة المباركة المسمی بتاريخ القبچاقية فی يوم

الملك تعالى و تقدس شأنه و عظم برهانه را که چمن ملک و طراوات.

[نسخه به «گفتار در ذکر ارتحال خلیفه الرحمان و انتقال پادشاه زمان...» (۱۲۷۶ ق) پایان می یابد و اوراقی احتمالاً افتاده است].

322

تاریخ فیروزشاهی (فارسی، تاریخ)

ضیاءالدین برنی (متوفی ۷۳۸ ق)، تاریخ سلاطین دهلی از غیاثالدین بلبن (۶۶۲ ق) تا فیروزشاه (۷۵۸ ق).

[۷۵] نسخ زیبا، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، در ۱۳۰۰ صفحه مسلسل، ۱۹×۱۱/۵ س، برگهایی از نسخه ترمیم شده، ولی به طور کلی نسخه سالم و تمیز است. ۳ جلد در یک مجلد. آغاز ۱: چنین گوید دعاگوی مسلمانان ضیاء برنی که آنچه این ضعیف از اخبار و آثار سلطان غیاثالدین بلبن در این تاریخ آورده است.

آغاز ۲: چنین گوید دعاگوی مسلمانان ضیاء برنی که چون در شهر سنه خمس و تسعین و ستمائة.

آغاز ۳: چنین گوید دعاگوی مسلمانان ضیاء برنی که چون در شهر سنه خمس و عشرين و سبعمانه سلطان محمد تغلقشاه که ولی عهد سلطان.

538

تاریخ قبیچاقی (فارسی، تاریخ)

از قبیچاق خان عرف خواجمقلی بیک بلخی

2021

تبیین الحقایق علی کنز الدقایق (عربی، فقه)

متن کنز الدقایق از ابوالبرکات عبدالله بن احمد نسفی (متوفی ۷۱۰ ق)، در فروع فقه حنفی که شروع بسیار دارد، از آن جمله این شرح است، از فخرالدین ابومحمد عثمان بن علی زیلعی (متوفی ۷۴۳ ق) که چند اختصار و شرح بر آن موجود بوده است (نک: حاجی خلیفه، ۱۵۱۵/۲).

[۷۸] نسخ تحریری (به شیوه شامات)، مجدول، عناوین ابواب و کلمه «قال» شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۹ - اوایل قرن ۱۰ ق، ۳۸۱ برگ، ۲۸/۵×۱۹/۵ س.

آغاز: الحمدلله الذي شرح صدرالعارفين بنور هدايته... أما بعد فأني لما رأيت هذا المختصر المسمى بكنز الدقایق.

[این نسخه شامل جلد اول کتاب است و در انجام نوشته شده که آغاز جلد دوم «کتاب البيوع» خواهد بود. این نسخه بسیار پاکیزه مانده و رقم «ابراهیم المقدسی» بر برگ اول به عنوان مطالعه کننده و مهر وقف سلطان امیرحیدر منغیت بر اغلب اوراق کتاب دیده می‌شود].

226

تتمة الحواشی فی إزالة الغواشی (عربی، کلام)

یوسف بن محمدخان قراباغی محمدشاهی

الخمیس بالأثنين من جمیدالأول بحسب الأرشاد [! قذوة الخوانین و الأمراء منبع الجود و السخاء صاحب السیف و القلم ناسخ النسخ المتأخر و ماتقدم مورد توارد الجلیل المنان [! مؤلف الکلام قبچاق خان سلمه‌الله و أبقاه و هی الکمة التسمیة التي حاسبت صارت بالأختتام تاریخاً دون هلال المصرع الموزونة هی قدمات فلان بن فلان [...] من يد أحقر عبادالله القیوم السبحانی حافظ سید الأهوری من بنائر حضرت شیخ الشیوخ شاه حسین زنجانی و نسبة قطب الأقطاب حضرت اخی فرج الزنجانی قدس الله أرواحهم بأربعة من جلوس الملك العادل ابونصر محمدشاه شاهنشاه الغازی مطابق سنة اربع و ثلاثین و الف و مائة هجرة النبی صلی الله علیه و آله و سلم».

540

تاریخ گزیده (فارسی، تاریخ)

احمدبن ابی‌بکر بن احمد مستوفی قزوینی (متوفی ۷۵۰ ق)، تاریخ عمومی در یک مقدمه و ۶ باب، از ابتدای آفرینش تا عهد خود مؤلف. (چاپ شده است: به کوشش عبدالحسین نوایی، تهران ۱۳۳۹ ش و پس از آن).

[۷۷] نسخ تحریری کهنه، اواخر قرن ۱۱ - اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۶۸ برگ، ۲۵×۱۶ س. آخر نسخه افتاده و به کیوک‌خان بن اوکتاب در فصل ۱۱ در «ذکر پادشاهان... قوم مغول که در ایران حکم کردند» ختم می‌شود. آغاز: سپاس و ستایش پادشاهی را که ملک او بی‌زوال است و مملکت او.

هندسی و حاشیه‌نویسی، مجدول، عناوین شنگرف، ۲ برگ اول بعدها کتابت شده است، کتابت: اواخر قرن ۱۲ ق، ۱۶۷ برگ، ۲۳×۱۴ س.

آغاز: الحمدلله الذی منه ابتداء الأبتداء و الیه الأنتهاء... و بعد فلماً فرغت من تحریر المجسطی.

1065

تحفة الاخيار در شرح مظهر کُل

(فارسی، کلام)

متن از مولانا جامی بن کمال‌الدین قراتگینی که احتمالاً در ۱۰۱۳ ق تألیف شده است.

[۸۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۱۳۸ برگ، ۲۵/۵×۱۶ س. انجام نسخه رها شده است.

آغاز: الحمدلله حمداً یوافی نعمه... و اما بعد نموده می‌آید که حضرت شیخ المحققین.

نسخه دیگر (۵۶۴)

[۸۳] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۳۲۸ برگ، ۳۰×۲۰ س.

356

تحفة السالکین

(فارسی، تصوف)

محمدشریف علوی حسینی بخاری (اواخر قرن ۱۱ ق)، از وی تألیف دیگری سراغ داریم - که اتفاقاً از این اثر هم در آن نام برده شده

(متوفی ۱۰۳۹ ق)، تعلیقات بر شرح العقاید العضدیة که در ۱۰۳۳ یا ۱۰۳۴ تألیف شده است (حاجی خلیفه، ۱۱۴۴/۲).

[۷۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، متن در جدول رنگی، در اطراف حاشیه‌نویسی از ناشناس، تاریخ کتابت: اواخر رمضان ۱۲۳۳ ق، کاتب: مآخان بن مآشاہ نعمت تاشکندی، ۵۲۱ برگ، ۲۶×۱۴/۵ س. برگهایی برای حاشیه‌نویسی سفید مانده است.

آغاز: لک الحمد یا متمم کلّ الأمور و یا من تنزه عن نسبة الغيبة و الحضور... و بعد فهذه تعلیقات متعلقة بما ألفت سالف الزّمان.

نسخه دیگر (۷۳۷)

[۸۰] نستعلیق تحریری، عناوین و کلمه «قوله» شنگرف، مجدول، انواع حاشیه‌نویسی بر اطراف اوراق و در برگهای اضافی از نویسندگان گوناگون غالباً از ناشناسان به رقم ملاً صابر، قاضی القضاة و دیگران، تاریخ کتابت: جمادی‌الثانی ۱۳۲۱ ق، کاتب: ملاجان شهرستانی در اوراتپه، ۲۹۷ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

591

تحریر اقلیدسی

(عربی، ریاضیات)

خواجه نصیرالدین طوسی (متوفی ۶۷۲ ق)، یا تحریر اصول الهندسة، که خواجه آن را در شعبان ۶۴۶ ق به انجام آورده است، در ۱۵ مقاله، در موضوع هندسه و حساب.

[۸۱] نسخ تحریری زیبا، دارای اشکال

است: «عَلَامَهُ مُحَمَّدٌ قَرْوِينِي - حَوَاشِي بِرِ شَدَّ الْأَزَارِ، تَهْرَان، ۱۳۲۸ ش، ص ۱۹۰-۱۹۱). ابونصر سُبُكِي در طبقات الشافعية الكبرى (ط عبدالفتاح محمد الحلو و محمود محمد الطناحي، قاهره، ۱۴۱۳ ق / ۱۹۹۲ م، ۳۴۹/۸) از وی به عنوان مردی محدث و فقیه و اهل شیراز نام برده که شرحی نیکو بر المصايح ابوالحسين بَغَوِي داشته و صحيح بخاري را از عبدالوهاب بن صالح سماع کرده بوده است. سبکی می‌گوید که بر اثر یورش مغولان از احوال او بی‌اطلاع مانده و گمان می‌کند که این شیخ در حدود ۶۶۰ ق وفات یافته است. به گفته مؤلف تاریخ شاهی (به کوشش باستانی پاریزی، تهران، ۱۳۵۵، ص ۱۷۷) وی «خليفة بحق شيخ مطلق شهاب الحق و الدين، سهروردی بود» و «بر منبر مدرسه مقدسه تذکاراتی فضل‌آمیز و وعظهای وجدانگیز می‌فرمود». از اعقاب او در آثار تاریخی قرون بعد نام برده شده است (نگاه شود به: حواشی عباس اقبال بر سَمِطُ العَلِي، تهران، ۱۳۲۸ ش، ص ۱۲۱ که جدولی از اولاد او به دست داده است؛ هم‌چنین نامی از «عبدالعزيز توران پستی» در: مطلع سعدین، ط نوایی، ص ۳۵۳؛ محمود کتبی، تاریخ آل مظفر، به کوشش عبدالحسین نوایی، تهران، ۱۳۶۴، ص ۸۳. علاوه بر آنچه سبکی گفته، به وی آثاری منسوب شده است به دوزبان عربی و فارسی و در عربی: مطلب الناسک فی علم الناسک، از جمله آثار او به فارسی کتابی است به نام المعتمد فی المعتمد (حاجی خلیفه، ۱۷۳۴/۲) که نسخه‌های متعددی از آن موجود

است: حجةُ الذاکرين لِزَدِّ المنکرين که تألیف آن در ۱۰۷۷ ق به پایان آمده بوده است (نک: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دولتی روسیه، ص ۱۶).

[۸۴] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۲۹۵ برگ، ۱۷×۱۰ س. برگ اول بعدها افزوده شده است. آغاز: یا من جعل ذرات الممكنات مرائی جماله... و بعد فآنی بعد ما فرغت من تألیف کتاب [!] المسمی بحجة الذاکرين.

711

تحفة المرشدين (مختصر تحفة السالکين)
(فارسی، تصوف)

شهاب‌الدین فضل‌الله بن حسن توره پستی (متوفی حدود ۶۶۰ ق)، مؤلف از شیوخ متصوفة عهد خود بوده و آثاری هم در اعتقادات و طریقت بدو منسوب است. با اینهمه در روزگار ما از شهرت چندانی برخوردار نبوده است. نسبت او به قریه‌یی ست به نام «توران پست» (یا به تلفظ عامیانه: «تورون پست») در ۲۵ کیلومتری غرب یزد و در شمال تفت و در دامنه شیرکوه (نگاه شود به: ایرج افشار، یادگارهای یزد، تهران، ۱۳۴۸، ۲۷۲/۱ به بعد؛ تعلیقات بر تاریخ یزد جعفری، تهران، ۱۳۳۸ ش، ۲۱۹؛ احمدبن حسین کاتب، تاریخ جدید یزد، تهران، ۱۳۴۵، ص ۴۴). وی ظاهراً در شیراز ساکن بوده، «سپس در عهد قتلغ ترکان خاتون (۶۵۵-۶۸۱) به استدعا ملکه مذکور به کرمان رفته و در سنه ۶۶۱ در همان شهر وفات یافته

تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، نام کاتب از میان رفته است، ۴۱۷ برگ، ۵/۱۶×۲۵ س.
 آغاز: سبحانک اللهم یا قدوس و یا طیبب النفوس... و بعد بر ناظران حقایق رس مکشوف می‌دارد.

820

تحفة المقربین (فارسی، تصوف)

از ناشناس (در پاره‌یی نسخه‌های موجود از این اثر در تاشکند، از احمد سرهندی مجدد الف ثانی به عنوان مؤلف نام برده شده است). در سیر و سلوک عرفانی، مؤلف از متصوفان نقشبندی است و کتاب فصل‌بندی خاصی ندارد. [۸۷] نستعلیق آمیخته به نسخ، دارای اشکال دایره‌ای که در آنها اصول سیر و سلوک آمده است: «دایرهٔ ثانیه دایرهٔ اقریبیت که کنایت از ولایت صغری است»، تاریخ کتابت: ۱۳۱۳ ق، ۸۶ برگ، ۱۴×۲۰ س.

آغاز: حمد بی‌منتها به حضرت جل سلطانہ و عم احسانه که محامد اولین و آخرین فاتحهٔ تحمید اوست... اما بعد بر ارباب بصائر پوشیده نیست که.

نسخهٔ دیگر (۲۰۷۵)

[۸۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و برخی کلمات شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۹۱ برگ، ۵×۲۵/۱۵ س.

216

تحفة المواعظ (فارسی، اخلاق)

نظام‌بن خواجه یعقوب حصارى (قرن ۱۱ ق)،

است، از آن جمله در انستیتوی آثار خطی تاجیکستان (فهرست نسخه‌های خطی فارسی انستیتوی آثار خطی تاجیکستان، جلد ۲، تهران، ۱۳۷۷ ش، ص ۲۰۸، به شمارهٔ ۵۱۰۶). وی کتابی داشته است به نام تحفة السالکین در اعتقادات عرفانی و تصوفی که خود آن را تلخیص کرد و نام تحفة المرشدین بر آن نهاد (حاجی خلیفه، ۱/۳۶۶). این کتاب در ۳ قاعده تألیف شده «در علم شریعت و قانون طریقت»: اول مسائل اعتقادی، دوم در علم معامله و سوم در بیان اخلاق و آداب و اوراد.

[۸۵] نسخ تحریری کهن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۹۶۸ ق در بخارا، ۹۴ برگ، ۱۱/۵×۱۸/۵ س. (در نسخه نامی از مؤلف به میان نیامده است).

آغاز: حمد و ثنا ملکی را که حمد جز او را نسزد و ثنا جز او را نزیبد... بدان ای پرسنده از آنچه دانش آن مهم است از کار دین که مجموعه‌یی پیش از این ساخته شد موسوم به تحفة السالکین.

784

تحفة المؤمنین (فارسی، پزشکی)

میرمحمدزمان تنکابنی حکیم مؤمن (قرن ۱۲ ق)، در دانش پزشکی شامل ۵ تشخیص و دستورات در ۳ قسم که به شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ ق) تحفه شده است.

[۸۶] نستعلیق تحریری، دارای سرلوحهٔ نقاشی شدهٔ نازیبا، متن در جدول رنگی، عناوین و علائم و اسامی داروها شنگرف، دارای برخی حواشی از یک پزشک متأخر،

آغاز: قال الشيخ العلامة مولانا رشيد الملة الدين ابوبكرين عمرين أبى الفضل المعروف برشيد وطواط.

نسخه دیگر (۱۱۱۳)

[۹۱] نستعلیق تحریری ناپخته، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۶۸ ق، ۲۶۳ برگ، ۱۵×۲۷ س.

1644

تحقیق القواعد (فارسی، پزشکی)

جنیدالله حاذق خوقندی (متوفی ۱۲۵۹ ق). در خوقند به نام سیدعمرخان منغیت به سال ۱۲۳۸ ق تألیف شده است. میان برخی نسخه‌های آن تفاوت‌هایی هست.

[۹۲] نستعلیق تحریری ناپخته، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۵۳ ق، ۱۳۹ برگ، ۱۵/۵×۲۶ س.

آغاز: حمدنا محدود حکیمی را که هر ذره از ذرات عالم کون و فساد.

312

تذکرة الأولیاء (فارسی، تصوف)

شیخ فریدالدین عطار نیشابوری (ظاهراً مقتول در ۶۲۷ ق)، در سرگذشت و احوال شیوخ بزرگ و پیشوایان زهد و تصوف (برای فهرستی از نسخ: فهرستواره، ۲۰۶۰/۳ و بعد).

[۹۳] نستعلیق کهن، دارای سرلوحه کوچک زیبا در آغاز که بر اثر رطوبت اندکی تباه شده است، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت:

در سیر و سلوک و موعظه با اشاره به احوال انبیاء و اولیاء. مؤلف در زمان سلطنت شهاب‌الدین محمد صاحبقران ثانی شاه جهان وارد اکبرآباد شده و این کتاب را برای نواب قلیچ‌خان در حدود ۱۰۴۵ ق تألیف کرده است. وی در مقدمه کتاب درباره ترویج دین اسلام در هند به تفضیل سخن گفته است.

[۸۹] نستعلیق روشن، متن در جدول زرین، در آغاز دارای سرلوحه نقاشی شده، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اول محرم ۱۰۵۷ ق، کاتب: قاضی عیدروسی ولد قاضی محمود، در مکه معظمه، مالک: حاجی صوفی میرک سمرقندی، ۴۱۴ صفحه مسلسل، ۱۶×۲۶ س.

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عد سپاس و ستایش مرقادری را که به قدرت بی خطا عالم تدبیر را... چنین گوید فقیر بی بضاعت و حقیر خالی از استطاعت نیازمند حضرت سبحانی... نظام ابن خواجه یعقوب الحصارى.

219

تحفة الواعظین (فارسی، تصوف)

از این کتاب نسخه‌های گوناگونی در ماوراءالنهر موجود است و در صدر کتاب آن را به رشیدالدین وطواط (متوفی ۵۷۸ ق) نسبت داده‌اند. کتاب شامل پاره‌یی نصایح و دستورهای اخلاقی مبتنی بر آموزه‌های قرآن کریم و اعمال و گفتار انبیاء و اولیاء است.

[۹۰] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۲۴ ق، کاتب: صالح، ۲۵۷ برگ، ۱۵×۲۰ س.

ادامه داده است]، ۳۰۵ برگ، ۲۷×۱۶ س.

نسخه دیگر (۱۲۴۱)

[۹۸] نستعلیق تحریری، عناوین و پاره‌یی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۳۴؟) احتمالاً بعدها افزوده شده، ۳۶۸ برگ، ۲۴×۱۳ س.

نسخه دیگر (۸۷۹)

[۹۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۲۸۹ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س.

1097

تذکره بغراخان (فارسی، تصوف)

احمدبن سعد ازغنی نمنگانی (متوفی قرن ۵ ق). سرگذشت‌نامه شیوخ سلسله اویسی که برای بغراخان (متوفی ۴۲۹ ق) نوشته شده است.

[۱۰۰] نسخ کهن، در آغاز فهرست مطالب، سر فصلها شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۰ ق، ۲۶۳ برگ، ۲۳/۵×۱۶/۵ س.

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب العاشقین بأنوار جلاله و بصر بصیره... اما بعد از ادای حمد بی‌نهایت و ثنای بی‌حد و غایت.

نسخه دیگر (۸۳۱)

[۱۰۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، در آغاز فهرست عناوین، تاریخ کتابت: ۱۲۸۹ ق، کاتب: ملاخدای وردی ابن محمد عیسی در شهر خوقند، ۲۸۵ برگ، ۲۶×۱۵ س.

قرن ۱۱ ق، ۳۲۹ برگ، ۲۶/۵×۱۳/۵ س.
آغاز: الحمدلله الجواد بأفضل أنواع النعماء المتان بأشراف أصناف العطاء... چون از قرآن و حدیث گذشتی.

نسخه دیگر (۴۲۲)

[۹۴] نستعلیق زیبا، دارای سرلوحه زیبا، متن در جدول زرین، علائم و عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط سده ۱۱ ق، ۴۱۰ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۱۷۰۱)

[۹۵] نستعلیق خوش، عناوین و عبارات عربی شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق [برخی اوراق جدیدتر است]، ۲۹۲ برگ، ۲۱/۵×۱۴ س. انجام افتاده است.

نسخه دیگر (۱۷۱۹)

[۹۶] نستعلیق خوش، در آغاز دارای سرلوحه مذهب زیبا، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۲۲۵ برگ، ۲۴×۱۴ س. انجام در احوال حسین بن منصور حلاج متوقف شده است.

نسخه دیگر (۱۳۶۱)

[۹۷] نسخه کهن ارزشمند، دارای سرلوحه لاژوردی بسیار زیبا که اکنون فقط بخشهایی از آن باقی مانده، نستعلیق کهن، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۱ ق، [کتابت دو دست است و کاتبی به نام «ابوالنصر خواجه قمجین‌زن» [کذا] در قرن ۱۳ ق، کتابت نسخه را از جایی که رها شده بوده (برگ ۲۳۷) دوباره با رعایت شباهت با تکه اول

آغاز: تحمیدی که شاهباز بلندپرواز اندیشه به
ساحت و فضای کبریای آن پرواز نتواند نمود.

نسخه دیگر (۱۳۳۰)

[۱۰۵] نستعلیق روشن، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۲ ق، ۱۸۵ برگ،
۲۶/۵×۱۵ س.

425

تذکره الشهداء (فارسی، ادبیات دینی)

محمدحسین بن محمد باقی بخاری (قرن ۱۱
ق). در مصائب اهل بیت (ع)، در مقدمه و ۱۰
مجلس و یک خاتمه، از وفات حضرت رسول
(ص) تا واقعه کربلا (نک: فهرستواره،
۱۵۸۳/۳).

[۱۰۶] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف،
تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۲۷۵ برگ،
۲۵/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: چنین گوید بنده گنه کار بی مقدار...
محمدحسین بن باقی البخاری چون رسوم و
عادات آل طه و یاسین و مؤمنان پاک‌بین و
محبان طیبین و طاهرین این است که هر
سال ماه محرم درآید و جهان از پریشانی به
سرآید.

521

تذکره مقیم‌خانی (فارسی، تاریخ)

محمدیوسف منشی ابن خواجه بقاء (اوایل قرن
۱۲ ق)، تاریخ ماوراءالنهر در یک مقدمه و ۳
باب، از انساب مغولان تا یورش ایشان به

نسخه دیگر (۶۶۲)

[۱۰۲] نستعلیق تحریری ناپخته، عناوین و
علائم شنگرف، کتابت اواسط قرن ۱۳ ق،
۳۲۰ برگ، ۲۶×۱۵ س. آغاز با نسخه‌های
دیگر متفاوت است (نک: فهرستواره،
۲۰۶۵/۳).

آغاز: شکر مرحضرت واهب العطایا را تعالی و
تقدس و احسان او را پایان نیست.

نسخه دیگر (۱۳۲۸)

[۱۰۳] نستعلیق روشن، عناوین ابواب و علائم
شنگرف، در آغاز فهرست ابواب کتاب، تاریخ
کتابت: سنه ۱۳۳۰ ق، ۳۱۴ برگ، ۳۰×۲۰
س.

539

تذکره الشعراء (فارسی، ادب)

امیر دولتشاه ابن علاءالدوله بختی‌شاه
سمرقندی (متوفی ۹۰۰ ق)، در تراجم و تذکره
شاعران در ۱ مقدمه در باب شاعران عرب و ۷
طبقه در باب شاعران ایرانی و پارسی‌گوی و
خاتمه.

[۱۰۴] نستعلیق کهن، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع‌الاول ۱۰۸۰ ق،
کاتب: محمدیار مغول بن حافظ باباعلی در
بلخ، ۳۴۷ برگ، ۲۳×۱۵ س.

[در پایان آمده است: «نقل خطاً تازه این
تذکره از کتابی است که در تاریخ نهصد و
پنجاه و سه نوشته شده بود. در ولایت خراسان
در اخیر کتاب (کذا) نوشته که نقل این تذکره از
خطاً ید شریف مؤلف تذکره است والله اعلم»].

با استفاده از برخی مأخذ و منابع صوفیانه پرداخته است با استناد به قصص انبیاء و اولیاء.

[۱۱۰] نسخ تحریری ناپخته، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۳۸۰ برگ، ۲۵×۱۴ س.

آغاز: الحمد لله الذي جعل الدنيا دار السفر و رحلة لجميع البشر... قال الشيخ الامام المرشد الملة (!) والدين شمس المذکرین... که بعضی از یاران و کسان که ایشان در علم تذکیر و وعظ.

(این نسخه با مبیکیات نزدیک به نظر می‌رسد).

894

ترجمه احياء علوم الدين

(فارسی، تصوف)

متن از ابو حامد محمد غزالی طوسی (متوفی ۵۰۵ ق) ترجمه از مؤیدالدین خوارزمی که در ۶۲۰ ق در دهلی بوده و ترجمه را به وزیر محمد بن ابی سعید جُنیدی تقدیم کرده است. [۱۱۱] نسخ روشن، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول زرین، میان همه سطور خط شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۳۳۶ برگ، ۲۸×۱۹/۵ س.

آغاز: حمدی که غایات اوهام به مبادی آن نرسد و ثنایی که نهایات اقدام از ادای آن قاصر.

[نسخه کامل نیست و به «روزهای فاضل نوزده روز است» ختم می‌شود].

ماوراءالنهر، سپس تاریخ سیاسی اجتماعی عهد شیبانیان و سرزمین‌های مجاور تا ۱۱۱۶ ق که به نام ابوالمظفر محمدمقیم خان (متوفی ۱۱۱۶ ق) نگاشته شده است.

[۱۰۷] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق (در پایان نشان مَهْری با تاریخ ۱۳۰۰ ق)، ۱۲۹ برگ، ۲۴×۱۵ س. احتمالاً یک برگ از پایان افتاده است.

آغاز: افتتاح مقال به عون حضرت واهب ذوالجلال و قادر متعال... اما بعد بر مشکوة ضمیر هوشمندان خورده بین و مرآت خاطر خطیر.

نسخه دیگر (۱۹۱)

[۱۰۸] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، کاتب: محمدرشید خواجه ولد سیدمطهر خواجه، ۱۱۷ برگ، ۲۴/۵×۱۵ س. بسیاری از اوراق احتمالاً بر اثر صحافی صدمه دیده است.

نسخه دیگر (۲۸۵)

[۱۰۹] نستعلیق روشن، برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۳۲ ق، کاتب: میرزا چا ولد پاچار محمدناصر خجندی در خجند، ۵۰۸ برگ، ۲۰×۱۲/۵ س. کاتب در بعضی از تواریخ ایام دخل و تصرف کرده است.

1469

تذكرة الواعظین

(فارسی، اخلاق)

ابوبکر بن عمر بن وقار بخاری (مؤلف مبیکیات و غیث المذکرین)، کتاب مذکور را در پند و اندرز

161

ترجمه تاریخ طبری (فارسی، تاریخ)

ترجمه منسوب به ابوعلی بلعمی (متوفی ۳۸۶ ق)، (برای تفصیل نک: دانشنامه جهان اسلام، ذیل «بلعمی»).

[۱۱۲] نسخ کهن، نسخه کهنه نفیس، عناوین عبارات عربی به خط اجازه، برخی عبارات و آیات به سنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۷ ق، ۴۵۴ برگ، ۳۴×۲۱ س. ۲ برگ اول نسخه در سده ۱۳ ق کتابت و اوراق انجام ترمیم شده، ولی به طور کلی نسخه پاکیزه است. آغاز (از متن کهن): انا الیکم مرسلون گفت من این پیغمبران بفرستادم از پس عیسی... خویش بگویم و آن مدت که پیغمبر نبود. [به خلافت المستظهر بالله ختم می‌شود].

نسخه دیگر (۱۴۹۵)

[۱۱۳] نسخه بسیار کهن ارزشمند، نسخ کهن زیبا، عناوین خط اجازه، عبارات عربی و آیات قرآن اجازه معرب، تاریخ کتابت: احتمالاً قرن ۷ ق، ۲۱۸ برگ، ۳۱×۲۳/۵ س، ۱۶ برگ نخست از نسخه اصلی ساقط بوده و بعدها افزوده شده، متن اصلی از ۱۹ آ شروع می‌شود. اوراق نخستین نسخه نیز مشوش است، نخستین فصل: «حدیث هبوط آدم علیه السلام». آخرین فصل: «خبر غزوه خیبر». آغاز (موجود): شدن رضوان و فرشتگان او را بازداشتندی به خبر اندر چنین روایت کنند که ابلیس.

[تاریخ تملک بر نسخه - که از بخارا خریداری شده: ۱۲۶۲ ق].

نسخه دیگر (۱۵۵)

[۱۱۴] نستعلیق روشن، عناوین و علائم سنگرف، تاریخ کتابت: محرم الحرام ۱۰۴۶ ق، «به اعانت وزارت شاهی خواجه محمدزمان منشی در سمرقند (تاریخ کتابت: برگ ۵۲ آ)، در آغاز سیره نبوی (ص) دارای سرلوحه مذهب زیبا که بر اثر رطوبت تباه شده است، آغاز و انجام نسخه افتاده است. از داستان یونس آغاز می‌شود و در «گفتار در ذکر فتح اصفهان و صفت آن» پایان می‌یابد.

نسخه دیگر (۱۵۸)

[۱۱۵] نستعلیق روشن، عناوین سنگرف، تاریخ کتابت: شعبان ۱۱۰۱ ق (در برگ ۱۶۱ آ)، ۳۸۴ برگ، ۳۷×۲۴ س. نسخه ناقص است و در فصل «در ذکر رفتن جراح به حرب خزریان» پایان می‌یابد.

نسخه دیگر (۶۵۹)

[۱۱۶] نستعلیق تحریری، عناوین علائم سنگرف، در آغاز دارای فهرست مطالب، تاریخ کتابت: اواخر ۱۳ ق، ۳۰۰ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س. نسخه به «گفتار اندر داوود پیغامبر علیه السلام و آن بلاکه بدو رسید» ختم می‌شود.

نسخه دیگر (۱۷۳۴)

[۱۱۷] نستعلیق تحریری ناپخته، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۳۰۰ برگ، ۲۵×۱۴ س.

863

ترجمه التعریفات (فارسی، فرهنگ)

متن از میرسیدشریف گرگانی (متوفی ۸۱۶

برخی عبارتها با قلم زرین، متن در اوراق رنگی، سرفصها به خط اجازة طلائی، تاریخ کتابت: ۱۲۷۵ ق، به فرمایش ایشان یعقوب خواجه، ۲۷۴ برگ، ۱۲/۵×۲۰/۵ س. آغاز: منک البداية الحمد لله رب العالمین... اما بعد چون حدیث صحیح وارد شده است که.

نسخة دیگر (۹۶۱)

[۱۲۲] نسخ و نستعلیق چند دست، تاریخ کتابت: به تفاریق از قرن ۱۱ تا ۱۴ ق، ۱۸۲ برگ، ۲۲×۱۶ س. رطوبت به اوراق کهن تر آسیب رسانده و از آغاز و انجام چند برگ افتاده است.

نسخة دیگر (۱۰۱۴)

[۱۲۳] نستعلیق تحریری، علائم و عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع الأول ۱۲۸۵ ق، کاتب: [...] ابن شادی بای، در وقت حکومت خدایارخان، ۳۶۲ برگ، ۱۵/۵×۲۷ س. نسخه بدون خطبه آغاز می شود (از کتاب الطهارة) و با نسخه های پیشین تفاوتهایی دارد.

986

ترجمة منهاج العابدین (فارسی، تصوف)

متن منسوب به ابوحامد محمدبن محمدغزالی طوسی (متوفی ۵۰۵ ق)، ترجمه از عمر بن عبدالجبار سعدی زهری ساوی (قرن ۷) (دربارة انتساب منهاج العابدین به غزالی، نک: عبدالرحمن بدوی، مؤلفات الغزالی، ص ۲۳۷). این ترجمه چاپ شده است: به کوشش احمد شریعتی، تهران، ۱۳۶۵ ش.

ق)، ترجمه به فارسی از عادل بن عبدالله که ناشناخته است.

[۱۱۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۶۸ برگ، ۱۴×۲۴ س. انجام پس از حرف «ی ق» افتاده است.

آغاز: این کتابی است ترجمان کتاب علامه عالم سیدشریف جرجانی است قدس الله سره و رضیه عنه که به التماس صاحب دولتی.

257

ترجمة مختصرالوقایة (فارسی، فقه)

محمدبن صلاح بن بدرالدین جرزوانی (نیمه قرن دهم ق)، (برای تفصیل نگاه شود به: فهرست روسیه، ص ۱۳-۱۴).

[۱۱۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، کتابت، ۱۲۳۸ ق، کاتب: ملا میرلطیف بن میرقربان در خجند در مدرسه ملا میرقاسم، ۲۵۶ برگ، ۱۵×۲۴ س. آغاز: اما بعد چون در حدیث وارد شده است که یک فقیه بر شیطان اشد است از هزار عابد.

نسخة دیگر (۱۷۵۵)

[۱۲۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۴ ق، کاتب: ایوب بن ملا محمد لطیف بن داملا حاجی بای خجندی در خوفند محله بحرین، ۳۹۳ برگ، ۲۰×۲۶ س.

نسخة دیگر (۶۰۷)

[۱۲۱] نستعلیق زیبا، عناوین و علائم شنگرف و

به آثار دیگری نیز در این زمینه به عنوان مأخذ اشاره کرده است، مانند کتاب ملاءصام‌الدین اسفراینی و شرف‌الدین علی یزدی.

[۱۲۶] نستعلیق تحریری، برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: رجب ۱۲۴۵ ق، ۱۳۲ برگ، ۲۵×۱۴/۵ س.

آغاز: ستایش بر وجه کمال کامل‌الذاتی را لایق و سزااست.

1628

[ترجمه و شرح فصوص‌الحکم]

(فارسی، تصوف)

ترجمه و شرح مختصری است از فصوص‌الحکم شیخ اکبر محی‌الدین ابن عربی (متوفی ۶۳۸ ق) به قلم «سیدابراهیم بن حضرت سیدمصطفی حبیب‌الله بن سلطان العارفين [و] قدوة الواصلين حضرت شاه‌علی محمد قدس‌الله روحه و اوصل الینا فتوحه».

[۱۲۷] نستعلیق تحریری متن فصوص شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: احتمالاً اواسط قرن ۱۱ ق، ۳۷۸ برگ، ۲۰×۱۳ س. از آغاز یک برگ افتاده است.

آغاز (موجود): و سالک بر طریق ثانی که اقرب است کسی که قطع حجب او به جذبه الهی حاصل شود.

449

ترغیب الصلاة

(فارسی، فقه)

عین‌الدین محمدبن احمد زاهد. مؤلف در سده

[۱۲۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: غره رجب ۱۲۹۱ ق، کاتب: ملاصالح ولد ملا ابوالقاسم در مدرسه میر (بخارا؟)، ۱۴۰ برگ، ۲۰×۱۳/۵ س. بدون خطبه مترجم، کاتب در آخر نسخه چند سطری در شرح احوال محمدغزالی افزوده است.

آغاز: حمد مرخدای را که او ملک حکیم است و جواد کریم است... اما بعد بدانید ای برادران من اسدکم‌الله و ایانا بمرضاته که عبادت ثمره علم است.

875

[ترجمه و شرح خطب الأربعین]

(فارسی، دینی)

از مؤلف نامعلوم.

[۱۲۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و احادیث شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق - اوایل قرن ۱۴ ق، ۲۴۴ برگ، ۲۲×۱۳ س. [نخست تا برگ ۲۴ متن عربی احادیث با سلسله اسناد آمده است، شرح از برگ ۲۵ آغاز می‌شود:] آغاز: لله الحمد... شکسته را صدیقی اشارت فرمود به ترجمه خطب اربعین که مشاهیر احادیث سیدالمرسلین.

824

[ترجمه و شرح قصیده برده]

(فارسی، دینی)

ترجمه و شرحی است از یک مؤلف که نامش معلوم نشد، اما می‌دانیم که تألیف کتاب را در ۱۵ شعبان ۱۰۹۳ ق به پایان آورده است. وی

آغاز: الحمد لله الذى خُصَّ نواص الأنام
بمبشرات الأحلام... اما بعد چنین گوید بنده
درگاه اسمعیل بن نظام الم [سلک ابر] قوهی
نتبهه الله عن نومة الغافلین... موجب این تعبیر
که مسماست به تعبیر سلطانی آن شد که در
شهور سنة ثلاث و ستین و سبعمائة به وقت
وفاده بارگاه... ابوالفوارس شاه شجاع.

1561

تعلیم المتعلم

(عربی، اخلاق)

برهان الدین زرنوجی (قرن ۶ ق)، وی ظاهراً از
شاگردان برهان الدین مرغینانی (متوفی ۵۹۳
ق) بوده است. کتابی است مشتمل بر فصول:
الأول فى ماهية العلم، الثانى فى النية، الثالث
فى اختيار العلم، الرابع فى تعظيم العلم،
الخامس فى الجد، السادس فى بداية السبق،
السابع فى التوكل، الثامن فى وقت التحصيل،
التاسع فى الشفقة، العاشر فى الأستفادة،
الحادى عشر فى الورع، الثانى عشر فىما يورث
الحفظ، الثالث عشر فىما يجلب الرزق. این
کتاب شروحي هم داشته است.

[۱۳۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۱۶
برگ، ۲۷×۱۶ س. این نسخه چند برگى میان
اوراق کثیری که برگزیده از آثار گوناگون فقهی
و تصوفی است، واقع شده و از فصل ۱۱ کتاب
افتاده است.

آغاز: الحمد لله الذى فضل بنى آدم بالعلم و
العمل على جميع العالم... و بعد فلما رأيت
[أن] کثیراً من طلاب العلم فى زماننا.

۱۰ ق زندگی می کرده و این کتاب را در مبحث
نماز از فقه حنفی تألیف کرده است.

[۱۲۸] نستعلیق تحریری، متن در جدول رنگی،
تاریخ کتابت: ۱۲۳۱ ق، کاتب: خواجه رحیم ابن ملا
خواجه رافع خجندی، ۴۷۸ برگ، ۳۰×۱۶ س.

آغاز: می گوید بنده ضعیف... محمداحمد
الزاهد... که چون از بعضی کتب اصول فقه و
فروع او خواندم.

نسخه دیگر (۹۷۵)

[۱۲۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۲ - اوایل
قرن ۱۳ ق، ۱۹۹ برگ، ۲۶×۱۵. کتابت
نیمه کاره رها شده است.

370

تعبیر سلطانی

(فارسی، خواب نامه)

یا تعبیرنامه سلطانی از قاضی صدرالدین
اسماعیل بن نظام الملک ابرقوهی که در دیباچه
می گوید کتاب را در ۷۶۳ ق برای شاه شجاع
مظفری (متوفی ۷۸۶ ق) می نویسد، در موضوع
تعبیر خواب، در ۲ فصل: فصل اول ۱۰ بیان و
فصل دوم نیز ۱۰ بیان (حاجی خلیفه، ۴۱۷/۱).

[۱۳۰] نسخه بسیار نفیس کهن، نسخ زیبای
کهن، دارای سرلوحه مطّلاى زیبا، متن در
جدول رنگی، سرعنوانها خط نسخ بسیار زیبا و
به شنگرف و نیز خط رقا، برگ آخر افتاده
است، از طرز نگارش نام شاه شجاع در مقدمه
و دیگر نشانه ها، می توان حدس زد که نسخه
در عهد آن پادشاه کتابت شده است، ۲۵۲
برگ، ۲۲/۵×۱۵ س.

ق). یکدوره مختصر تفسیر سراسر قرآن کریم به زبان فارسی که نسخ آن به‌ویژه در ماوراءالنهر و کشورهای اتحاد شوروی سابق فراوان است. (مثلاً نک: فهرست تاجیکستان، ۲/۲۳۶ به بعد).

[۱۳۳] نستعلیق آمیخته به نسخ، برخی عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۱۷ برگ، ۵/۱۴×۲۵ س.

آغاز: لک الحمد یا من بیده الملک... و بعد فیقول العبد الفقیر... قد التمس متی من الأصحاب.

نسخه دیگر (۱۱۱۱)

[۱۳۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۴۸ برگ، ۱۶×۲۶ س. این کتاب از برگ ۱۷۰ نسخه آغاز می‌شود و پیش از آن آثار گوناگونی از فقه و تصوف کتابت شده که بسیار مغشوش و نامنظم است.

239

تفسیر سوراآبادی (فارسی، تفسیر)

ابوبکر عتیق نیشابوری سوراآبادی (اواخر سده ۵ ق). یکی از کهن‌ترین تفاسیر فارسی قرآن کریم که نسخه‌های کهنی از بخش‌های گوناگون آن موجود است (نک: فهرست نسخه‌ها، ۱/۱۷-۱۸؛ دکتر یحیی مهدوی، مجله دانشکده ادبیات تهران، (سال ۱۳۴۵)، ش ۴، ص ۱۵۵؛ نیز: دکتر ذبیح‌الله صفا، تاریخ ادبیات در ایران، ۲/۲۰۲).

[۱۳۵] نسخ زیبای کهن، متن در جدول رنگی،

861

التفسیرات الأحمدیة فی بیان الآیات الشرعیة (عربی، فقه)

احمد بن ابی سعید بن عبدالله بن عبدالرزاق بن خاصه خدام حنفی مالکی صالحی (قرن ۱۱ ق). در تفسیر آیات احکام (ختم تألیف در ۱۰۶۹ ق) و مؤلف در دیباچه می‌گوید: «قد شرعت فی تسوید تفسیر الآیات الشرعیة فی البلدة الطیبیة امیتهی (?) حین قرأت الحسامی سنة الف و اربعة و ستین و ستی یومئذ ستة عشر سنة و فرغت عنه سنة الف و تسعة و ستین فی البلدة المبارکة المذكورة حین قرأت شرح مطالع الأنوار و ستی یومئذ احد و عشرون سنة ثم بعد ازمنة قد صححته بالنظر الثانی حین الدرس فی بلدة امیتهی سنة الف و خمس و سبعین و ستی یومئذ سبعة و عشرون سنة...». به هر حال تألیف کتاب در عهد محمد اورنگ زیب صورت پذیرفته است.

[۱۳۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۲ صفر [۱۲۷۰ ق]، ۳۸۱ برگ، ۵/۱۷×۲۷ س.

آغاز: الحمد لله الذی انزل علی عبده الكتاب فضله تفضیلاً و اودعه لطائف و اسراراً... و بعد فأن أفضل المطالب حالاً و مآلاً... هو المعارف الدینیة و المعالم الیقینیة و علم القرآن.

765

تفسیر چرخى (فارسی، تفسیر)

خواجه یعقوب بن عثمان چرخى (متوفى ۸۵۰

یک برگ پس از برگ اول افتاده است، به اوراق نخست نسخه رطوبت رسیده، از برگ ۲۹۱، اوراق جابجا شده است، اما نسخه به حجة الوداع پایان می‌پذیرد.

آغاز: الحمد لله الحمید المجدید المبدئ... پس از ثناء خدا عزوجل و صلوات رسول یاد کنیم از قصص قرآن و آنچه [...] از پندها و حکمت‌ها و لطایفها.

536

التلویح الی کشف حقایق التَّنقیح

(عربی، فقه)

سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی (متوفی ۷۹۲ ق)، در شرح تنقیح الأصول عبیدالله بن مسعود بخاری حنفی (متوفی ۷۴۷ ق).

[۱۳۷] نستعلیق کهن آمیخته به شکسته و نسخ ناپخته (چند دست)، تاریخ کتابت: جمادی الآخر ۹۸۵ ق، کاتب: حاجی محمدبن عبدالفتاح بن [...] محمود القریشی الحنفی در ولایت گجرات، ۴۶۷ برگ، ۲۴×۱۶/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی احکم بکتابه اصول الشریعة الغزاء و رفع بخطابه فروع الحنفیة... و بعد فان علم الأصول الجامع.

نسخه دیگر (۹۵۱)

[۱۳۸] نستعلیق تحریری، عناوین و کلمه «قوله» شنگرف، دارای حواشی در پاره‌ی اوراق، سراسر نسخه کلمات بدون نقطه، تاریخ کتابت: ۲۶ محرم الحرام ۱۰۹۱ ق، کاتب: محمدمراد، ۴۱۵ برگ، ۲۲/۵×۱۳ س.

آیات به خط رقاع کهن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۸۳۶ ق، در دایره‌ای رنگی و زیبا بر برگ نخست نسخه به خط زیبای رقاع آمده است: «قد اتفق تحریر تفسیر السبع الأخير من کلام الله العزیز الخبیر المسمی بالتفسیر السور آبادی بحسب الند [...] یمن التوفیق الرحمانی لجناب صاحب [...] المیسر علیه تحصیل تمام ارباعه او سیاعه فی قلیل زمان بکثیر جدّه و قوّة طالعہ و هو صاحب الأعظم و الدّستور الأکرم المخصوص بعناية الله الواحد الأحد خواجه قوام الدوله عبدالصمد اعلى الله تعالى [...] به و صانه عمّا شأنه فی شهر سنة ست و ثلاثین و ثمانمائة لمحروسة قم سمیت [...] علی يد العبد المحتاج الی شفاعة [...] بن الحسن الحلبي». اوراق نخست تا حدودی تباہ شده و به بسیاری اوراق رطوبت رسیده، ولی به طور کلی نسخه قابل استفاده است، ۵۳۳ برگ، ۲۴/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: فی تفسیر سورة الأخلاص، بسم الله الرحمن الرحیم، قل هو الله احد، اختلافست علماء را در معنی احد و واحد را بعضی گویند فرقی نیست میان احد و واحد.

442

تکملة اللطایف و نزهة الظرایف

(فارسی، ادبیات دینی)

ابونصر احمدبن محمدبن منصور ارفنجی.

[۱۳۶] نسخ تحریری کهن، علائم و عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۹ و اوایل قرن ۱۰ ق، ۳۴۳ برگ، ۲۴×۱۵ س. احتمالاً

عبادات و اعتقادات (برای تفصیل نک: دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۶، ذیل «ابولیت سمرقندی»).

[۱۴۲] نسخ تحریری خوش، عناوین و پاره‌یی کلمات مانند «خبر»، «موعظه» و «حکایت» شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً اواخر قرن ۹ - اوایل قرن ۱۰ ق، ۱۵۰ برگ، ۲۰×۲۹ س.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا لکتابه... قال الفقیه أبو اللیث نصر بن محمد بن ابراهیم السمرقندی رحمه الله علیه که واجب دیدم آن کسان را که خدای تعالی ایشان را معرفت داده است.

455

تنبيه الغافلین

(فارسی، اخلاق)

بهاء الدین محمد (متوفی ۷۹۱ ق) در اخلاق دینی شامل ۹ باب و خاتمه. در باب مؤلف آگاهی‌ها چندان نیست (نک: فهرست مشترک، ۲۲۸۲/۴ و بعد).

[۱۴۳] نستعلیق تحریری ناپخته، تاریخ کتابت: ۱۳۱۷ ق، ۱۲۳ برگ، ۱۵×۲۶/۵ س، رطوبت به برخی اوراق صدمه رسانده است.

آغاز: چنین گوید که مؤلف این رساله و محرر این مقاله... برادر عزیزی از برادران دینی و فرزندی از فرزندان یقینی.

نسخه دیگر (۴۷۳)

[۱۴۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، کتابت: ذی القعدة ۱۳۱۷ ق، کاتب: ملا جورابیگ در بخارا، ۶۴ برگ، ۵×۱۳/۲۱ س.

نسخه دیگر (۲۴۵)
[۱۳۹] نستعلیق تحریری، مجدول، دارای فهرست مطالب در آغاز، تاریخ کتابت: ۱۲۵۲ ق [نام کاتب عمداً محو شده است]، ۴۰۰ برگ، ۱۷×۳۲ س.

نسخه دیگر (۱۱۰۵)
[۱۴۰] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع الأول ۱۲۷۳ ق، ۳۸۵ برگ، ۲۲×۳۱ س. حاشیه نسخه غالباً نقل از توضیح فی حلّ غوامض التنقیح.

1289

التمهید فی بیان التوحید (عربی، کلام)

ابوشکور محمدسالمی کشی که در نیمه دوم قرن ۵ ق در ماوراءالنهر زندگی می‌کرده است و از جزئیات زندگی او آگاهی چندانی در دست نداریم (بروکلمان، ترجمه عربی، ۲۴۲/۴).

[۱۴۱] نسخ تحریری خوش، کلمات «الباب» و «القول» شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع الأول ۱۰۸۴ ق، کاتب: عبدالعزیز، ۱۸۴ برگ، ۱۷×۲۳ س.

آغاز: الحمدلله ذی المنّ و الآلاء و العظمة... و بعده قال المهتدي ابوشکور السلمي و هو محمد بن عبدالله السعید بن شعيب الكشي الكشي قد سألني بعض إخواني.

1112

تنبيه الغافلین (فارسی، عقاید)

ابواللیث سمرقندی (متوفی ۳۷۵ ق) در

س. نسخه بارها ترمیم و چند برگ نخست جدید کتابت شده است.

945

جامع الرموز

(عربی، فقه)

شمس‌الدین محمد قهستانی (متوفی ۹۶۲ ق). شرحی است بر النقایة مختصر الوقایة از عبیدالله بن مسعود حنفی (متوفی ۷۴۵ ق) که به عبیدالله خان ازبک تقدیم شده است.

[۱۴۹] نسخ آمیخته به نستعلیق، در کتاب دو نوع خط دیده می‌شود، در برخی اوراق، نسخ ناپخته، عناوین سنگرف و به خط ثلث میانه، تاریخ کتابت به طور کامل دیده نمی‌شود، قطعاً پس از ۹۴۰ قمری - شاید به خط مؤلف باشد، ۴۸۱ برگ، ۲۴×۱۷ س.

آغاز: الحمد لله الذی فضلنا بتعلیم أصول مبسوط الجامع الكبير... اما بعد فلما کان نظم منشور الفتاوی من انفع المهمات و جمع منشور التوازل من اهم المهمات.

نسخه دیگر (۵۸۷)

[۱۵۰] نستعلیق خوش، عناوین و علائم سنگرف، سرلوحه مذهب بسیار زیبا، مجدول، تاریخ کتابت: شعبان ۱۰۷۰ ق در ایرنه، ۳۴۶ برگ، ۲۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۲۲۸)

[۱۵۱] نستعلیق تحریری، عناوین سنگرف، تاریخ کتابت: اول محرم ۱۲۶۹ ق، کاتب: عبدالصمد خواجه ابن ایشان ملا اولیاء «منسوب الی ولایة حصار الرازی» در قریه

نسخه دیگر (۶۵۶)

[۱۴۵] نستعلیق تحریری ناپخته، عناوین سنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۲۶ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س. آغاز ناقص کتابت شده است.

آغاز (پس از حمدله): بعد از آن خدای تعالی گوید که او را در دوزخ برید.

172

التوضیح فی حلّ غوامض التنقیح

(عربی، فقه)

عبیدالله بن مسعود صدر الشریعه بخاری (متوفی ۷۴۷ ق)، در شرح و توضیح تنقیح الأصول نوشته خودش.

[۱۴۶] نسخ آمیخته به نستعلیق، عناوین سنگرف، دارای حواشی از ناشناس، تاریخ کتابت: ۱۲ شعبان ۱۲۱۱ ق، کاتب: ملا فاضل ابن ملا عبدالکریم، ۳۰۹ برگ، ۲۵×۱۵ س. آغاز: حامداً لله تعالی أولاً و ثانیاً... و بعد فأَنْ العبد المتوسل الی الله تعالی عبیدالله.

نسخه دیگر (۲۱۸)

[۱۴۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم سنگرف، حواشی از چند تن ناشناس، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۱۱ ق، کاتب: پاینده باقی این محمدرحیم سمرقندی، ۲۴۵ برگ، ۲۷×۱۷ س.

نسخه دیگر (۱۷۶)

[۱۴۸] نسخ تحریری، عناوین سنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۱۸ برگ، ۲۵×۱۷

مذهباً)، ۴۵۱ برگ، ۲۱×۱۵ س. [این نسخه در کتابخانه مدرسه نهالیه بخارا به شخصی به نام عبدالعظیم بخاری حنفی در شوال ۱۲۹۲ ق فروخته شده بوده].
 آغاز: الحمد لله الذي بعث على رأس كل مائة سنة من يجدد لها دينها.

613

جامع الفقه

(فارسی، فقه)

(یا: صلوة مسعودی)، مسعودین محمدبن یوسف سمرقندی (سده ۶-۷ ق). در احکام نماز در دو مجلد که خود به بابها و فصلهای جداگانه تقسیم می‌شود.

[۱۵۶] نستعلیق خوش، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۴۹ ق کاتب: ملا عبدالؤمن بخاری برای سیدامیر نصرالله محمدیهادرخان [منغیت امیربخارا]، ۲۵۸ برگ، ۲۹×۲۱/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذي أعز العلم والعلماء و أدل الجهل والجهلاء... اما بعد چنین گوید جمع‌کننده این مسائل شیخ فقیه زاهد مسعودین محمودبن یوسف السمرقندی.

نسخه دیگر (۹۵۵)

[۱۵۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۶ ق، کاتب: ملا میرزا قلی ابن ملایریم قلی اندگانی، ۵۳۹ برگ، ۲۹/۵ × ۲۵/۵ س. شامل فهرست ابواب و فصول کتاب.

نسخه دیگر (۹۴۰)

[۱۵۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

بردلیق از توابع بخارای شریف، ۳۴۸ برگ، ۳۲×۲۵/۵ س.

نسخه دیگر (۱۲۵۱)

[۱۵۲] نستعلیق تحریری، عناوین و ابواب شنگرف، تاریخ کتابت: محرم ۱۲۸۵ ق، کاتب: ملاباباجان بن استاد همدم خوقندی در مدرسه حکیم‌خان توره در خوقند، ۵۳۳ برگ، ۲۷×۱۷ س.

نسخه دیگر (۲۹۶)

[۱۵۳] نستعلیق تحریری، عناوین و برخی عبارات شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً اوایل قرن ۱۳ ق، ۵۰۸ برگ، ۳۱/۵×۲۵/۵ س. دارای فهرست مطالب در آغاز و انواع شروع بر حواشی اوراق.

نسخه دیگر (۷۳۱)

[۱۵۴] نسخ تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: سده ۱۳ ق، ۳۴۹ برگ، ۳۰/۵×۱۹/۵ س.

610

الجامع الصغير

(عربی، حدیث)

جلال‌الدین عبدالرحمن سیوطی (متوفی ۹۱۱ ق). در احادیث نبوی (ص) که بارها نشر شده و شروع گوناگونی از آن در دست است (حاجی خلیفه، ۵۶۱/۱ - ۵۶۰).

[۱۵۵] نسخ تحریری کهن (به شیوه عثمانی)، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۹ جمادی‌الاولی ۱۰۲۳ ق، کاتب: یاقوت حبشی (عتیق الشیخ عبدالمعطی السمدیسی المالکی

شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق،
۳۷۱ برگ، ۲۰/۵×۲۵/۵ س.

1622

جامع الفوائد (فارسی، پزشکی)

یوسف بن محمدیوسفی هروی طبیب (متوفی ۹۵۰ ق). ظاهراً شرحی است بر رساله منظومه پزشکی خودش به نام علاج الأمراض و نسخه‌های فراوانی از کلّ این اثر یا بخش‌هایی از آن در کتابخانه‌های ماوراءالنهر به دست می‌آید.

[۱۵۹] نستعلیق روشن، نام داروها و گیاهان دارویی شنگرف، تاریخ کتابت: ذی حجه ۱۲۶۲ ق، کاتب: عوض محمد بن قربان محمد استروشنی در توابع چلک، ۱۷۸ برگ، ۲۶×۱۵ س. در برخی اوراق حاشیه‌نویسی از یک منتطب ناشناس.

آغاز: حمد نامحدود حکیمی را که به قانون حکم کامل الصناعت... و بعد گوید بنده ضعیف... که چون به توفیق حضرت فیاض.

964

جامع المقامات (فارسی، تصوف)

از سید ابوالبقاء ابن بهاء الدین ابن مخدوم اعظم احمد کاسانی که میان ۱۰۲۶ - ۱۰۲۸ ق در ۳ باب تألیف شده است، در ذکر مقامات و حالات مخدوم اعظم احمد کاسانی (متوفی ۹۴۹ ق). مؤلف می‌گوید با اینکه حافظ ابراهیم و ملاقاسم، آثاری در مقامات احمد

کاسانی نگاشته‌اند، هنوز مقامات و مسائلی نانوخته موجود بوده است و به همین سبب این کتاب را می‌نویسد (نک: فهرستواره، ۳ / ۲۰۹۶-۲۰۹۷).

[۱۶۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۶۱ ق، ۱۴۳ برگ، ۲۱×۱۳/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی نور قلوب العارفين.. حمد بی حد و سپاس بی قیاس حضرت عموم ارباب سوابق را از فیض... مخفی نماند که خدمت مولانا دوست که از کبار اصحاب عالی.

562

جمال الجواهر (فارسی، تفسیر)

مؤلف نامعلوم. یکدوره تفسیر قرآن کریم. [۱۶۱] نستعلیق تحریری، آیات قرآن شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۷ ق، ۳۸۰ برگ، ۲۴×۳۱ س. آغاز افتاده است.

آغاز (موجود): بگوای محمد پس بیارید کتابی از نزد خداوند که آن راهنماینده‌تر بود از این هر دو.

411

جَمَرَاتُ الشُّوقِ لِأَصْحَابِ الدُّوقِ (فارسی، تصوف)

محمد سعید بن امیر محمد بن سید کمال حسینی بخاری مشهور به «سعیدی» که در مقامات یکی از عرفا به نام خواجه محمد نوشته شده و مشتمل است بر ۳ مقاله و ۲

گوناگون تصوفی در ۵۰ جوهر و یک مقدمه و یک خاتمه.

[۱۶۵] نسخ تحریری، عناوین شنگرف، عبارات عربی معرب، تاریخ کتابت: ۲۰ محرم [سال کتابت پاک شده، احتمالاً سده ۱۰-۱۱ ق]، ۲۷۶ برگ، ۱۵×۲۳ س. آغاز افتاده است.

آغاز (موجود): و احادیث رسول رحمانی و وسائل ائمه علماء ربانی تحریضاً عبادالله علی طاعة الله و رجاء رحمت الله برآوردیم و نام آن جواهر رحمانی نهادیم.

مقدمه و یک خاتمه. (فهرستواره، ۲۰۹۸/۳).
[۱۶۲] نستعلیق، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر سده ۱۲ ق، ۱۴×۲۶ س. کتابت در اواخر نسخه رها شده است.
آغاز: الحمد لله الذی شرح صدور العاشقین بنفحات آثار المكاشفات و المعاينات و نور قلوب العارفين بلمعات نور المعرفة.

887_888

جواهر التفسیر (فارسی، تفسیر)

حسین بن علی واعظ کاشفی مشهور به صفی (متوفی ۹۱۰ ق) در دو مجلد که به امیرعلی شیرنوازی (متوفی ۹۰۶ ق) بخشیده شده است.

[۱۶۳-۱۶۴] نسخ تحریری خوش (دودست و بیشتر، در برخی اوراق نستعلیق کهن)، آیات نسخ شنگرف، تاریخ کتابت: ماه ربیع‌الثانی [سده ۱۰، در نسخه: سنه ۹۷ ق]، برگ (ج ۱): ۵۵۸؛ (ج ۱۱): ۵۸۰، ۱۵×۲۳/۵ س. پس از برگ آغاز، اوراقی از میانه افتاده است و برگ دوم از میانه تفسیر سوره «حمد» آغاز می‌شود. آغاز جلد دوم: تفسیر سوره مریم.

آغاز: بعد از تمهید قواعد محامد الهی و تأسیس مبانی.

1156

جواهر القرآن (فارسی، علوم قرآنی)

عبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی (متوفی ۹۳۴ ق). تألیف شده در ۹۲۹ ق در عهد عیدالله خان بهادر، در موضوع خواص آیات و سوره‌های قرآن کریم، در ۵ مقدمه و سپس خواص یک یک سوره‌ها.

[۱۶۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و نام مأخذ شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۲ ق، ۱۴۰ برگ، ۵/۱۵×۲۶ س.

آغاز: الحمد لله الذی انزل الفرقان علی عبده... بعد از استظهار به توفیق حمد و صلوة نموده می‌شود که مقرر است.

500

چهار عنصر (فارسی، ادب)

میرزا عبدالقادر بیدل دهلوی (متوفی ۱۱۳۰ یا ۱۱۳۳ ق).

186

جواهر رحمانی (فارسی، تصوف)

عبدالله نیازی (که شناخته نشد نیز نک: فهرست مشترک، ۴۴۳/۱۴). فراهم آمده از آثار

[۱۷۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کاتب: احتمالاً قرن ۱۳ ق، برگ ۱۱ (ب - ۱۱ آ)، ۲۴×۱۴ س. کتابت نسخه از نیمه رها شده و به دنبال آن برگزیده‌هایی از کتابهای گوناگون مانند نضحات الانس و غیره آمده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد عرض می‌دارد بنده درگاه نبوی که چون مودت اولاد رسول صلی الله علیه و سلم به نص قرآن برگزیده‌گان لازم و بر اهل اسلام واجب است.

922

الحاشیة على تحرير القواعد المنطقية
(عربی، منطوق)

الشمسیة از علی بن عمر دبیران کاتبی قزوینی (متوفی ۶۹۳ ق)، شرح از قطب‌الدین محمد رازی (متوفی ۷۶۶ ق)، حاشیه بر این شرح از: میرسیدشریف جرجانی (متوفی ۸۱۶ ق).

[۱۷۲] نستعلیق تحریری، کلمه «قوله» شنگرف، مجدول، بیشتر حروف بدون نقطه، تاریخ کتابت: ۱۲۹۳ ق، کاتب: ملا عبدالرشید ابن جنیدالله خواجه سمرقندی، ۲۲۹ برگ، ۲۷×۱۵ س.

آغاز: قال ورتبته علی مقدمة وثلث مقالات و خاتمة أما المقدمة فقیها البحثان.

نسخه دیگر (۲۶۰)

[۱۷۳] نستعلیق تحریری، برخی عبارتها شنگرف، تاریخ کتابت: رمضان ۱۳۰۹ ق، کاتب: ملا عبدالغفار ابن محمدامین، ۳۱۳ برگ، ۲۵×۱۴/۵ س.

[۱۶۷] نستعلیق تحریری، سرلوحه مذهب متوسط، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر سده ۱۲ ق، ۲۲۴ برگ، ۲۳×۱۳ س.

آغاز: خداوند زبان معذور بی‌صرفه‌سرایبی است عذر پرده‌دران را.

نسخه دیگر (۳۸۷)

[۱۶۸] شکسته نستعلیق نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اول ذیحجه ۱۲۱۶ ق، ۳۳۸ برگ، ۲۳×۱۳/۵ س.

نسخه دیگر (۳۶۰)

[۱۶۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: شعبان ۱۲۳۲ ق، کاتب: محمدعلی خواجه ولد عزیز خواجه شهر سبزی در شهر سبز، ۲۴۰ برگ، ۲۸/۵×۱۶/۵ س.

نسخه دیگر (۹۹۴)

[۱۷۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر سده ۱۳ ق، کاتب: محمد یوسف بن ملا لغت جان زرگر خجندی، ۲۰۲ برگ، ۲۳×۱۳ س.

1066

[چهل حدیث] (فارسی، دینی)

شهاب‌بن عمر دولت‌آبادی (?) که شرح شمایل النبی (ص) هم از او در دست است (نک: فهرستواره، ۱۷۰۲/۳). این رساله چنانکه از نام آن پیداست، مجموعه چهل حدیث است در فضایل و مناقب ائمه شیعه علیهم‌السلام مشتمل بر ۱۰ باب.

محمد شریف بن ملا نذیر محمد، ۳۰۰ برگ،
۱۵×۲۳ س.

آغاز: الحكمة استكمال النفس الانسانية
الأستكمال مصدر و المصدر قد يطلق.

1134

الحاشية على شرح المواقف

(عربی، کلام)

متن المواقف فی علم الکلام از قاضی
عبدالدين ایجی (متوفی ۷۵۶ ق)، شرح از
میرسید شریف جرجانی (متوفی ۸۱۶ ق) و این
رساله حاشیه‌ی است بر شرح مذکور
(بروکلمان، ۲۷۰/۷).

[۱۷۶] نستعلیق تحریری، عناوین و کلمه
«قوله» شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۲۲ ق،
کاتب: میررحمت‌الله، ۱۳۸ برگ، ۱۴×۲۳ س.
آغاز: بحمدک یا من قصرت کماله السنة
العلماء الأعلام... و بعد فیقول العبد الضعیف
المحتاج... هذه حواش متعلقة على فنّ الأمور
العامّة من شرح المواقف.

نسخه دیگر (۱۵۵۳)

[۱۷۷] نستعلیق تحریری، عناوین کنار اوراق و
کلمه «قوله» شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۶ ق،
۱۲۴ برگ، ۱۳×۲۱ س.

408

دیوان املاء

(فارسی، ادب)

اشعار آخوند ملا محمد املائی بخارایی (متوفی
۱۱۶۲ ق).

[انواع شروح از ناشناسان در حواشی و
لابه‌لای سطور]

1131

الحاشية على تحرير القواعد المنطقية

(عربی، منطق)

عبدالحكيم بن محمد سیالكوتی (متوفی
۱۰۶۷ ق). متن شمسیه در منطق از نجم‌الدین
عمر قزوینی (متوفی ۶۹۳ ق)، شرح به نام
تحریر القواعد المنطقية از قطب‌الدین رازی
(متوفی ۷۶۶ ق) و این حاشیه‌ی است بر کتاب
اخیر.

[۱۷۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و
کلمه «قوله» شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۵ ق،
کاتب: عبدالنظرین محمد قاسم سرابی (در
زمان امیرحیدرخان [منغیت])، ۲۳۰ برگ،
۱۴×۲۴ س.

آغاز: أحلی منطق أفصح به لسان الفصحاء... و
بعد یقول الفقیر المسکین... قد سألتی الولد
العزیز نور حدقة السعادة.

287

الحاشية على شرح الحكمة العين

(عربی، فلسفه)

متن از علی بن عمر کاتبی دبیران قزوینی
(متوفی ۶۹۳ ق)، شرح از ملامیرزا محمدبن
حسن شیروانی (متوفی ۱۰۹۸ ق).

[۱۷۵] نستعلیق تحریری، پاره‌ی کلمات
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۰ ق، کاتب:

آغاز: ای ز رویت چشم جان را روشنی / زلف
مشکن تا دل من نشکنی.

652

دیوان بیدل دهلوی (فارسی، ادب)

اشعار میرزا عبدالقادر بیدل دهلوی (متوفی
۱۱۳۳ ق).

[۱۸۳] شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: ۱۲۳۳
ق، کاتب: میرزا محمدناصر بن میرزا میرک
بخاری، ۲۸۵ برگ، ۲۵/۵×۱۴/۵ س.

آغاز: به اوج کبریا کز پهلوی غجز است راه
آنجا / سرمویی گر اینجا خم شوی بشکن کلاه
آنجا.

نسخه دیگر (۷۴۶)

[۱۸۴] شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: شعبان
۱۲۵۰ ق، کاتب: میرزا مطهر ولد محمدشریف
بخاری، ۱۵۳ برگ، ۲۹×۱۷/۵ س.

نسخه دیگر (۵۷۹)

[۱۸۵] نستعلیق تحریری دشوارخوان، تاریخ
کتابت: ۱۲۵۴ ق، کاتب: عبدالغفور خواجه،
۲۶۲ برگ، ۲۶×۱۵ س.

نسخه دیگر (۵۶۵)

[۱۸۶] شکسته نستعلیق ناپخته، تاریخ کتابت:
۱۲۶۲ ق، کاتب: میرزا احمد بن میرزا عظیم،
۵۴۹ برگ، ۲۶×۱۴ س.

نسخه دیگر (۸۸۹)

[۱۸۷] شکسته نستعلیق نازینا، تاریخ کتابت:
۱۲۸۱ ق، کاتب: سیف‌الدین خواجه ابن

[۱۷۸] نستعلیق تحریری آمیخته به شکسته،
تاریخ کتابت: ۱۰ جمادی الأول ۱۱۶۴ ق،
کاتب: عبدالواحد خاکسار، برای علاء محمد
مؤمن، ۳۶۰ برگ، ۲۰×۱۲/۵ س.
آغاز: الهی صبح محشر کن دلم را / مقام
عرش اکبر کن دلم را.

نسخه دیگر (۲۰۴)

[۱۷۹] شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: ۱۲۷۸
ق، کاتب: ملا محمدیوسف، ۱۸۸ برگ، ۲۶×۱۶
س. این نسخه فقط شامل غزلیات شاعر.

نسخه دیگر (۷۳۰)

[۱۸۰] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۹۴
ق، ۳۲ برگ، ۱۹/۵×۱۱ س. شامل بخشی از
غزلیات شاعر.

نسخه دیگر (۱۸۳)

[۱۸۱] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اواخر
قرن ۱۳ ق، ۱۲۶ برگ، ۲۵×۱۵ س. آخر
دیوان افتاده است.

21

دیوان غزلیات امیرخسرو دهلوی
(فارسی، ادب)

غزلیات امیرخسرو دهلوی (متوفی ۷۲۵ ق).
[۱۸۲] نستعلیق کهن، عناوین و اوزان اشعار
زرین یا سنگرف، متن در جدول مذهب، تاریخ
کتابت: اوایل قرن ۹ ق، ۲۱۸ برگ، ۲۴/۵×۱۷
س. دیوان از قافیه دال آغاز می‌شود و بعضی
اوراق پاره شده و احتمالاً یک برگ از انجام
افتاده است.

تاریخ کتابت: ۱۲۹۳ ق، برگ ۱۵۳ (۱ ب - ۱۵۳ ب)، در دنباله نسخه، بیاضی از اشعار شاعران گوناگون چون فیضی، عصمت، سهیلی، میرزا بیدل و غیره آمده است.

نسخه دیگر (۵۴۲)

[۱۹۴] شکسته نستعلیق دشوارخوان، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، کاتب: میرزا عمر بن میرزا حکیم، ۳۹۵ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۶۳۸)

[۱۹۵] نستعلیق آمیخته به شکسته، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۹۱ برگ، ۲۷/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۴۸۹)

[۱۹۶] شکسته نستعلیق دشوارخوان، دارای سرلوحه متوسط مذهب، تاریخ کتابت: ۱۳۰۱ ق، ۲۹۵ برگ، ۲۳×۱۴ س.

نسخه دیگر (۵۱۶)

[۱۹۷] نستعلیق تحریری دشوارخوان، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۳۰۳ ق، ۱۴۴ برگ، ۲۵/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۷۴۷)

[۱۹۸] شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: ۱۳۰۳ ق، ۱۷۸ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۹۲۱)

[۱۹۹] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۳۵۸ ق، ۹۶ برگ، ۲۶/۵×۱۶/۵ س.

نسخه دیگر (۶۳۵)

[۲۰۰] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف،

ایشان توره خواجه مرجومی، ۲۳۲ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۷۲۶)

[۱۸۸] شکسته نستعلیق دشوارخوان و غالباً بدون نقطه، تاریخ کتابت: ۱۲۸۲ ق، ۲۴۰ برگ، ۲۶×۱۵ س. دارای ۲ سرلوحه مذهب، با نقش و نگار گل و بوته در کنار اوراق، متن در جدول زرین.

نسخه دیگر (۵۵۹)

[۱۸۹] شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: ۱۲۸۷ ق، ۱۹۳ برگ، ۲۶×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۸۵۴)

[۱۹۰] شکسته نستعلیق دشوارخوان، تاریخ کتابت: ۱۲۸۸ ق [«در سال گوسفند»]، ۱۱۶ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۶۲۷)

[۱۹۱] شکسته نستعلیق دشوارخوان، در برگهای نخست: متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: ۱۲۸۹ ق، کاتب: ملا عبدالرحمن، ۳۰۵ برگ، ۲۰×۱۲ س. جلد تیماج جگری زیبا، عمل میرعادل.

نسخه دیگر (۵۱۵)

[۱۹۲] نستعلیق آمیخته به شکسته، تاریخ کتابت: ۱۲۹۱ ق، کاتب: ملا محمدکریم کل قیلاقی، ۱۳۱ برگ، ۲۶×۱۵ س.

نسخه دیگر (۵۷۴)

[۱۹۳] شکسته نستعلیق دشوارخوان، متن در جدول زرین، رباعیات شاعر به صورت چلیپا،

تاریخ کتابت: ۲۰ صفر ۹۶۱ ق، کاتب: مقصود تربتی، ۲۸۴ برگ، ۱۶×۲۴ س.
 آغاز (مقدمه): پاکا پروردگاری که زبان سخن‌گذاران در دهان سخنوران.
 آغاز (متن): زان پیش کز مداد دهم خامه را.

نسخه دیگر (۱۳۳۹)

[۲۰۴] نستعلیق کهن زیبا، دو برگ اول دولوحه مذهب زیبا که بسیار فرسوده است و بعدها ترمیم شده، عناوین رقاع طلایی در نقش و نگار مذهب، مجدول، تاریخ کتابت: محرم ۹۹۶ ق، ۳۰۴ برگ، ۵/۱۲×۲۰/۵ دیوان کامل است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم / اعظم اسمای علیم حکیم.

نسخه دیگر (۳۳۱)

[۲۰۵] شکسته نستعلیق، متن در جدول زرین، دارای سرلوحه مذهب متوسط، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، کاتب: ملا ایکم بردی ولد ملا نورالله بخاری، ۱۶۲ برگ، ۵/۱۵×۲۵/۵ س.

نسخه دیگر (۸۱۴)

[۲۰۶] نستعلیق روشن، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۶۶ برگ، ۵/۱۱×۱۹/۵ س. از انجام یکی دو برگ افتاده است.

نسخه دیگر (۲۲)

[۲۰۷] نستعلیق و شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۹۰ برگ، ۱۲×۲۰/۵ س.
 این نسخه در آغاز و انجام افتادگی دارد و فقط بخشی از غزلیات شاعر را شامل می‌شود.

تاریخ کتابت: ۵ جمادی الأول ۱۳۶۱ ق، کاتب: ملا گل محمدین ملامحمد قاسم، در تاشکند، ۲۹۴ برگ، ۵/۱۵×۲۵/۵ س.

نسخه دیگر (۷۹۴)

[۲۰۱] شکسته نستعلیق نازیبا، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۲۱۴ برگ، ۱۵/۵×۲۵/۵ س.
 انجام نسخه افتاده است.

156

دیوان جامی

(فارسی، ادب)

دیوان اشعار عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق).

[۲۰۲] نسخه ارزشمند هنری، نستعلیق کهنه بسیار زیبا و استادانه، اوراق افشان طلایی، عناوین و عبارت «ایضاً له» در نقش و نگار طلایی و مذهب، متن در جدول طلایی و مذهب، ۲ برگ نخست دارای سرلوحه مذهب زیبا، تاریخ کتابت: اواخر رجب ۹۳۳ ق، کاتب: پیر علی ابن عبدالرحمن جامی، این نسخه

احتمالاً برای یکی از امرا کتابت شده بوده است و مهر «عبدالعزیز خواجه حسینی» بر آن دیده می‌شود. این نسخه در جشن ۲۰ سالگی جمهوری تاجیکستان، از سوی جمهوری ازبکستان اهداء شده است، ۲۴۸ برگ.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم / اعظم اسمای علیم و حکیم.

نسخه دیگر (۴۶)

[۲۰۳] نستعلیق کهن زیبا، متن در جدول مذهب، عناوین شنگرف، در آغاز سرلوحه زیبا،

نسخه دیگر (۱۴۰۸)
 [۲۱۱] نستعلیق زیبای کهن، در برگ اول
 (مقدمه) سرلوحه مذهب زیبا که سخت
 فرسوده شده است، همچنین سرلوحه در برگ
 اول متن دیوان، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل
 قرن ۱۱ ق، ۳۷۲ برگ، ۲۴×۱۲ س.
 آغاز ۱: خیر ما اعتصم المرء بحباله کلمه
 العجز...

آغاز ۲: دل من پیر تعلیم است و من طفل
 بی‌دانش / دم تسلیم سر [...] و سرزانو
 دبستانش.

358

دیوان شوکت بخاری (فارسی، ادب)

محمد اسحاق شوکت بخاری (متوفی حدود
 ۱۱۱۱ ق).

[۲۱۲] نستعلیق تحریری نازیب، تاریخ کتابت:
 ۲۲ شوال ۱۲۷۹ ق، کاتب: حسین بن موسی
 بن علی دوست، ۲۰۸ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.
 آغاز: از بس که ریخت زنگ جنون بر سرم هوا
 / سودا به پای بست ز مغز سرم فنا [!]

1030

دیوان حافظ (فارسی، ادب)

خواجه شمس‌الدین محمدحافظ شیرازی
 (متوفی حدود ۷۹۲ ق).

[۲۱۳] نستعلیق تحریری نازیب، متن در جدول
 رنگی، ۲ برگ اول در لوحه نقاشی نازیب، تاریخ
 کتابت: ۲۶ جمادی الآخر ۱۲۴۷ ق، کاتب:

آغاز: بر درش شبها بیگانه را جای من محروم
 از آن / وه چه روزی ست اینکه دارم سگ به
 روز من مباد.

1237

دیوان حسامی (فارسی، ادب)

حسامی قراکولی خوارزمی بخاری (متوفی
 ۹۲۳ ق) (نگاه شود به: الذریعة، ۹(۱)/۲۳۷).
 [۲۰۸] نستعلیق تحریری نازیب، تاریخ کتابت:
 اوایل سده ۱۴ ق، ۲۰۰ برگ، ۲۶×۱۵ س.
 آغاز: لب تو قند دهن غنچه و قامتت مرغوب /
 بگو که چون نشود از تو هر طرف آشوب.

198

دیوان خاقانی شروانی (فارسی، ادب)

ابوبدیل افضل‌الدین خاقانی شروانی (متوفی
 حدود ۵۹۰ ق).

[۲۰۹] نستعلیق کهن زیبا، متن در جدول
 طلایی، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۹ ق، ۱۴۲
 برگ، ۱۳/۵×۱۸/۵ س. نسخه ترمیم شده ولی
 پاکیزه است. متن در حاشیه نیز ادامه یافته است.
 آغاز: ترک من کافتاب من روی توست / عید
 جانهای بلا [...] توست.

نسخه دیگر (۷۹۷)

[۲۱۰] نستعلیق، در آغاز سرلوحه‌یی مذهب
 موجود بوده، ولی قسمت اعظم آن از جای خود
 کنده شده است، عناوین و علائم شنگرف،
 تاریخ کتابت: ۴ شعبان ۱۰۵۰، کاتب:
 عبدالسمیع در «تهه»، ۳۸۰ برگ، ۲۸×۱۷ س.

ابائیل بن خال محمد، ۱۸۷ برگ،
۱۵×۲۴/۵ س.

آغاز: الا ایها الساقی أدركأساً و ناولها...

نسخه دیگر (۹۷۰)

[۲۱۴] نستعلیق جلی تحریری، مجدول، تاریخ
کتابت: ۱۲۶۶ ق، کاتب: میرزا محمد ابن
حاجی میرزا شریف خوقندی، ۲۴۴ برگ،
۵×۱۲۵/۵×۲۶ س.

نسخه دیگر (۵۱۷)

[۲۱۵] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۷۱
ق، ۱۶۳ برگ، ۱۵×۲۶ س.

نسخه دیگر (۷۴۸)

[۲۱۶] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت:
۱۲۷۷ ق، ۱۵۱ برگ، ۵×۱۳/۲۱ س. چند برگ
نخست افتاده بوده و دوباره آن را کتابت کرده‌اند.

نسخه دیگر (۶۳۹)

[۲۱۷] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۸۲
ق، ۲۵۶ برگ، ۱۶×۲۷ س.

نسخه دیگر (۹۹۸)

[۲۱۸] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۹۳
ق (?)، ۲۴۲ برگ، ۵×۱۳/۲۰ س. [در
دنباله نسخه تا برگ ۳۳۹ اشعار گوناگونی به
خط شکسته نستعلیق به صورت چلیپا کتابت
شده و تاریخ آن ۱۲۹۳ ق است].

نسخه دیگر (۷۰۲)

[۲۱۹] نستعلیق، مجدول، اوراق افشان طلائی،
تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۷۹ برگ،
۵×۱۹/۱۶ س.

نسخه دیگر (۹۴۶)

[۲۲۰] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اواخر
قرن ۱۳ ق، ۱۷۴ برگ، ۱۰×۱۸ س. از آغاز و
انجام چند برگ افتاده است.

نسخه دیگر (۷۳۴)

[۲۲۱] نستعلیق دشوارخوان، تاریخ کتابت:
اوایل قرن ۱۴ ق، ۲۰۲ برگ، ۱۲×۲۰ س. از
انجام نسخه دو سه برگ افتاده است.

نسخه دیگر (۸۲۷)

[۲۲۲] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت:
قرن ۱۴ ق، ۱۱۷ برگ، ۱۵×۲۶ س.

نسخه دیگر (۵۱۸)

[۲۲۳] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: قرن
۱۴ ق، مجدول، ۱۸۲ برگ، ۱۵×۲۴ س.

نسخه دیگر (۸۴۵)

[۲۲۴] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت:
ربیع الأول ۱۳۲۴ ق، کاتب: ملا عبدالفتاح
بخاری ابن ملا عنایت‌الله، ۱۹۸ برگ، ۲۰×۲۵
س.

696

دیوان شاهی سبزواری (فارسی، ادب)

امیرشاهی، آق ملک فیروزکوهی (متوفی ۸۵۷
یا ۸۵۹ ق).

[۲۲۵] نستعلیق روشن، تاریخ کتابت: محرم
۱۲۶۱ ق، کاتب: احمد بن نصیر مراغه‌ای
(برای ملا عبدالرسول)، ۱۸۸ برگ،
۱۴×۲۴/۵ س.

آغاز: ای نقش بسته نام خطت با سرشت ما /
وین حرف شد روز ازل سرنوشت ما.

612

دیوان صائب تبریزی (فارسی، ادب)

اشعار میرزا محمدعلی صائب تبریزی (متوفی حدود ۱۰۸۰ ق.).

[۲۲۶] شکسته نستعلیق دشوارخوان، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۲ ق، ۲۱۷ برگ، ۱۹×۹/۵ س. آغاز نسخه افتاده است.

آغاز (موجود): از آن به بندگی شب خوشم که لیلی مجنون را...

نسخه دیگر (۹)

[۲۲۷] نستعلیق نازیبا، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۱۸۵ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س. این نسخه فقط شامل غزلیات شاعر است.

آغاز: زهی به غمزه جانسوز در شاهد شب‌ها... (نسخه بسیار فرسوده شده است).

نسخه دیگر (۱۹۱۷)

[۲۲۸] نستعلیق، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۳۵۶ برگ، ۲۲×۱۳ س.

آغاز: ای زبون در حلقه زنجیر زلفت تیر ما / سر به صحرا ده چشم خوشت نخچیرها [کذا]

49

دیوان طالب (فارسی، ادب)

اشعار محمدطالب آملی (متوفی حدود ۱۰۳۵ ق.). [۲۲۹] نستعلیق کهن روشن و زیبا، متن در

جدول مذهب، تاریخ کتابت: ماه شعبان [سال کتابت پاک شده ولی بعدها نوشته‌اند: ۱۸۰۶ (!؟)]، احتمالاً اوایل قرن ۱۱ ق، ۴۸۴ برگ، ۲۵×۱۵ س. صفحات آخر ترمیم و ورق اول پاره شده، اما بعدها آن را ترمیم کرده‌اند.

آغاز: ما را کشد چو سوی تو بخت بلند ما / هر سوی تازیانه شود زیر سمند ما

1055

دیوان عرفی شیرازی (فارسی، ادب)

اشعار جمال‌الدین محمد عرفی شیرازی (متوفی ۹۹۹ ق.).

[۲۳۰] نستعلیق آمیخته به شکسته، عناوین و علائم سنگرف، تاریخ کتابت: ۱۹ سوال ۱۰۶۹ ق، کاتب: ناصرالدین بن شیخ محمد الهاشمی الهمدانی در شهر برهانپور، ۲۸۳ برگ، ۲۳/۵×۱۳ س.

آغاز: ای متاع درد در بازار جان انداخته / گوهر هر سود در جیب زمان انداخته.

401

دیوان عصمت بخاری (فارسی، ادب)

اشعار خواجه عصمت بخاری (متوفی حدود ۸۴۰ ق.).

[۲۳۱] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۴۵ ق، کاتب: عبدالحفیظ بن داملا نیاز محمد در بخارا، ۲۴۳ برگ، ۲۳×۱۴ س.

آغاز: تعالی‌الله ز حی قیوم دانا / تعالی زهی حی توانا

در سمرقند، ۱۷۵ برگ، ۱۳/۵×۲۳ س. نسخه نفیس است.

آغاز: من بیچاره سودا زده سرگردانم / که به اوصاف خداوند سخن چون رانم.
(برگ نخست فرسوده شده است).

نسخه دیگر (۷)

[۲۳۵] نستعلیق نازیبا، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۸۸ برگ، ۱۵/۵×۲۵ س. از آغاز نسخه یک برگ افتاده و فقط شامل غزلیات شاعر تا قافیه راء است.

آغاز: شیطان حسود دشمن رحمان انیس
جان / از بهر آن حسود مرنجان و دود را.

729

دیوان کلیم کاشانی (فارسی، ادب)

اشعار ابوطالب کلیم کاشانی همدانی (متوفی ۱۰۶۱ ق).

[۲۳۶] نستعلیق خوش، متن در جدول مذهب، اوراق افشان طلائی، تاریخ کتابت از میان رفته، احتمالاً در اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۴۱ برگ، ۱۱×۲۱/۵ س. آغاز نسخه افتاده و برگ آخر ترمیم شده است. این نسخه شامل غزلیات، رباعیات و یک قصیده از شاعر.

آغاز (موجود): شبنم به بال جذبۀ خورشید
می پرد / کس را چه حد بستن بال و پر من است.

181

دیوان رحیمی کولابی (فارسی، ادب)

رحیمی کولابی. شاه عبدالرحیم بن سیدمیرزا

[با خط دیگری در گوشه صفحه دوم نوشته شده است: تاریخ وفات خواجه عصمت / هر کس که شنود گفت تمّت].

1424

دیوان غیائی (فارسی، ادب)

اشعار غیاث‌الدین غیائی بخارایی (اواخر سده ۱۲ و اوایل سده ۱۳ ق). (نسخه‌های دیگری از آن در پاکستان، دانشگاه پنجاب، نک: فهرست نسخه‌ها، ۳/۲۴۵۶؛ انسیتیتو خاورشناسی ازبکستان: CBP/III/ p.325).

[۲۳۲] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت: ۱۲۰۲ ق، در یار کند، ۸۸ برگ، ۱۳/۵×۲۱/۵ س.

آغاز: صمدا حمد تو گویم که تو فیاض امینی /
تو خداوند معینی تو شفابخش سقیمی.

نسخه دیگر (۳۴۹)

[۲۳۳] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۱۷۵ برگ، ۱۷/۵×۲۵/۵ س. انجام نسخه افتاده است.

804

دیوان قاسم انوار (فارسی، ادب)

اشعار معین‌الدین علی، مشهور به شاه قاسم‌انوار (متوفی ۸۳۷ ق).

[۲۳۴] نستعلیق کهن زیبا، دارای سرلوحه مذهب و مطالای زیبا، متن در جدول طلائی و رنگی، اوراق افشان شده، تاریخ کتابت: رجب ۱۰۴۴ ق، کاتب: محمدقاسم بن میرزا میریم،

اواخر قرن ۱۳ ق، ۷۱ برگ، ۲۵×۱۵ س.
 آغاز: ای به دوری لطف تو روی همه / آب
 عطای تو به جوی همه
 (رطوبت به بسیاری از اوراق نسخه آسیب
 رسانده است.)

728

دیوان کمال خُجندی (فارسی، ادب)

کمال‌الدین بن مسعود خجندی (متوفی ۸۰۳
 ق).

[۲۴۱] نستعلیق کهن، متن در جدول رنگی،
 تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۱۳۷ برگ،
 ۲۱/۵×۱۵ س. دیوان از قافیۀ آغاز می‌شود
 و از آخر چند برگ افتاده است.

آغاز: گر به جان گویند نتواند شد سوی جانان
 کمال / سهل باشد این حکایت ترک جان
 گفتمی و رفت.

1680

دیوان محوی (فارسی، ادب)

اشعار میرمغیث‌الدین همدانی (متوفی حدود
 ۱۰۲۰ ق).

[۲۴۲] نستعلیق تحریری نازیبا، تخلص به
 شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۸ ق، ۹۱ برگ،
 ۲۴×۱۴ س.

آغاز: هست ذات اول و آخر عیان / که منزله از
 جهات و از مکان.

محمد کولابی، از نسل سیدنعمه‌الله ولی
 کرمانی، وی در عهد حکومت سیدامیر نصرالله
 محمد بهادرخان منغیت، دیوان خود را در ۱۷
 ربیع‌الاول ۱۲۸۷ ق به پایان آورده است.
 [۲۳۷] نستعلیق نازیبا، تاریخ کتابت: ۱۲۸۷ ق،
 [احتمالاً دستنویس شاعر] ۳۵۶ برگ،
 ۲۵/۵×۱۶ س.

آغاز: نظر از لطف یکباری به سوی عاشقان
 انداز / ز باده عقل و دل و دین کن به ذکر
 خویش قابلها.

نسخه دیگر (۶۱۱)

[۲۳۸] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت:
 اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۳۷ برگ، ۲۶/۵×۱۶ س.
 عناوین شنگرف.

آغاز: یارب قبول فرمای از بندگان دعا را / از
 لطف و از عنایت بخشای مدعا را.

1158

دیوان سیدای نسفی (فارسی، ادب)

اشعار میرعابد سیدای نسفی (متوفی ۱۱۱۹
 ق).

[۲۳۹] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت:
 ۱۱۸۴ ق، کاتب: محمدامین ولد میرزا ابراهیم،
 ۱۷۸ برگ، ۱۸×۱۱ س. یک برگ از آغاز
 نسخه افتاده است.

آغاز: چرخ را درناله آرد بیراه خستگان / از نظر
 افتادگان را دیرتر سید ترا [!].

نسخه دیگر (۱۶۷۸)

[۲۴۰] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت:

۱۳۱۲ ق، کاتب: میرملا محمد، در بخارا، ۷۹ برگ، ۱۶×۹/۵ س. در نسخه اشعار پراکنده دیگری از سیدای نسفی، ملامحسن فیض کاشی، شمس الدین تبریزی، عطار نیشابوری، شمس مغربی و غیره آمده است.
 آغاز: دمی خواندم من خاکی کتاب آسمانی را / که داشتم ز ل پاکی علوم دو جهانی را.

926

دیوان هلالی جغتایی (فارسی، ادب)

نورالدین هلالی جغتایی شاعر شیعی (مقتول در ۹۳۶ ق).
 [۲۴۷] نستعلیق تحریری دشوارخوان، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۵۴ برگ، ۲۵×۱۵ س. شامل غزلیات و رباعیات شاعر.
 آغاز: ای نور خدا در نظر از روی تو یارا / بگذار که در روی تو بینیم خدا را.

323

ذخیره الملوک (فارسی، اخلاق)

میرسیدعلی همدانی (متوفی ۷۸۶ ق). در آیین ملکداری و سیاست و اخلاق سیاسی.
 [۲۴۸] نستعلیق زیبای کهن، آیه‌های قرآن کریم و دیگر عبارات عربی به نسخ، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳ ذی حجه ۸۷۷ ق، ۲۳۳ برگ، ۱۷×۱۲/۵ س. رطوبت به پاره‌یی اوراق صدمه رسانده است.
 آغاز: حمد بسیار و ثنای بی‌شمار حضرت ملکی را که اسباب معاش.

326

دیوان ناصرعلی (فارسی، ادب)

ناصر علی سرهندی متخلص به «علی» (متوفی ۱۱۰۸ ق).
 [۲۴۳] نستعلیق تحریری نازیبا، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۹۸ برگ، ۱۹/۵×۱۳ س. شامل غزلیات، قطعات و مثنویات شاعر.
 آغاز: محبت جاده‌یی دارد نهان در خلوت دلها...
 نسخه دیگر (۲۱۱)

[۲۴۴] شکسته نستعلیق دشوار خوان، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۴۴ برگ، ۱۷/۵×۹/۵ س.

241

دیوان ناظم (فارسی، ادب)

ملافرخ حسین سبزواری (متوفی بعد از ۱۰۸۳ ق) سراینده منظومه «یوسف و زلیخا».
 [۲۴۵] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۲۱۳ برگ، ۱۳/۵×۲۳ س. دو برگ نخست پاره شده و از انجام یکی دو برگ افتاده است.
 آغاز: صوم و صلوات ساخته [...] عبادت است / شد راه گم به تیرگی جستجوی پناه

352

دیوان نوری (فارسی، ادب)

قاضی نورالدین محمد نوری اصفهانی (متوفی ۱۰۰۰ ق).
 [۲۴۶] نستعلیق خوش، تاریخ کتابت: شعبان

«خارستان» که به پیروی از گلستان سعدی در ۱۸ باب نگاشته شده (به سال ۷۳۳ ق) و شامل حکایاتی به نثر و نظم است و از آن پاره‌یی فواید تاریخی به دست می‌آید. به کوشش محمود فرخ در مشهد به سال ۱۳۴۴ ش نشر شده است.

[۲۵۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۰ ق، ۱۰۴ برگ، ۲۴×۱۴ س.

آغاز: سپاس بی‌قیاس موجودی را که صفای باطنی عارفان پرتو وجود است.

1204

رشحات عین الحیات (فارسی، تصوف)

صفی‌الدین علی‌بن حسین واعظ کاشفی بیهقی (متوفی ۹۳۹ ق) در مناقب شیخ نقشبندیه خواجه عبیدالله احرار (متوفی ۸۹۵ ق) در مقدمه و ۳ مقصد و بارها نشر شده است.

[۲۵۵] نستعلیق کهن، سرلوحه مذهب بسیار زیبا، جدول، عناوین و برخی کلمات مانند مثنوی، قطعه و غیره شنگرف، تاریخ کتابت: صفر ۹۶۴ ق، کاتب: محمدامین بن حافظ خواجه کلان، در سمرقند، ۲۲۱ برگ، ۲۴×۱۱۷ س.

آغاز: الحمد لله على رش رشحات الحقایق و الحكم... چنین گوید فقیر بی‌بضاعت...

نسخه دیگر (۱۳۰۴)

[۲۵۶] نسخ تحریری دودست، عناوین و علائم و نام اشخاص و کلمات بیت و رباعی و غیره شنگرف، تاریخ کتابت: رمضان ۹۷۳ ق در لاهور، ۲۱۵ برگ، ۲۴/۵×۱۶ س.

نسخه دیگر (۱۲۵۸)

[۲۴۹] نستعلیق خوش، عبارات عربی نسخ شنگرفی زیبا، سرلوحه مذهب زیبا، جدول، تاریخ کتابت: ۱۲ رجب ۱۱۹۸ ق، کاتب: حافظ محمدمیرک ولد حافظ عبدالسلام ساکی محله نورالدین توره، ۳۲۹ برگ، ۲۳×۱۴ س.

نسخه دیگر (۵۹۳)

[۲۵۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ذی‌قعدة ۱۲۲۸ ق، کاتب: حاجی ملامحمدشاه ولد معصوم خواجه، ۱۸۰ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۵۰۲)

[۲۵۱] نستعلیق تحریری، جدول، تاریخ کتابت: ۱۲۵۹ ق، کاتب: ملامحمد صالح بن ملامحمد امین یار کندی، در مدرسه امیراسماعیل بیک بن اسکندر حاکم یار کند، ۱۸۰ برگ، ۲۳×۱۳ س.

نسخه دیگر (۷۳۶)

[۲۵۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۲۸ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۷۰۵)

[۲۵۳] نستعلیق تحریری نازیب، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۷ شعبان ۱۳۰۴ ق، کاتب: ملا ابراهیم بن ناصر، ۲۹۶ برگ، ۲۵/۵×۱۵/۵ س.

1927

روضه خلد

(فارسی، ادب)

مجدالدین خوافی (متوفی سده ۸ ق) یا

[۲۶۱] نستعلیق، عناوین و علائم شنگرف،
مجدول، تاریخ کتابت: ۷ ذی حجه ۱۱۰۰ ق،
کاتب: عبدالقادر، ۴۵۹ برگ، ۲۴×۱۶/۵ س.
آغاز: الحمدلله الذی منّ علی المؤمنین... اما
بعده چنین گوید العبد المحتاج... که بر نظر انور
اصحاب سیر مستقیمه.

351

روضه‌الأنشاء

(فارسی، ادب)

نمونه‌هایی از نامه‌نگاری.
[۲۶۲] شکسته نستعلیق پخته، عناوین و عبارات
عربی و آیه‌های قرآن کریم زرین، تاریخ کتابت:
۱۰۶۰ ق، در بخارا، ۵۳ برگ، ۱۸/۵×۱۱ س.
آغاز: اما بعد این رساله که بوقلمون گلستان
همیشه بهار و بهارستانی است.
[در دنباله این نسخه، از برگ ۵۹ مطلبی با
عنوان «فتح‌نامه هرات» آمده است، به خط
همان کاتب قبلی].

[۲۶۲/۱]

آغاز: سادات عظام قضات اسلام مشایخ و
معالی واجب‌الأحترام.

942

روضه‌الشهداء

(فارسی، ادبیات دینی)

کمال‌الدین حسین بن علی کاشفی بیهقی
(متوفی ۹۱۰ ق)، در مصایب اهل بیت (ع)
خاصه سیدالشهداء علیه‌السلام که بسیار
عامیانه و با اتکاء به روایت‌های جعلی و
عوامانه نگاشته و بارها چاپ شده است.

نسخه دیگر (۴۲۹)

[۲۵۷] نستعلیق کهن، عناوین و علائم
شنگرف، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت:
اوایل قرن ۱۱ ق، ۳۳۵ برگ، ۱۸/۵×۱۱ س.
از آغاز و انجام نسخه چند برگ افتاده است.

نسخه دیگر (۱۰۰۳)

[۲۵۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۹ ق، ۳۹۱ برگ،
۲۶×۱۴ س.

نسخه دیگر (۶۹۲)

[۲۵۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، برخی اوراق رنگی، تاریخ کتابت:
اوایل قرن ۱۳ ق، ۳۳۴ برگ، ۲۳/۵×۱۲ س.

نسخه دیگر (۴۱۹)

[۲۶۰] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۳ ق، ۲۵۹ برگ،
۲۶/۵×۱۴ س.

1501

روضه‌الأحباب

(فارسی، دینی)

جمال‌الدین عطاءالله دشتکی شیرازی (متوفی
حدود ۹۳۰ ق). نام کامل کتاب: «روضه
الأحباب فی سیره‌النبی و الآل و الأصحاب»،
یکدوره تاریخ نخستین سالها و قرون هجری
شامل سیره‌نوی (ص) و اخبار خلفای سه‌گانه
و خلافت امیرالمؤمنین علی (ع) و ذکری از
اصحاب و تابعین و غیره، در ۳ مقصد بزرگ
(برای نسخ فراوان و گوناگون آن نک:
فهرستواره، ۱۶۵۵/۳ و بعد).

[۲۶۳] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و برخی کلمات مهم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۵۱ ق، ۲۴۲ برگ، ۳۲×۲۰/۵ س. [احتمالاً از این نسخه برای مجالس عزا داری استفاده می‌شده است].

آغاز: حضرت صبور بی‌ملال شکور بی‌زوال عمّت عطایانه و بلیاته در کتاب کریم.

نسخه دیگر (۷۴۴)

[۲۶۸] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ کتابت: ۲۰ ذی‌حجه ۱۲۰۲ ق، کاتب: میربابا ابن میررحمت الله بخاری، در مدرسه عبدالعزیزخان، بخارای شریف، ۴۶۳ برگ، ۲۵×۱۶ س.

[۲۶۴] نستعلیق تحریری روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۱ ق، ۲۹۵ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۱۴۶۱)

آغاز: زیب فهرست مفاخر انبیاء عالی‌مقدار و زیب دیباچه مجموعه.

[۲۶۵] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: پس از ۱۲۰۰ ق [عدد پس از ۲۰۰ پاک شده است]، کاتب: ملا ذوالفقار، ۳۵۰ برگ، ۲۶×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۲۴۹)

نسخه دیگر (۳۷۵)

[۲۶۹] نستعلیق روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع‌الأول ۱۲۷۳ ق، ۳۱۸ برگ، ۴۶۶×۳۰ س. [این مجلد به پایان «ساسانیان» می‌رسد].

[۲۶۶] نستعلیق تحریری، عناوین و پاره‌یی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۳۸ برگ، ۲۷×۱۶/۵ س.

نسخه دیگر (۳۹۹)

نسخه دیگر (۱۴۰۳)

[۲۷۰] نستعلیق خوش (دو دست)، سرلوحه مذهب زیبا، عناوین و ابواب سنوات و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۴۲۰ برگ، ۲۶×۱۵ س. این نسخه به «جنگ صفین» ختم می‌شود.

[۲۶۷] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۲۸۰ برگ، ۲۵×۱۴ س. آغاز و انجام افتاده است.

آغاز (مثنوی): چمن اول در وزیدن نسیم
توحید و شگفتی گلستان امید].

نسخه دیگر (۵۲۲)

[۲۷۵] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ
کتابت: ۲۰ ذی قعدة ۱۳۳۹ ق، کاتب:
سعدالدین بن داملاً عبدالغفار، ۹۶ برگ،
۲۱×۱۳ س.

آغاز: الحمد لله الذی سیر [شید؟] بقدرته...
حمدی که انفا...س...

[کاتب بسیار بی سواد بوده و نسخه مملو از
اغلاط املائی و افتادگی است].

نسخه دیگر (۶۰۰)

[۲۷۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۵۵ ق، کاتب: قاری
شرف الدین استاد عبدالفتاح معمار بخاری،
۱۲۲ برگ، ۱۳/۵×۱۹/۵ س.

569

زاد المریدین و إرشاد الطالبین

(فارسی، تصوف)

مؤلف نامعلوم.

[۲۷۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۵ صفر [در عهد
بهادرشاه، قرن ۱۳ ق]، ۱۰۸ برگ، ۱۱/۵×۱۸

س.
آغاز: الحمد لله الذی خلقنا لمعرفته و هدانا
لمحبته و أكرمنا لهداية ذاته [!] اما بعد عبد
الضعيف... تراب اقدام حضرت اهل خاندان
نبوی.

[۲۷۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق،
۱۸۸ برگ، ۲۴×۱۵ س. آغاز نسخه به اندازه
یک برگ افتاده است.

نسخه دیگر (۳۷۷)

[۲۷۲] نستعلیق خوش، عناوین شنگرف (و دو
دست)، تساریخ کتابت: ۱۳۲۰ ق، کاتب:
ملا میر محمد قاری ابن ملا میر شمس الدین
خوقندی، ۴۶۷ برگ، ۴۲×۲۶/۵ س.

آغاز: حمدی که مصباح ارواح مستنیران اشعه
شموس لاهوتی در مشکوه اشباح معتکفان.

1145

ریاض المذکرین (فارسی، ادبیات دینی)

ملا کلان واعظ سمرقندی.

[۲۷۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق،
۱۰۰ برگ، ۲۱/۵×۱۳/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی شید بقدرته... اما بعد
يقول العبد الضعيف قليل البضاعة... ملا کلان
مدت مدید در ملازمت علماء نامدار و خدمت
مشایخ.

نسخه دیگر (۶۸۲)

[۲۷۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و
عبارات عربی شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳
ق، کاتب: حافظ کوچک سمرقندی، ۱۳۲ برگ،
۲۳×۱۴ س. [آغاز نسخه افتاده و به دنباله
نسخه متن ناقصی از مثنوی پیر و جوان آمده
است:

915

زبدة الأفكار

(عربی، عقاید)

عبدالحکیم سیالکوتی (متوفی ۱۰۶۷ ق)، حاشیه بر شرح مولوی خیالی (متوفی حدود ۸۶۰ ق) بر العقاید النسفیة (حاجی خلیفه، ۱۱۴۸/۲۹).

[۲۷۸] نستعلیق تحریری، علائم و کلمه «قوله» شنگرف، تاریخ کتابت: ۲ محرم ۱۲۱۵ ق، کاتب: محمدسمیع بن ملا عبدالمؤمن بلخی در غجدوان و در جوار حضرت خواجه جهان، ۱۸۷ برگ، ۲۲/۵×۱۴/۵ س.

آغاز: یا من تقدس ذاته عن إحاطة الأفكار ... و بعد فیقول العبد المسکین عبدالحکیم بن شمس‌الدین انّ شرح العقاید النسفیة.

901

زبدة الحقایق

(فارسی، تصوف)

محمد موسی خواجه ابن خواجه عیسی دهبیدی (متوفی پس از ۱۱۶۲ ق)، مشتمل بر ۳ باب و ۲۱ فصل: «باب اول در ذکر ولایات و آن مشتمل بر ۷ فصل است: «فصل اول در ذکر سلسله علیه...»، «فصل هفتم در ذکر سیر محبت:» باب دوم در ذکر کمالات و مافوقها و آن نیز مشتمل بر ۷ فصل است: «فصل اول در ذکر تصور ذات»، «فصل هفتم در ذکر محبوبیت مترجمه:» باب سیوم در ذکر ولایت حاصه و مافوقها و آن نیز مشتمل بر هفت فصل است، فصل اول در ذکر محبوبیت خالصه»، فصل هفتم در «اختتام این مختصر به بعضی از کلمات در انتظام حضرات

خواجهگان قدس الله اسرارهم و ارواحهم». (برای اشاره‌ی به احوال او نک: فهرست مشترک، ۱۵۴/۳، ۲۰۸۱).

[۲۷۹] نستعلیق تحریری دشوارخوان، تاریخ کتابت: ۱۲۹۹ ق، ۶۵ برگ، ۲۵×۱۵/۵ س. آغاز: حمد و ثنای بی حد و شکر و ستایش بی عدد مر صناعی را که خواص ارباب سوابق را از فیض.

نسخه دیگر (۱۰۲۷)

[۲۸۰] نستعلیق خوش، عناوین فصول و برخی علائم شنگرف، ورق بزاق خووقندی، اوراق افشان شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۷۶ برگ، ۲۶×۱۶/۵ س. جلد لاک‌ی ضربی زرشکی رنگ فرسوده با ضرب ترنج عمل ملامحمدنادر صحاف.

2199

سُبحة الأبرار

(فارسی، ادب)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۷ ق)، [۲۸۱] نستعلیق زیبای کهن (تا برگ ۹)، نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین ۹ برگ اول: نستعلیق طلایی زیبا، تاریخ کتابت: ۹ برگ نخست احتمالاً اواخر قرن ۱۰ ق و بقیه نسخه: قرن ۱۳ ق، ۴۱ برگ، ۲۳/۵×۱۵/۵ س. آغاز: المنة لله که بخون بگرفتم / یکچند چو غنچه عاقبت بشکفتم.

819

سراج الأبرار

(فارسی، اخلاق)

محرم علی بن محمد اصفهانی

اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۲۷ برگ، ۱۳×۲۲/۵ س. انجام نسخه افتاده است.

آغاز: لله الحمد قبل کل کلام / بصفات الجلال و الأکرام

نسخه دیگر (۵۸۹)

[۲۸۵] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۸ رمضان ۱۲۸۸ ق، کاتب: عبدالضمد ملّا ابن عبدالواحد بخاری در کش، ۲۲۹ برگ، ۱۶×۲۶/۵ س.

نسخه دیگر (۹۳۰)

[۲۸۶] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت پاک شده، احتمالاً اواخر قرن ۱۳ ق، کاتب: ملاقنبر علی بیگ بن محمد یوسف بیگ خجندی، ۲۳۴ برگ، ۱۶×۲۷ س.

نسخه دیگر (۲۴)

[۲۸۷] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۸ شعبان سال اول احمد شاهی، کاتب: قطب الدین ولد عبدالرشید ابن غلام محمد، ۹۸ برگ، ۱۲/۵×۲۱ س.

آغاز (موجود): بشنوای گوش این فسانه عشق...

1044

سلسله العارفین و تذکرة الصدیقین

(فارسی، تصوف)

محمد بن برهان الدین قاضی سمرقندی (متوفی ۹۲۱ ق). در احوال و گفتار و مناقب خواجه عبدالله احرار (متوفی ۸۹۵ ق).

یا راحت القلوب، در وعظ و پند و اندرز و اخلاقیات با ذکر حکایات و احادیث و آیات در ۲۰ باب.

[۲۸۲] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۴ ق، ۷۷ برگ، ۱۵×۲۶/۵ س.

آغاز: بدان که این مختصری است در علم تذکره و وضع و حکایات از احادیث صحیحه.

1418

سراج القلوب

(فارسی، داستان)

احتمالاً یکی از نسخه‌های منسوب به ابونصر قطان غزنوی.

مجموعه‌یی است از داستانها و حکایات مذهبی.

[۲۸۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۳۲۰ برگ، ۵×۲۳/۳۰ س. آغاز نسخه ناقص کتابت شده و انجام هم افتاده است.

آغاز (موجود): درآمد و آنجا می بود و به روایت به شاخ طوبی آمد خدای تعالی آن درخت را فرمان داد.

604

سلسله الذهب

(فارسی، ادب)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق).

[۲۸۴] نستعلیق زیبا، متن در جدول مطلقاً، دو برگ اول افشان طلایی، عناوین و علائم شنگرف و طلایی، اوراق رنگی، تاریخ کتابت:

عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۵۸ برگ، ۱۸/۵×۱۰ س. اول نسخه افتاده و از سلک ۱۵ آغاز می‌شود، در انجام هم یک برگ افتادگی بوده که در ۱۳۳۳ ق دوباره کتابت و به نسخه افزوده شده است. آغاز (موجود): از من هیچ در وجود نیاید او بر علم و عقل رود و گوید.

1702

سلوک الملوک (فارسی، فلسفه عملی)

فضل‌الله بن روزبهان خنجی اصفهانی (متوفی پس از ۹۲۱ ق)، در سیاست و ملکداری و نظامات اجتماعی که به نام عبیدالله‌خان ازبک در ۹۲۰ ق تألیف کرده است (چاپ شده است: به کوشش محمدعلی موحد، تهران، ۱۳۶۲ ش). [۲۹۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۱۹ ق، کاتب: حاجی محمدصدیق‌بن عبیدالله آخوند ملاً، ۳۰۵ برگ، ۱۴×۲۴ س. آغاز: فتح‌الباب هر کتاب به حمد آن ملک وهاب سزاست... صانعی که چون به حکم الدین و الملک توأمان.

655

سَمَرِيَه (فارسی، تاریخ)

ابوطاهر صدر سمرقندی (متوفی پس از ۱۲۸۸ ق) در تاریخ شهر سمرقند که چندبار چاپ شده است. (نک: دائرةالمعارف بزرگ اسلامی، ج ۵، ذیل «ابوطاهر صدر سمرقندی»

[۲۸۸] نستعلیق تحریری (دو دست)، علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۱ ق، (برگ اول و نیز برگهای ۲۶۴-۲۸۰ و برگهای متفرقه دیگر افتاده بوده، در ۱۲۴۸ ق دوباره کتابت و به نسخه افزوده شده است)، ۲۸۰ برگ، ۱۸×۱۲ س. آغاز (اصل): ورسل سیدالمرسلین و خاتم النبیین محبوب آله محمد رسول‌الله.

نسخه دیگر (۸۷۶)

[۲۸۹] نستعلیق تحریری، غالباً بدون نقطه، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۶۹ برگ، ۲۰/۵×۱۳ س. پس از آغاز، اول نسخه و سپس انجام افتادگی دارد. آغاز: الحمدلله ذی الإفضال و الأکرام... حمدی که حامد آن ربّ معبود باشد نه عبد مرعوب و ثنایی که.

نسخه دیگر (۱۳۲۴)

[۲۹۰] نستعلیق روشن، عناوین و علائم و برخی کلمات شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۲۴۲ برگ، ۲۰/۵×۳۰ س.

414

سلک السلوک (فارسی، تصوف)

ضیاءالدین دهلوی نخشی (متوفی حدود ۷۵۰ ق)، در سلوک عرفانی در ۱۵۱ سلک (چاپ شده است: به کوشش غلامعلی آریا، تهران، ۱۳۶۹ ش). [۲۹۱] نستعلیق تحریری روشن، مجدول،

کاتب: تکین عبدالله بالتو محمدین یابند شیخ سفیدگی، ۳۲۲ برگ، ۲۵/۵×۱۶ س. [به احتمال بسیار کاتب این نسخه، کاتب نسخه شماره ۳۴ است که کتابت هر دو نسخه را در یک تاریخ به پایان آورده است!].

1101

[رساله در سیر و سلوک]

(فارسی، تصوف)

رساله‌یی است عرفانی از مؤلفی به نام لطف‌الله صدیقی که گویا هم نام جدش بوده است و می‌گوید کتاب را در عهد امامقلی بهادرخان (متوفی ۱۰۵۰ ق) تألیف کرده است. این رساله مشتمل است بر ۱۶ باب و یک مقدمه. وی در مقدمه مأخذ تألیف خود را نام می‌برد و آن شامل ۴۸ کتاب است از نثر و نظم در موضوعات عرفانی و تصوفی ابواب. کتاب خود به فصول دیگری هم تقسیم می‌شود و مؤلف در دیباچه تفصیلی از جزئیات اثر به دست داده است. وی در سبب تألیف گوید: «... در بیان توحید و معرفت و عشق و محبت تجرید و تفریط طریق شناختن مشایخ و آداب مریدان و امثال آن و مایحتاج مریدان و سالکان در بیان آورده سخنان سنجیده اضافه آن کرده بر لوح تبیان بنگارد...». احوال مؤلف و نام دقیق کتاب متأسفانه به دست نیامد، ولی خود او می‌گوید که فرزند «مولانا لطف‌الله» معروف به «خواجه کلان» است از خواجگان سلسله نقشبندیه. در پایان نسخه کاتب نوشته است: «... تمت النسخة الشریفة المبارکة فی تحقیق مراتب

و مقاله نگارنده در نامه اقبال، به عنوان «چند نکته درباره ابوطاهر صدر سمرقندی و آثار او».

[۲۹۳] نستعلیق روشن، تاریخ کتابت: پنجشنبه ۲۵ ثور ۱۹۵۷ م [= ۱۳۷۶ ق]، ۸۸ برگ، ۲۰×۱۷ س. [در دنباله متن «پندنامه لقمان حکیم به فرزندش» ناقص آمده است]. آغاز: اما بعد این کتابی است در بیان بنای سمرقند و در بیان سبب نام آن شهر به سمرقند.

34

سیرت رسول‌الله (ص) (فارسی، تاریخ)

متن السیرة النبویة از ابن هشام (متوفی حدود ۲۱۳ ق) و ترجمه آن به انشای قاضی رفیع‌الدین اسحاق بن محمد همدانی (متوفی ۶۲۳ ق) که در دو مجلد به اهتمام دکتر اصغر مهدوی در تهران نشر شده است.

[۲۹۴] نسخ تحریری کهن، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول مذهب، دارای سرلوحه مذهب، تاریخ کتابت: دوشنبه ۱۳ جمادی‌الآخر ۱۰۲۵ ق، نام کاتب محو شده است، ۲۸۵ برگ، ۲۴×۱۹ س.

آغاز: حمد و ستایش آفریدگاری که کسوة وجود در تن عالم از آثار قدرت اوست.

نسخه دیگر (۱۰۱۹)

[۲۹۵] نستعلیق تحریری آمیخته به نسخ، دارای سرلوحه کوچک مطالا و لاژوردی زیبا و نفیس، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول مذهب، ورق ضخیم بزاق خوقندی، تاریخ کتابت: ۱۳ جمادی‌الآخر ۱۰۲۵ ق،

مینیاتور که اغلب بر اثر دستکاری و فرسودگی تباه شده است؛ تاریخ کتابت (برگ ۲۷۱ ب): ۱۰ رمضان ۱۰۰۷ ق، کاتب: محمداقربین مرتضی الحسینی الآستریلی (!؟)، ۴۵۷ برگ، ۱۷×۲۵ س. اوراق نخست نسخه افتاده و فقط صفحاتی از مقدمه بایسنغری مانده و متن از «گفتار اندر سررشته سخن و سبب نظم کتاب» آغاز می‌شود. انجام هم افتادگی دارد و به «حکمت گفتن بوذرجمهر در حضرت نوشیروان» ختم می‌گردد.

1064

[شرح اخلاق ناصری] (فارسی، اخلاق)

شرحی است بر کتاب اخلاق ناصری از خواجه نصیرالدین طوسی (متوفی ۶۷۲ ق)، از مؤلفی که نام او به دست نیامد - اما نسخه‌های دیگری از اثر در دست است (نگاه شود به: فهرست مشترک، ۳۵/۴-۲۲۳۴).

[۲۹۹] نستعلیق خوش، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: غره ذی القعدة ۱۲۶۱ ق، کاتب: عزیزبیک بن تاراج (در عهد اسحاق خان بن ابراهیم خان)، ۲۷۳ برگ، ۱۵×۲۵/۵ س.

آغاز: قوله حمد بیحد و مدح بی عدد ائمه لغت برآند که اشتقاق حمد از حمده است.

1135

[شرح التوضیح] (عربی، فقه)

شرحی است از مؤلفی نامعلوم بر التوضیح فی

الأرادات [...] ای المعرفة الحقيقية و غیرها». [۲۹۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً اوایل قرن ۱۳ ق، [یک رقم مطالعه نسخه: صفر ۱۲۵۴ ق]، کاتب: موسی خواجه ابن ایشان خواجه، ۴۳۸ برگ، ۱۶×۲۱ س.

آغاز: حمدی که فواتح روایح انس... بعد از ادای توحید و مراسم تمهید چنین گوید اضعف عباد بنده نامراد تنبیه الله علی منهج الصدق و الأعتقاد.

384

سی فصل مختصر در معرفت تقویم (فارسی، ستاره‌شناسی)

خواجه نصیرالدین طوسی (متوفی ۶۷۲ ق) ترجمه اصل عربی از خود مؤلف که در ۶۵۸ ق آن را به پایان آورده است.

[۲۹۷] نسخ تحریری، عناوین شنگرف، دارای جداول و اشکال هندسی، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۴۵ برگ، ۱۲/۵×۱۹/۵ س. آغاز: این مختصری است در معرفت تقویم مشتمل بر سی فصل.

1677

شاهنامه فردوسی (فارسی، ادب)

حکیم ابوالقاسم فردوسی طوسی.

[۲۹۸] نستعلیق زیبا، متن در چهار ستون، عناوین شنگرف، برخی عناوین بزرگتر در نقش و نگار مذهب، دارای ۱۸ مجلس

ق)، به شرح ملاعلی قوشچی (متوفی ۸۷۹ق).

[۳۰۳] نستعلیق زیبای کهن تحریری، دارای دو سرلوحه زیبای لاژوردی و طلایی در آغاز مقدمه و متن، عناوین و علائم سنگرف، متن در جدول طلایی، بیشتر حروف نقطه ندارد، کنار هر «مقصد» یک ترنج نقش دار زیبای لاژوردی، تاریخ کتابت: محرم ۹۷۷ ق، کاتب: حیدر، ۲۶۳ برگ، ۲۱×۲۱ س.

آغاز: خیر الکلام حمد الملك العلام ... و بعد فأن أسبغ الأیادی و أفضل النعم و أنفس الجواهر المودعة.

857

شرح تعرف (فارسی، تصوف)

متن عربی از ابوبکر محمدبن ابراهیم بخاری کلابادی (متوفی ۳۸۰ ق)، شرح فارسی از ابوابراهیم اسماعیل بن محمدبن عبدالله مستملی بخاری (متوفی ۴۳۴ ق) که هر دو بارها نشر شده است.

[۳۰۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم سنگرف تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۵۳۶ برگ، ۳۰×۲۴ س.

(شامل بخش «کرامات الأولیاء»)

آغاز: قولهم فی کرامات الأولیاء واجمعوا علی اثبات کرامات الأولیاء و ان کانت تدخل فی باب المعجزات اجماع است این طائفه را بر اثبات کرامات.

نسخه دیگر (۷۷۸)

[۳۰۵] نستعلیق تحریری روشن، علائم

حلّ غوامض التفتیح (نک: شماره ۱۷۲).

[۳۰۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و کلمه «قوله» سنگرف، تاریخ کتابت: ۲ رمضان ۱۲۵۷ ق، کاتب: شیرمحمدبن محمد کوچیرانی در خوقند، ۲۸۸ برگ، ۲۱×۲۷ س. آغاز نسخه افتاده است.

آغاز (موجود): یکون حراماً بل مکروهاً قوله و لا یبطل و الآ وفق للمثل له.

1116

[الحاشیة علی شرح العقاید العزیدیة] (عربی، عقاید)

حاشیه‌یی ست بر حاشیه یوسف قراباغی (متوفی ۱۰۵۴ ق)، بر شرح العقاید العزیدیة ملاجلال دوانی (نک: حاجی خلیفه ۱۱۴۴/۲).

[۳۰۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم سنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۵ ق، ۱۹۳ برگ، ۲۵×۱۴ س.

آغاز: قوله کیف لا أحمد و کیف أحمد أعلم إن المطلوب من هذا الکلام اظهاراً لوجوب الحمد.

نسخه دیگر (۱۱۳۲)

[۳۰۲] نستعلیق تحریری (۳ دست)، عناوین و علائم سنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۸ ق، ۱۸۵ برگ، ۲۶×۱۶ س. متن در برخی اوراق در میانه برگ رها و در برگ بعد کتابت شده است.

781

شرح تجرید الکلام (عربی، کلام)

متن از خواجه نصیرالدین طوسی (متوفی ۶۷۲

324

شرح حکمة العین (عربی، فلسفه)

شمس‌الدین محمد میرک بن مبارکشاه بخاری (متوفی ۹۲۸ ق)، متن حکمة العین از دبیران قزوینی (متوفی ۶۷۵ ق). این شرحی مزجی است بر کتاب مذکور و حواشی متعددی بر آن موجود بوده است (حاجی خلیفه، ۱/۶۸۵).

[۳۰۸] نسخ تحریری، اطراف اوراق حواشی بسیار، در میان برخی اوراق کاغذ دیگر برای شرح افزوده‌اند، عناوین شنگرف، با پاره‌ی اشکال هندسی دقیق در متن کتاب، برخی اوراق نسخه جدید به نظر می‌رسند و بعید نیست کاتب دیگری، رقم کاتب قبلی را رونویسی کرده باشد. متن با خط‌کشی شنگرف از شرح جدا شده است. تاریخ کتابت: ۱۰۰۹ ق، ۴۲۶ برگ، ۱۷×۲۷ س. آغاز: بعد حمدالله فاطر ذوات العقول التوریه... فان الفقیر ختم الله له بالحسنی یقول قد التمس متی بعض اخوانی فی الدین.

نسخه دیگر (۶۹۱)

[۳۰۹] نسخ تحریری خوش (برخی اوراق نستعلیق)، عناوین و علائم شنگرف، دارای حاشیه‌نویسی، تاریخ کتابت اوایل قرن ۱۲ ق، ۲۵۷ برگ، ۵/۱۷×۲۸ س.

نسخه دیگر (۶۸۸)

[۳۱۰] نستعلیق تحریری، در اطراف اوراق حاشیه‌نویسی از ناشناس یا از میرسیدشریف، متن در جدول رنگی، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۳۳ ق، ۱۶۵ برگ، ۵/۱۵×۲۸ س.

شنگرف، کاغذ آبی‌رنگ، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۴۳۱ برگ، ۵/۲۰×۳۲ س.

1106

شرح التلخیص (المختصر)

(عربی، ادب)

مسعودبن عمر تفتازانی (متوفی ۷۹۳ ق)، شرح مختصر تفتازانی بر تلخیص المفتاح جلال‌الدین محمد خطیب دمشقی (متوفی ۷۳۹ ق).

[۳۰۶] نسخه کهن، نسخ کهن معرب، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً اواخر قرن ۸ و اوایل قرن ۹ ق (شاید در عهد مؤلف)، ۱۹۱ برگ، ۲۰×۲۸ س. رطوبت به اوراق نسخه آسیب رسانده، اما بر روی هم نسخه قابل استفاده است.

آغاز: نعمدک یا من شرح صدورنا لتلخیص البیان فی ایضاح المعانی و نور قلوبنا بلوامع التبیان.

760

[شرح حاشیه جامی] (عربی، ادب)

مؤلف نامعلوم.

[۳۰۷] نستعلیق تحریری، برخی عناوین و کلمه «قوله» شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۰ ق، ۳۱۱ برگ، ۵/۱۵×۲۷ س.

[در اوراق انجام، نسخه مشوش شده است].
آغاز: یا من هو مصدر الکلمات و افعالها و مبدأ الأعمال... و بعد فهذه عوائد عالیة تمیز بأدراکها أعطاف الأذهان.

نسخه دیگر (۴۶۰)

[۳۱۱] نستعلیق تحریری، متن در جدول زرین، در کنار صفحات حواشی، تاریخ کتابت: ۱۲۳۷ ق، ۴۵۲ برگ، ۲۵×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۵۹۲)

[۳۱۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، بعضی صفحات حاشیه دارد، تاریخ کتابت: ۱۲۷۷ ق، ۳۳۸ برگ، ۲۶×۱۶ س.

نسخه دیگر (۹۱۱)

[۳۱۳] نستعلیق تحریری، بسیاری از کلمات بدون نقطه، دارای سرلوحه طلایی و لاژوردی متوسط، متن در جدول رنگی و طلایی، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۲۸۴ برگ، ۲۷/۵×۱۶ س.

آغاز: قوله قدس سره و انما قال فاطر ذوات آه حاصل هذا الكلام.

نسخه دیگر (۷۶۱)

[۳۱۴] نستعلیق تحریری، دارای حاشیه غالباً از میر سید شریف به خط کاتب متن، برخی عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۳۱۸ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۶۴۶)

[۳۱۵] نستعلیق آمیخته به شکسته، دارای انواع حواشی، بیشتر کلمات بدون نقطه، خط نسخه پس از ۴۰ برگ جدید می شود و نستعلیق تحریری ناپخته، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۲ و اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۱۶ برگ، ۲۵×۱۴/۵ س.

1007

شرح خلاصه کیدانی (فارسی، فقه)

متن خلاصه از لطف الله نسفی معروف به فاضل کیدانی (متوفی ظاهراً حدود قرن ۱۰ ق) که شروح و ترجمه هایی از آن در دست است، از آن جمله این شرح از آن محمدامین بن محمد امام که شرح خود را به نام ابوالفتح بهادرخان نگاشته است.

[۳۱۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق (برگ ۵۵ ب) و قرن ۱۳ ق، ۷۸ برگ، ۱۸/۵×۱۲/۵ س.

آغاز: حمد بیحد مر واجب الوجود را که از فرض اشتراک و از وهم... و بعده چنین گوید احقرالعبد... که چون دیدم فقه کیدان (کذا!!) مختصر به عنایت نافع و در میان مردم معروف.

نسخه دیگر (۸۶۴)

[۳۱۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۱۱۲ برگ، ۲۰×۱۳ س.

629

شرح دیوان حافظ (فارسی، ادب)

مؤلف نامعلوم.

[۳۱۸] نستعلیق تحریری ناپخته، متن در جدول رنگی، نسخه ناتمام است، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۴۷۰ برگ، ۲۷/۵×۱۶/۵ س.

آغاز (موجود): نفس ناطقه را گویند که روح انسانی است و آن لطیفه ربانی است.

41

[شرح رساله صرف] (عربی، ادب)

سیدعلی بن سیدمحمد بخاری متن از معزی. [۳۲۲] نسخ گوناگون و چند دست، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۴۰ برگ، ۱۵×۲۶ س. کتابت در نیمه رها شده است.

آغاز: اما بعد فيقول العبد المتوكل على الله الباری سیدعلی ابن سیدمحمد بن بخاری.... لَمَّا كان كتاب صرف المعزی مقبولاً.

271

شرح سلم العلوم (عربی، منطق)

متن از محب الله بن عبدالشکور عثمانی صدیقی بهاری (متوفی ۱۱۱۹ ق) در منطق، شرح از مؤلفی که شناخته نشد.

[۳۲۳] خط نسخ و نستعلیق ناپخته، زیر بعضی عبارات خط شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۷ ق، ۱۱۳ برگ، ۱۷×۲۵ س.

آغاز: سبحانه انه اسم بمعنا التسبیح و هو منصوب.

1645

شرح السیر الکبیر (عربی، فقه)

از محمد بن حسن شیانی (متوفی ۱۸۹ ق) به املائی محمد بن احمد سرخسی (حدود ۴۸۳

آغاز: ز بطن نو خرامد خامه ما / چو ذوالنون سجده‌ها آورده بر ما... حمدی که از سرچشمه اخلاص خیزد و شکری که از زبان ذوالاختصاصی ریزد.

نسخه دیگر (۹۰۹)

[۳۱۹] نستعلیق آمیخته به بعضی عناصر شکسته، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول رنگی. آغاز نسخه افتاده است.

329

شرح دیوان خاقانی (فارسی، ادب)

محمد بن داوود ملودی (سده ۱۰ ق)، شرحی است بر دیوان خاقانی که به صورت بیت بیت ابیات را شرح کرده است.

[۳۲۰] نستعلیق کهن روشن، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: قرن ۱۱ ق، ۳۷۲ برگ، برگهای نخستین افتاده است. ۲۳/۵×۱۴/۵ س.

آغاز: و مدور به شکل ماهتاب بر او وصل کنند و آن علامت کجاوه خلیفه حاج او.

[اولین شعر شرح شده:] اینک موافق عرفا تست بنگرش / طولش چه عرض جنت و صد عرض اکبرش

نسخه دیگر (۱۳۲۹)

[۳۲۱] نستعلیق تحریری، اشعار خاقانی و علائم (تا میانه نسخه) شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۴۲۵ برگ، ۱۴×۳۰ س. از آغاز و انجام چند برگ افتاده است.

ق). ظاهراً اصل کتاب شیبانی اکنون موجود نیست و متون موجود همگی به املائی سرخسی است.

[۳۲۴] نسخ تحریری زیبا، عناوین و علائم و کلمات «اخبارنا» و «قال» شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل سده ۱۰ ق، ۳۰۵ برگ، ۲۱×۱۴ س.

[به نظر می‌رسد که از میانه نسخه، اوراقی از کتاب دیگر شیبانی، کتاب الأصل، با این کتاب آمیخته شده است].

(آغاز و انجام نسخه افتاده، اما از یکی از ابواب نسخه نام کتاب حدس زده شد: «باب مایکره من لبس الحریر و الذیباچ» که مطابق است با: شرح السیر الکبیر، تحقیق عبدالعزیز احمد، مطبعة شركة الأعلانات الشرقية، [قاهره؟]، ۱۹۷۱ م، ج ۴/۱۴۲۵ به بعد).

آغاز (موجود): شاور بهم لا یقع له [...] فقلت إتیق یا أباثور فرماه الفارس فأصاب فرسه.

1119

[شرح شافیه]

(فارسی، ادب)

شرح آقامحمدهادی بن ملامحمدصالح ساروی مازندرانی (متوفی ۱۱۲۰ ق) بر شافیه از ابن حاجب (متوفی ۶۴۶ ق).

[۳۲۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۲۸۸ برگ، ۲۳×۱۶ س.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و اما بعد چنین گوید ذره بی مقدار تراب اقدام...

1059

شرح شروط اربعین فی جلوس المعتمکین (فارسی، تصوف)

تألیف ابراهیم بن علی که می‌گوید این کتاب را در شرح بر کتاب یکی از عارفان به نام «شیخ بهاءالدین ذکریا» نوشته است: «و چون بر چهل شرط نشستن اربعین اطلاع یافتیم به غایت اختصار دیدیم، پس خواستم که شروط مذکور را شرح کنم تا مبتدیان راه را بضاعت مزجاة و برای فقیر وسیله نجات باشد». مؤلف در مطاوی کتاب، از اشعار خودش به فارسی و عربی بسیار استشهداد کرده و از مأخذ او اینهاست: حل الرّموز و مفتاح الکنوز شیخ نجم‌الدین، خلاصة الحقایق، تحفة المریدین. تعیین عصر مؤلف ممکن نشد ولی قبلتر از سده ۱۰ ق نیست.

[۳۲۶] نستعلیق تحریری (احتمالاً دو دست)، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل سده ۱۳ ق، ۲۰۹ برگ، ۲۲×۱۳/۵ س. بخشهایی از کتاب کاملاً به عربی است و چون کاتب عربی نمی‌دانسته در آن تصحیف و اغلاط املائی و انشائی بسیار راه یافته است. آغاز: الحمد لله الذی الحق الوجود... چنین گوید بنده ضعیف گنه کار و امیدوار به رحمت پروردگار ابراهیم بن علی.

1466

شرح شمایل

(عربی، دینی)

شرحی بر کتاب شمایل النبی (ص) ابوعیسی

(؟) بن عبدالرحمن الحنفی سنة ۱۱۷۹. همچنين بر پیشانی برگ اول نوشته: «طبقات الشعراء» که درست نیست و با خط شنگرف جدیدی با خودکار نام شرح شواهد... را بعدها نوشته‌اند.

آغاز: نحمدک یا من شواهد آیاته غنیة عن الشرح والبيان و دلائل توحیده.

558

[شرح العقاید العضدیة] (عربی، عقاید)

ملآجلال‌الدین محمدبن اسعد صدیقی دوانی (متوفی ۹۰۸ ق)، متن العقاید العضدیة از قاضی عضدالدین ایجی (متوفی ۷۵۶ ق).

[۳۲۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۳۵ برگ، ۱۳/۵×۲۲/۵ س. [آخر نسخه افتاده است].

آغاز: حمد من وفقنا لتحقيق قواعد عقاید الاسلام.

1028

[شرح العقاید النسفیة] (عربی، عقاید)

سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی (متوفی ۷۹۳ ق)، متن العقاید النسفیة از نجم‌الدین عمر نسفی (متوفی ۵۳۷ ق).

[۳۳۰] نسخ تحریری کهن، بسیاری حروف نقطه ندارد، مملو از حاشیه‌نویسی بر اطراف اوراق و میانه سطور کلمه «قوله» شنگرف، تاریخ کتابت ۱۰۰۱ ق، ۱۲۴ برگ، ۱۶×۲۶ س.

ترمذی (متوفی ۲۷۹ ق)، تألیف عصام‌الدین ابراهیم‌بن محمدبن عربشاه اسفراینی (متوفی ۹۴۴ ق).

[۳۲۷] نسخ تحریری آمیخته به نستعلیق، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً اواخر سده ۱۰ ق (شاید در عصر مؤلف)، ۱۶۰ برگ، ۱۳/۵×۱۹/۵ س. برخی اوراق نسخه با شتاب کتابت شده و از انجام هم یکی دو برگ افتاده است.

آغاز: الحمدلله الذي جعل الأنسان... و بعد فيقول العبد الضعيف... إنه بالشكر تزيد النعم و به تفيد دوحه الكرم.

1074

[شرح شواهد الكافية] (عربی، ادب)

به احتمال بسیار کتاب خزانه الأدب و لب لباب لسان العرب تألیف عبدالقادر بن عمر بغدادی (متوفی ۱۰۹۳ ق) است.

[۳۲۸] نسخ تحریری عربی کهن، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۱ ق یا اوایل قرن ۱۲ ق، ۵۳۳ برگ، ۱۷×۲۵/۵ س.

[نسخه نفیس و کهن و به احتمال بسیار در ایران کتابت نشده است. به برخی اوراق میانی رطوبت رسیده، اما متن قابل استفاده مانده است. یکی دو برگ (مثلاً ۵۰۰) بر اثر پوسیدگی از میان رفته و قابل استفاده نیست. در اول نسخه نوشته است: «قد تلذذت العیون بمطالعه فی غرة رمضان المبارك تمالكها بالشراء الصحيح و المالك الأحقر فقیر امیر

شکسته، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق و اوایل قرن ۱۴ ق ۱۴ برگ، ۵/۱۵×۲۶ س.

566

[شرح عین العلم] (عربی، اخلاق)

محمد بن عثمان بن عمر حنفی، متن عین العلم از: محمد بن علی گردی.

[۳۳۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۲۹ ق، کاتب: فیض الله ولد صوفی عبدالله، ۴۸۹ برگ، ۵/۱۴×۲۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی من عین العلم أردی قلبونا.

1126

[شرح مُسلم الثبوت] (عربی، فقه)

متن از محب الله بن عبدالشکور صدیقی بهاری حنفی (متوفی ۱۱۱۹ ق) در اصول فقه (نگاه شود به: دانشنامه جهان اسلام، ۷۲۲/۴: فهرست مشترک، ۹/۱۴-۳۷۸). شرح از عبدالعلی بن نظام الدین محمد انصاری (زنده در سده ۱۳ ق) که احتمالاً رساله دیگری در باب «وحدت وجود» داشته است. (نک: فهرست نسخه‌ها، ۸۶۴/۱)۲.

[۳۳۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، جدول، تاریخ کتابت: آخر شوال ۱۲۴۱ ق، ۲۸۲ برگ، ۱۷×۲۶ س.

آغاز: الحمد لله الذی خلق الإنسان بعد أن لم یکن شیئاً مذکوراً... اما بعد فیقول

آغاز: الحمد لله المتوحد بجلال ذاته و کمال صفاته.

نسخه دیگر (۳۰)

[۳۳۱] نسخ آمیخته به نستعلیق، پاره‌ای از کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰۲۷ ق، ۱۹ برگ، ۵/۱۲×۱۸/۵ س.

نسخه دیگر (۵۵۵)

[۳۳۲] نستعلیق تحریری، انواع حاشیه در اطراف اوراق، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۰۳ برگ، ۱۲×۱۷ س.

نسخه دیگر (۹۵۳)

[۳۳۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، شروع در حاشیه و در برگ‌های اضافی کتابت شده است، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۱۴۷ برگ، ۱۵×۲۴ س.

نسخه دیگر (۵۷۰)

[۳۳۴] نسخ تحریری، انواع حواشی در اطراف اوراق، مجدول، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۲۰۴ برگ، ۵/۱۱×۱۸ س.

نسخه دیگر (۷۷۲)

[۳۳۵] نستعلیق روشن خوش، نسخه بسیار فرسوده شده است، دارای سرلوحه نقاشی شده متوسط، حواشی عمده از ملا احمد، میان هر برگ یک برگ سفید نهاده شده برای شرح نویسی متن در جدول طلایی و رنگی، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۶۱ برگ، ۱۴×۲۴ س.

نسخه دیگر (۹۵۲)

[۳۳۶] نستعلیق تحریری روشن آمیخته به

624

[شرح مطالع] (عربی، منطوق)

قطب‌الدین محمدبن محمود رازی (متوفی ۷۶۶ ق)، متن مطالع الأنوار از قاضی سراج‌الدین محمود ارموی (متوفی ۶۸۲ ق). [۳۴۱] نستعلیق کهن، حاشیه‌نویسی شده، در اول نسخه، عناوین شنگرف، بسیاری از حروف نقطه ندارند، تاریخ کتابت: ۹۹۶ ق، ۲۳۴ برگ، ۱۵/۵×۲۴ س. آغاز: الحمدلله فیاض ذوارف العوارف... و بعد فأن العلوم علی تشعب فنونها.

585

[شرح مفتاح العلوم] (عربی، ادب)

سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی (متوفی ۷۹۱ ق). [۳۴۲] نسخ کهن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: پاک شده است. [احتمالاً اواخر قرن ۹ ق]، ۳۳۳ برگ، ۱۳×۲۴ س. برگ اول افتاده است. آغاز: و استیقاظ اللیل و النهار فی طلابها من مستقرها و مأبها أحفظ کل نادرة سمعت من الفصحاء. [معلوم نشد که کدامیک از شروح کتاب مذکور است]

858

[شرح نزهة الأرواح] (فارسی، تصوف)

شرح عبدالواحدبن ابراهیم حسینی بلگرامی بر

العبد الضعیف... عبدالعلی محمدبن نظام‌الدین.

246

[شرح فارسی مختصر الوقایة]

(فارسی، فقه)

مؤلف نامعلوم.

[۳۳۹] نستعلیق تحریری، بعضی از کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲ رمضان ۱۲۳۷ ق، ۲۵۶ برگ، ۲۰/۵×۳۰ س.

آغاز: حمد موفور و شکر نامحصور مرخدایی را که علم شریعت را برافروخت و چراغ هدایت را در زیر ایوان تو برافروخت.

885

[شرح مشکوة المصابیح]

(عربی، حدیث)

عبدالحق دهلوی بخاری (متوفی ۱۰۵۲ ق). [۳۴۰] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، کاغذ ضخیم سمرقندی، مجدول، برخی عبارتهای عربی نسخ نازیبا، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۱ - اوایل قرن ۱۲ ق، ۵۳۰ برگ، ۱۴/۵×۲۹ س. در آغاز دارای فهرست مطالب.

آغاز: الحمدلله أكمل الحمد علی كل حال و فی كل حین... اما بعد بنده مسکین عبدالحق بن سیف‌الدین دهلوی المتوطن و البخاری الأصل.

الأسلام هداية الى طريق الرشاد.

نسخه دیگر (۱۱۹۰)

[۳۴۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، جدول، تاریخ کتابت: ۱۲۲۰ ق، ۲۷۷ برگ، ۲۷×۲۰ س.

نسخه دیگر (۱۱۰۸)

[۳۴۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۵ ق، کاتب: محمدابا ابن محمد یونس حرم سرایسی (?)، ۳۵۷ برگ، ۲۷×۱۸ س.

نسخه دیگر (۲۹۵)

[۳۴۸] نستعلیق روشن تحریری، تاریخ کتابت: اول رجب ۱۲۷۶ ق، ۲۷۰ برگ، ۲۹/۵×۲۱ س.

نسخه دیگر (۴۹۳)

[۳۴۹] نستعلیق تحریری، به برخی اوراق رطوبت رسیده است، تاریخ کتابت: جمادی الاول ۱۲۷۹ ق، ۲۹۲ برگ، ۲۸×۱۹ س.

نسخه دیگر (۲۵۲)

[۳۵۰] نستعلیق تحریری روشن، متن در جدول زرین، عناوین شنگرف، حاشیه نویسی در اطراف اوراق، تاریخ کتابت: ۱۲۸۱ ق، ۳۹۶ برگ، ۲۷/۵×۱۸ س.

244

شرح النقایة (عربی، فقه)

شرح از ملا عبدالعلی بن محمد بن حسین

نزهة الأرواح (نک: شماره ۵۸۲)

[۳۴۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، در آغاز دارای فهرست مطالب، تاریخ کتابت: ۱۲۳۸ ق، ۲۷۳ برگ، ۲۵/۵×۱۴/۵ س.

آغاز: به توفیقش [...] روشن دیدم آواز / سخن راهم به نامت کردم آغاز. فأقول و ما توفیقی الا بالله التوفیق گردانیدن حق سبحانه و تعالی قول و فعل بنده.

نسخه دیگر (۳۸۹)

[۳۴۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۸ ق، ۲۸۲ برگ، ۲۷×۱۶ س.

آغاز: می گوید از دل عبادالله کریم مفلس بی مایه عبدالواحدین ابراهیم... که فقیر مدتی حریص بود به مطالعه کتاب نزهة الأرواح.

225

شرح النقایة مختصر الوقایة

(عربی، فقه)

متن از صدر الشریعة ثانی (نگاه شود به: مختصر الوقایة)، شرح از فخرالدین محمود بن الیاس رومی که در ۸۵۱ ق کتاب خود را تألیف کرده و بارها طبع شده است (نک: حاجی خلیفه، ۱۹۷۱/۲؛ نیز: بروکلیمان، ۸/۶-۳۲۷).

[۳۴۵] نستعلیق، عناوین شنگرف، دارای

حواشی به خطوط گوناگون، تاریخ کتابت: ذی الحجة سال ۸۵۱ ق (در عصر شارح و احتمالاً به خط او)، ۲۹۲ برگ، ۲۶×۱۶/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی أنار برأفته منار

سیدعلی بن سیدمحمد البخاری *إِنَّ المختصر المنسوب الی*.
[انجام هم افتادگی دارد و به «کتاب الجنایات» ختم می‌شود].

285

شرعة الإسلام (عربی، فقه)

رکن الدین محمد بن ابی بکر امامزاده حنفی (متوفی، ۵۷۳ ق).

[۳۵۴] نستعلیق تحریری، انواع حاشیه نویسی در اطراف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۹۹ برگ، ۲۴×۱۴ س.

[در کتاب اوراق زیادی برای حاشیه نویسی سفید مانده است].

آغاز: الحمد لله الذی دلّنا علی معرفته... اما بعد فهذا عقود المنظومة من مین سید المرسلین.

697

شمس المعارف و لطایف العوارف

(عربی، علوم غریبه)

ابوالعباس احمد بن علی بونی مصری (متوفی ۶۲۲ ق)، در خواص حروف و علوم غریبه (برای تفصیل نک: دانشنامه جهان اسلام، ۶۲۴/۴-۶۲۵).

[۳۵۵] نسخ کهن، عناوین و فصول شنگرف و به خط شبیه به محقق، برخی از حروف نقطه ندارند، تاریخ کتابت: ۱۲ ذی القعدة ۸۹۴ ق، ۱۲۲ برگ، ۲۷/۵×۲۷ س.

آغاز: و بعد فأنّ أولى ما عنی به حمد الله تعالی و

بیرجندی حنفی (متوفی ۹۳۲ ق).
[۳۵۱] نسخ تحریری، پاره‌ای از عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ذی حجة ۱۰۱۷ ق، کاتب: باقی محمد ابن ملامحمد البخاری، ۳۸۲ برگ، ۲۵×۲۰ س. در آغاز دارای فهرست مطالب.

آغاز: الحمد لله العزيز الكافي المحيط علمه الوافي بالأسرار... فأن فضيلة العلم أظهر من أن يُخفى علی ارباب العقل.

نسخه دیگر (۱۰۲۶)

[۳۵۲] نسخ تحریری ناپخته، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، دارای انواع حواشی معمولاً با رقم «من نفسه» که اشاره است به کتاب

دیگر مؤلف یعنی مخزن (برگ ۴۸)، یا از کتابهایی مثل جامع الرموز، فتاوی محمدی، شرح الباس، قاضی خان، شمس الدین... تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۲۸۸ برگ، ۳۲×۲۲ س.

1092

شرح النقایة مختصر الوقایة

(عربی، فقه)

شرح سیدعلی بن سیدمحمد البخاری بر النقایة (نک: همین عنوان در این فهرست).

[۳۵۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، زیر عبارات اصلی خط شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۴۱ برگ، ۲۶×۱۶ س.

آغاز: الحمد لله الذی أذهب عنا الحزن و وهب لنا التوفیق... فیقول المحرّر الفقیر...

الصلوة على نبيه محمد صلى الله عليه و سلم
فالحمد لله الذي اطلع شمس المعرفة من
غيب الغيب.

974

شواهد النبوة (عربی، تصوف)

عبدالرحمان جامی (متوفی ۸۹۸ ق)، شرح
عرفانی سیرت رسول الله (ص) در ۱ مقدمه و ۷
رکن و یک خاتمه و بارها نشر شده است.

[۳۵۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، رطوبت به بسیاری از اوراق کتاب
صدمه زده است، تاریخ کتابت: ۱۲۵۰ ق، ۳۳۴
برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذي ارسل رسلاً مبشرين و
منذرين... اما نموده می آید نخستین رکن از
ارکان.

نسخه دیگر (۸۲۹)

[۳۵۷] نستعلیق تحریر، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۴ ق، ۴۵۸ برگ،
۲۶×۱۶ س.

242

شه نامه (فارسی، ادب)

طباخ شاعر (?)

[۳۵۸] نستعلیق روشن، مجدول، احتمالاً به خط
شاعر، ۳۶ برگ، ۲۸×۲۴/۵ س.

آغاز: ابتدا می کنم ز بسم الله / بعد آن لا اله الا
الله.

1075

[رسالة في الصرف] (عربی، ادب)

رساله یی ست که بر مبنای مقدمه الأدب
جارالله محمود زمخشری (متوفی ۵۳۸ ق)
نگاشته شده است.

[۳۵۹] نسخ معزب روشن، متن در جدول
شنگرف، کلمات فعل و باب و علائم دیگر
شنگرف، بر اطراف اوراق گاهی حاشیه های
توضیحی دیده می شود، تاریخ کتابت: ۵
ذیحجه ۱۰۸۳ ق (?)، ۱۲۱ برگ، ۲۶/۵×۱۸
س.

[در آغاز مقدمه ناقص یک برگ که در قرن
۱۳ یا ۱۴ به اصل نسخه افزوده شده و این گونه
آغاز می شود:]

آغاز: الحمد لله الذي فضل على جميع الأسننة
لسان العرب كما فضل الكتاب المنزل به على
سائر الكتب والصلوة.

[همه کتاب صرف اسماء و افعال است به
صورت ابواب. چند برگ نخست افتاده از «باب
سما، سموات، خضراء، کرسی» شروع
می شود.]

1127

[شرح مشکوة المصابيح]

(عربی، حدیث)

شرحی ست از مؤلفی نامعلوم بر مشکوة
المصابیح خطیب تبریزی (نک: شماره ۵۱۹).
[۳۶۰] نسخ کهن آمیخته به نستعلیق، عناوین و
کلمه «قوله» شنگرف، تاریخ کتابت: غره شوال

[۳۶۲] نستعلیق تحریری، عناوین ابواب و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۶۸ برگ، ۱۱×۱۶ س. آغاز نسخه افتاده است و از اواخر فصل دوم آغاز می‌شود. در انجام نسخه نیز پاره‌یی مسایل فقهی درباره آداب شکار آمده است.

آغاز (موجود): در شب شکار سگ نکند معنی وی آن است فصل دوم در شرایط صید کردن.

1053

طرب المجالس (فارسی، اخلاق)

رکن‌الدین امیرحسینی هروی (متوفی ۷۱۸ ق) در ۵ قسم در اخلاق و عرفان به نظم و نثر، بارها چاپ شده است.

[۳۶۳] نستعلیق تحریری، عناوین فصول شنگرف، تاریخ کتابت: شاید ۲۰ محرم ۱۱۵۲ ق، کاتب: محمد طبیب بن خواجه حافظ قاسم، [ولی این تاریخ شاید اختتام کاتب نسخه اصل بوده، چون این نسخه احتمالاً مربوط است به اواخر ۱۳ و اوایل قرن ۱۴ ق]، ۱۷۶ برگ، ۱۳×۲۰ س.

آغاز: حمد و ثنا مرخدای را جلّ جلاله و عمّ نواله آن صانعی که ذرّه خاک کثیف را از حسیض مرکز جهل طبیعت.

1080

الطریق القویم فی شرح الصراط المستقیم (فارسی، دینی)

متن از مجدالدین فیروزآبادی (متوفی ۸۱۷ ق)،

۹۰۳ ق، کاتب: اشرف بن محمد بن جلال‌الدین الطیب الکرمانی در هرات در مدرسه منسوب به «حضرت السلطانیة»، ۱۹۸ برگ، ۵/۱۸×۵/۲۶ س.

آغاز: قوله الحمد لله مطلق تتناول حمد الله تعالی نفسه و أرفع حمد ما كان من أرفع حامد. [رقم انجام: قدم کتابه هذه الحاشية المشتهرة بالشریفة الشریفیة علی مشکوة الأنوار النبویة].

1062

کتاب الصلوة (فارسی، فقه)

مسعود بن محمد سمرقندی (نک: شماره‌های ۱۵۶-۱۵۸).

[۳۶۱] نستعلیق خوش، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: دهه اخیر ماه رمضان ۱۲۴۵-۱۲۴۶ ق، کاتب: سیداکرم بن ملا میرعلی خجندی، ۴۲۹ برگ، ۲۷×۳۷/۵ س.

آغاز ۱: حمد و سپاس مرعلیمی را که رفعت ذوی‌العقول را در اکتساب علوم دینیّه مندرج گردانید.

آغاز ۲: الحمد لله الذی أعزّ العلم و العلماء... شکر و سپاس مرخدای را که عزیز گردانید.

1411

[رساله صید و صیادی] (فارسی، شکارنامه)

مؤلف نامعلوم.

أن أصتف الطريقة المحمدية وأحببت أن أبيت السيرة الأحمدية...». عناوین ۳ باب کتاب: «الباب الأول في الاعتصام بالكتاب والسنة و الأحتراز عن العادة السيئة و البدع المحدثه و الأقتصاد في الأعمال»؛ «الباب الثاني في الأمور المهمة في الشريعة المحمدية و ثلث و اثنتين [!؟] كذا] كلاً منها في فصل على حدّة الفصل في تصحيح الاعتقاد تطبيقه لمذهب أهل السنة و الجماعة»؛ الباب الثالث في أمور بطن لنا [كذا] من التقوى و الورع بسبب نوع مناسبة و مشابهة [...] بعض الزّهاد في زماننا عليها... بل هي بدع حدثت بعد الصدر الأول». [۳۶۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۳۱ ق، کاتب: الله یار بن خدایار صوفی در قریه سلطانیه، ۱۷۲ برگ، ۲۴×۱۳ س. در حواشی اوراق، حاشیه نویسی در توضیح لغات کتاب و گاه ترجمه یک جمله با یک لغت به فارسی. آغاز: الحمد لله الذي جعلنا أمةً وسطاً خير أمم... و بعد فأن العقل و النقل متوافقان و الكتاب و السنة متطابقان [!].

595

طلسم حیرت

(فارسی، ادب)

بیدل دهلوی (متوفی ۱۱۳۳ ق).

[۳۶۷] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۲۲ صفر ۱۳۵۳ ق، کاتب: شرف خواجه، ۱۹۹ برگ، ۲۰×۱۳ س.

آغاز: آنچه در این دایره صوت و صداست / پرده آرایش حمد خداست.

به شرح عبدالحق بن سیف الدین دهنوی بخاری (متوفی ۱۰۵۲ ق) که در ۲۴ جمادی الأولى ۱۰۱۶ ق از تصنیف آن فراغت یافته است. [۳۶۴] نستعلیق تحریری روشن، متن در جدول شنگرف، عناوین ابواب و متن اصلی با خط شنگرف جدا شده‌اند، تاریخ کتابت: ۲۴ جمادی الأولى ۱۰۱۶ ق، ۲۹۹ برگ، ۲۰×۳۱ س. [به احتمال بسیار دستنویس مؤلف] آغاز: سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا... همچنان که حمد و سپاس صانع پروردگار تمت کلمته و عمت الأوه.

نسخه دیگر (۷۸۵)

[۳۶۵] نستعلیق روشن خوش زیبا، متن در دو لوحه لائوردی و طلائی نسخه زیبا، متن در جدول طلائی و رنگی، عناوین و علائم شنگرف، در آغاز دارای فهرست، نسخه بسیار تمیز و پاکیزه مانده است، تاریخ کتابت: ربیع الثانی ۱۲۵۲ ق، ۴۰۹، ۱۸×۳۲ س.

1175

الطريقة المحمدية

(عربی، تصوف)

تألیف عبدالرحیم بلغاری (قرن ۱۲-۱۳ ق) مؤلف سیف صارم ناصر که در پایان همین رساله از آن و برخی دیگر از تألیفاتش نام بره است: «و قد بیتنا ذلك من رسایلنا السیف الصّارم و انقاذ الهالکین و ایقاز النائمین و جلاء القلوب فعلیک بها» (برای تفصیل نگاه شود به: فهرست روسیه، ص ۳۷؛ نیز: فهرست نسخه‌های خطی فارسی، ۳۴۴۳/۵). مؤلف این رساله را در ۳ باب نوشته و می‌گوید: «فأردت

[۳۷۰] نسخ روشن، متن در جدول طلایی، اوایل قرن ۱۱ ق، ۶۰۶ برگ، ۲۴×۱۵ س. [۸۰ برگ نخست نسخه در قرن ۱۳ کتابت و به نسخه اضافه شده است. دارای فهرست مطالب در آغاز متن قدیمی از برگ ۸۶ آغاز می‌شود].

آغاز: و سایهٔ مرحمت و احسان برجال اهالی و سکان آن دیوار انداخت... گفتار در لشکر کشیدن امیرحسین به جانب حضرت صاحبقران.

382

عجایب القصص (فارسی، داستان)

مؤلف نامعلوم.

[۳۷۱] نستعلیق ناپخته، عناوین شنگرف، برگ اول افتاده، تاریخ کتابت: ۱۱۲۷ ق، ۲۹۵ برگ، ۲۳/۵×۱۳/۵ س. آغاز: منیری که آفتاب جهانتاب از پرتو نور او چون ذره‌ای است چیزی که از عرش برین تا فرش زمین.

371

عجایب الطبقات (فارسی، جغرافیا)

سیدمحمدطاهر بن ابی‌القاسم که این کتاب را میان سالهای ۱۰۵۱-۱۰۵۵ ق در ماوراءالنهر در جغرافیای سرزمین‌های گوناگون نوشته است. [۳۷۲] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، در آغاز فهرست مطالب، تاریخ کتابت: ۱۲۶۴ ق، ۲۹۲ برگ، ۲۲×۱۶ س.

1099

طور معرفت (فارسی، داستان)

بیدل دهلوی (متوفی ۱۱۳۰ ق) [۳۶۸] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۶ ذی‌حجه ۱۱۰۷ ق (یا ۱۱۷۰ ق؟)، کاتب: عبدالرشید سیهام «متوطن قصبهٔ دلنگی از پیشاور»، برای مولوی عنایت‌الله سیالکوتی، ۳۳۴ برگ، ۲۱×۱۵ س. آغاز (دیباچه): شکر ناظمی که ابیات بروج سپهر از معنی. آغاز (متن): طپش فرسوده شوق ناله تمثال.

679

طوطی‌نامه (فارسی، داستان)

ضیاءالدین نخشی (متوفی ۷۵۱ ق) مجموعهٔ ۵۲ داستان (چاپ شده است: به کوشش دکتر فتح‌الله مجتبیای و دکتر غلامعلی آریا، تهران، ۱۳۷۲ ش).

[۳۶۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۱۰۰ برگ، ۲۱/۵×۱۳ س.

[کتابت ناتمام مانده است].

آغاز: مناجات به حضرت رازق النعمات [...] که رازق وحوش و طیور.

464

ظفرنامه (فارسی، تاریخ)

شرف‌الدین علی یزدی (متوفی ۸۵۸ ق).

1140

عقود الذرر في حلّ أبيات المطوّل و المختصر
(عربی، ادب)

حسین بن محمد عاملی کرکی (متوفی قرن ۱۱ ق).
[۳۷۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و کلمه «قال» شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۵۲ برگ، ۲۷×۱۶ س.
آغاز: ... و بعد فیقول الفقیر... أنه لما كان علم العربیة من أنفس الفنون.

758

[رسالة فی علم الأصول]
(عربی، اصول فقه)

مؤلف نامعلوم.
[۳۷۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، حواشی در اطراف اوراق و لایه لای سطور، رقم حواشی رمزی است و فهمیده نمی شود، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق - اوایل قرن ۱۴ ق. ۴۱ برگ، ۱۳×۱۹ س.
آغاز: الحمدلله الّذی أعلى منزلة المؤمنین بکرم خطابه... و بعد فانّ اصول الفقه اربعة کتاب الله و سنة رسوله و اجماع الأئمة و القیاس و لا یتد من البحث فی کلّ واحد من هذه الأقسام.

1089

عمدة الاسلام
(فارسی، فقه)

ابوطاهر بن کمال مولتانى (سده ۹ - ۱۰ ق)

آغاز: غایت سعادت ابدی و نهایت کرامت سروری قدیمی است که.

973

عجایب المهمّات و خزاین العبادات
(فارسی، فرائض)

مؤلف نامعلوم.
گردآوری شده از مأخذ گوناگون.
[۳۷۳] نستعلیق تحریری آمیخته به نسخ، تاریخ کتابت: ذی القعدة ۱۲۷۵ ق، ۱۸۵ برگ، ۲۶×۱۵ س.
آغاز: الحمدلله الذی شرف عباده المتّقین... و بعد فلما كان منات النجات متتابعة سید الکائنات... أردت نسخة حاوية لجميع المهمّات لیس دونها الوصل الی السعادات.
[به نسخه رطوبت رسیده، اما قابل استفاده است].

386

العقاید النسفیة
(عربی، عقاید)

نجم الدین عمر نسفی (متوفی ۵۳۷ ق).
[۳۷۴] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۷۲ ق، برگ ۵ (۱۲۱ ب - ۱۲۶ ب)، در این نسخه بخشی از اثر مذکور آمده و در اوراق اولیه نسخه انتخاباتی از آثار مختلف به صورت پراکنده کتابت شده است.
آغاز: قال أهل الحقّ حقایة الأشياء ثابتة و علمه [كذا] بها متحقّق.

1711

غرائب القرآن و رغائب الفرقان

(عربی، تفسیر)

تألیف نظام‌الدین حسن بن محمد بن الحسین قمی نیشابوری (زنده در سده ۸) مفسر شیعی (نک: الذریعة، ۳۲/۱۶-۳۱) این اثر بارها طبع شده است. [۳۸۰] نسخ زیبایی خفی، سرلوحه مذهب زیبا، عناوین و آیات همگی شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۲۴ ذی‌الحجه ۹۹۹ ق در شهر احمدآباد، ۵۴۱ برگ، ۳۸×۲۴ س.

آغاز: الحمد لله الذي جعلنا ممن شرح صدره للإسلام فهو على... و بعد فأن المقتدر الى عفو ربه... من المعلوم عند ذوی الأفهام.

1000

الفتاوى البزازية يا الجامع الوجيز

(عربی، فقه)

محمد بن محمد بن شهاب معروف بابن بزار کردری حنفی (متوفی ۸۲۷ ق).

[۳۸۱] نستعلیق تحریری روشن، علائم و عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰ رمضان ۱۳۰۶ ق، کاتب: غایب نظر ابن ملاً یربی (?). از ولایت اوراتپه از جماعت ترکمن فریجی، ۵۴۷ برگ. در آغاز دارای فهرست مطالب.

آغاز: حمداً لمن دعى الى دارالسلام بمحمد عليه الصلوة والسلام شارع احكام الاسلام ناهج نهج الحلال والحرام... و بعد فهذا مختصر فى بيان تفریعات الأحكام على وجه الأتقان والأحكام.

[۳۷۷] نستعلیق نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: نیمه قرن ۱۳ ق، ۱۱۴ برگ، ۲۱×۱۴ س.

[شگفت آنکه کاتب، خطبه کتاب را که باید در آغاز می‌آورد، انداخته و در پایان رساله کتابت کرده و این از خطای صحاف نبوده است].

آغاز: می‌گویند بنده گنه‌کار راجی الی رحمة ربه الغفار... مؤلف این اوراق چون دیدم همه همت‌ها در طلب علوم دینی قاصر است. [در دنباله این رساله یک منظومه ترکی شبیه مسلک‌المتقین آمده است].

35

عیار دانش

(فارسی، داستان)

ابوالفضل عالمی (متوفی ۱۰۱۱ ق).

[۳۷۸] نستعلیق آمیخته به شکسته، بدون آرایش، تاریخ کتابت: ۲۵ ربیع‌الثانی ۱۲۹۶، ۴۹۲ برگ، ۲۶×۱۶ س.

آغاز (موجود): حکیم بیدپای برهنه به فرموده رأی داشتیم فرمانروای هندوستان کتاب کللیه و دمنه را.

نسخه دیگر (۸۷۲)

[۳۷۹] نستعلیق تحریری، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۲۴۷ برگ، ۲۴×۱۴/۵ س.

آغاز: سپاس ازل و ابد خداوند را که کران تا کران از آشکار و نهان پرتو عالمتاب جمال اوست.

«الباب الخامس و السبعون»]، تاریخ کتابت: ۱۱۳۳ ق، ۳۷۷ برگ، ۳۰×۲۰ س. آغاز (موجود): اختصاصه بعلم الأسماء كلها و اذا كان في ذلك اليوم ظهر اختصار الخلايق.

1157

فتوح الحرمين (فارسی، ادب)

ملا یحیی لاری (متوفی ۹۳۳ ق). رساله منظومه در آداب و مناسک حج به نام سلطان مظفر دوم حاکم گجرات (۹۱۷-۹۲۲ ق). [۳۸۴] نستعلیق خوش، سرلوحه مذهب متوسط، عناوین و ادعیه خاص مناسک حج شنگرف، دارای نقشه‌هایی از اماکن مقدس حجاز، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل سده ۱۲ ق، ۵۸ برگ، ۱۶/۵×۲۳ س. آغاز: ای همه کس را به درت التجا / کعبه دل را ز تو نور صفا.

327

[رساله در فرائض و اعتقادات]

(عربی، عقاید)

رساله‌یی است در باب فرائض و اعتقادات که مؤلف آن معلوم نشد. برخی از فصول کتاب: «فصل التکلیف بما لا یطاق غیر جائز عندنا» یا «المقدمة الثانية کل ممکن ولا بد أن یتوقف وجوده علی موجد». [۳۸۵] نسخ و نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۰ ق، ۶۶ برگ، ۱۲/۵×۱۹ س. آغاز و انجام افتاده است.

[نسخه از آن ملا کرامت‌الله خواجه مدرس و قاضی و شیخ الاسلام بوده است].

519

الفتاوی الشیبانیة

(فارسی، فقه)

علی بن محمد بن علی خوارزمی (اوایل سده ۱۱ ق)، یکدوره فقه به نام ابوالفتح محمد شیبانی (مقتول در ۹۱۶ ق). [۳۸۲] نسخ تحریری، عناوین و علائم شنگرف، میان هر ورق برگ سفیدی برای شرح نهاده شده، اول و آخر نسخه افتاده است، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۲۳۱ برگ، ۲۴×۱۸ س. آغاز (موجود): أعطی کل شیء خلقه هریک را از احاد کاینات و افراد ممکنات به خلعت صورت مخصوص گردانیده اما بعد بر ضمیر منیر اصحاب هدایت و تحقیق روشن و خاطر ارباب درایت و توفیق مبرهن است که.

448

الفتوحات المکیة

(عربی، تصوف)

محمی الدین بن العربی (متوفی ۶۳۸ ق). [۳۸۳] نسخ تحریری روشن و خوش، عناوین و علائم شنگرف، کتاب به وصایای مؤلف ختم می‌شود و احتمالاً از حیث انجام کامل است، نسخه مربوط به ماوراءالنهر نیست و احتمالاً در شامات کتابت شده است و این از نوع خط نسخ آن برمی‌آید. [چند برگ اول نسخه ناقص است. برگ ۱ ب:

چند برگ اول نسخه فرسوده بوده و ترمیم شده است، به همین سبب پارهی سطور درست خوانده نمی‌شود.

آغاز: مذهب علماء ما از قرآن است [...] راست اما شافی [کذا / الشافعی؟] را سه قول است یکی قول آن است.

آغاز (موجود): کلمة الله تعالى فالجهاد حسن لكونه اعلاء و الأعلاء خارج عن مفهوم الجهاد إما أن يكون صادقاً كالوضوء.

239

فصول الأحكام لأصول الأحكام

(عربی، اصول فقه)

601

فوائد فیروزشاهی (فارسی، دینی)

شرف بن محمد العطایی (احتمالاً اواخر قرن ۸ ق).

[۳۸۸] نستعلیق کهن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۰ ق، ۲۴۱ برگ، ۲۹/۵×۱۳ س.

آغاز: الحمد لله الحمید الحنان الذی خلقنا من الإنسان... قال العبد الضعیف... الذاعی شرف بن محمد العطایی اصلحه اله شأنه [!]... اردت أن أفید.

نسخه دیگر (۷۱۷)

[۳۸۹] نستعلیق تحریری نازیبا، مجدول، اول نسخه افتاده و برگ آخر دوباره کتابت شده است، عناوین و علائم شنگرف، در آغاز دارای فهرست مطالب، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۳۲۵ برگ، ۲۵/۵×۱۷/۵ س.

نسخه دیگر (۱۲۳۸)

[۳۹۰] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت: ۱۲۴۸ ق، کاتب: میرسید برکه خواجه سید محمدحیدری، ۲۶۵ برگ، ۲۶×۱۹ س.

یا «فصول عمادی» تألیف أبوالفتح عبدالرحیم بن ابی بکر بن عبدالجلیل المرغینانی السمرقندی که به گفته خودش تألیف کتاب را در اواخر شعبان ۶۵۱ ق در مدرسه عمادیه یا ضیائیة در یکی از روستاهای سمرقند به پایان آورده است (نک: حاجی خلیفه، ۱۲۷۰-۷۱/۲؛ دانش پژوه، فهرستواره...، ۳۴).

[۳۸۶] نسخ تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: شعبان ۱۰۰۷ ق، کاتب: ابن خداداد شبرغانی، ۴۵۹ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س. آغاز: باسمه یدأ کل کتاب و یختم... و بعد فأن العلم فخر ببقی علی مرور الأحقاب.

743

[رساله فقهی فارسی] (فارسی، فقه)

بشت برگ نخست آن با مرکب شنگرف نوشته است: «کتاب شرح علایی».

[۳۸۷] نسخ روشن کهن، عناوین ابواب و کلمه مسأله شنگرف، ورق ضخیم سمرقندی، نسخه کهن ارزشمند، تاریخ کتابت: قرن هشتم اوایل قرن نهم ق، ۱۷۳ برگ، ۲۶×۱۶/۵ س.

584

فوائد الوافية

(عربی، ادب)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق)
شرح بر کافیه ابن حاجب که شارح برای
فرزندش ضیاءالدین یوسف نوشته است.

[۳۹۱] نسخ و نستعلیق، ورق سمرقندی،
عناوین و علائم شنگرف، حاشیه‌نویسی در
اطراف بعضی از صفحات، تاریخ کتابت: اول
جمادی الاخر ۱۰۷۱ ق، ۲۷۴ برگ، ۲۱×۱۴/۵
س.

آغاز: الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه... فهذه
فوائد وافية بحل مشکلات الكافية.

نسخه دیگر (۸۳۷)

[۳۹۲] نسخ آمیخته به عناصر نستعلیق، بدون
آرایش، حواشی از ناشناس، تاریخ کتابت: اول
ربیع الاول ۱۱۴۲ ق، ۱۵۸ برگ، ۲۱/۵×۱۵/۵
س.

نسخه دیگر (۵۰۹)

[۳۹۳] نستعلیق تحریری، دارای انواع حواشی
در آغاز و پایان و اطراف اوراق نسخه، علائم و
عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: شوال ۱۱۹۴
ق، ۲۱۶ برگ.

نسخه دیگر (۹۸۸)

[۳۹۴] نستعلیق تحریری، مجدول، عناوین و
علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ذی القعدة
۱۲۲۳ ق، ۲۸۳ برگ، ۲۴×۱۳/۵ س.

[حواشی از عصام‌الدین و دیگران در کنار اوراق
و اوراق افزوده شده به نسخه، از مولوی
عبدالرحمن].

نسخه دیگر (۲۳۶)

[۳۹۵] نستعلیق روشن، سرلوحه متوسط،
عناوین شنگرف، متن در جدول زرین، تاریخ
کتابت: جمادی‌الثانی ۱۲۷۳ ق، ۲۶۳ برگ،
۲۶/۵×۱۳ س.

[برگ دوم دارای نقش و نگار اسلیمی - لای
هر ورق یک برگ برای شرح خالی مانده
است].

نسخه دیگر (۳۳۰)

[۳۹۶] نستعلیق روشن، متن در جدول زرین،
کاتب میان هر ورق، برگی سفید نهاده است،
برای شرح که در کنار اوراق و نیز برگه‌هایی
میانی، بسیار نوشته شده یا نانوشته مانده
است، تاریخ کتابت: ربیع‌الآخر ۱۲۷۳ ق، ۵۷۸
برگ.

نسخه دیگر (۹۱۳)

[۳۹۷] نستعلیق تحریری، انواع حاشیه‌نویسی،
به صورت کنار متن و در کاغذهای جداگانه در
اوایل نسخه، سپس شروح کمتر شده است،
عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۴
ق، ۲۲۳ برگ.

نسخه دیگر (۷۷۶)

[۳۹۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، دارای حواشی از ناشناس، تاریخ
کتابت: آغاز محرم ۱۲۷۵ ق، ۲۵۷ برگ،
۲۷/۵×۱۷ س.

نسخه دیگر (۷۲۰)

[۳۹۹] نستعلیق تحریری، با حواشی مولوی
عبدالغفور در اوایل، حواشی مولوی حکیم،

صفحه اول است، در پایان دعای ختم قرآن آمده است و رقم ندارد، تاریخ کتابت: در اوایل قرن ۱۳ ق، ۴۴۵ برگ، ۲۷×۳۴/۵ س.

229

قرآن کریم

[۴۰۳] نسخ متوسط، مجدول، ۲ سرلوحه نقاشی، تاریخ کتابت: ۱۲۵۱ ق، ۳۲۷ برگ، ۲۴/۵×۳۰ س.

213

قرآن کریم

[۴۰۴] نسخه مجلل آرایش شده به خط نسخ متوسط، متن در جدول مطلا، میان آیات نقطه‌های طلایی حواشی ترجمه و تفسیر فارسی، ۲۰ برگ نخست لوحه مذهب طلایی، حواشی به خط نستعلیق تاریخ کتابت: ترجمه اواخر قرن ۱۳، ۲۸۵ برگ.

1049

قربادین

(فارسی، پزشکی)

محمد اکبر عرف ارزانی (تألیف، ۱۱۲۶ ق).
[۴۰۵] نستعلیق زیبا، جدول مذهب، این نسخه برای سلطان تیمور نوشته شده و نام وی در آغاز مطالاست، میان سطور و اطراف اوراق نقش و نگار طلایی و خطوط دندان‌موشی، عناوین و علائم و نام داروها شنگرف، در آغاز دارای فهرست مطالب، حاشیه‌نویسی از

سرفصل‌ها شنگرف و لاژوردی، ورقهای زیادی برای شرح‌نویسی به نسخه اضافه شده است، تاریخ کتابت: ۱۲۸۳ ق، ۳۳۴ برگ، ۱۷×۲۷ س.

نسخه دیگر (۴۰۰)

[۴۰۰] نستعلیق روشن، متن در جدول مذهب، علائم و عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲، ۵۳۶ برگ، ۱۴×۲۴ س.

نسخه دیگر (۱۱۴۳)

[۴۰۱] نستعلیق، سرلوحه نقاشی، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۷۸ برگ، ۱۵/۵×۲۷ س.

انواع حاشیه‌نویسی معمولاً به نقل از مولوی شریف و غیره و اوراق اضافه برای شرح.

993

قرآن کریم

[۴۰۲] خط نسخ روشن ولی نه چندان زیبا، نسخه نسبتاً مجلل و آرایش شده: دو برگ نخست دارای تذهیب طلایی و شنگرف و لاژوردی، آیات قرآن در لابه‌لای آب طلا نوشته شده، اسماء سور در زمینه طلایی و به مرکب سفید، علائم شنگرف، برکنار اغلب اوراق مهر «وقف منور میرزا ۱۲۱۹» (?) به چشم می‌خورد، در کنار اوراق، علائم حزب و جزء با نقش مطالای ترنجی متوسط، همه صفحات دارای رکاب، دو برگ آخر نیز همچون دو برگ اول تذهیب کلی شده و درجه زیبایی آن گرچه باز هم متوسط است، بهتر از دو

شنگرف، تاریخ کتابت: رجب ۱۲۷۵ ق، ۳۳۲ برگ، ۲۶×۱۵ س.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقين... بلغنا عن محمد بن اسمعیل بن ابراهیم البخاری رحمه الله بأسناد صحیح عن جعفر بن محمد الصادق.

نسخه دیگر (۱۴۱۵)

[۴۰۹] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ذی القعدة ۱۳۰۵ ق، کاتب: ملا اسلام بن ملا بابا قلی در سمرقند، ۴۹۶ برگ، ۲۶×۱۵ س.

[نسب مؤلف در این نسخه: محمد بن اسمعیل بن ابراهیم بن آذر البخاری].

نسخه دیگر (۳۱۴)

[۴۱۰] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً اواخر قرن ۱۳ ق کاتب: ملاحسن مرددی قشلاقی، ۳۲۲۷ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: چنین آورده اند که محمد بن اسماعیل بخاری ابن ابراهیم بدین اسناد که.

880

قصص الأنبياء (فارسی، دینی)

بخشی از روضة الأحباب جمال الدین عطاء الله دشتکی شیرازی (متوفی حدود ۹۳۰ ق) شامل داستان انبیاء که کاتبی از آن کتاب اختیار کرده و نام مؤلف را از آغاز افکنده است.

[۴۱۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط سده ۱۳ ق،

ناشناس، تاریخ کتابت: ۱۱۹۲ ق در ماه ایتیل (۱۶ ربیع الثانی)، کاتب: حبیب معالج خان، ۵۶۴ برگ، ۳۰×۱۷ س.

آغاز: ثنایی که شایان جناب مستطاب حضرت الهی تعالی است... اما بعد بر رأی صرافت.

491

قصص انبياء (فارسی، دینی)

مؤلف نامعلوم.

[۴۰۶] نستعلیق تحریری روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت ۱۲۰۹ ق، ۱۶۱ برگ، ۲۷×۱۹/۵ س.

آغاز: سپاس مرحضرت کبریا را که دایره نیره آفتاب جهانتاب شمه ای بر کار اوست.

نسخه دیگر ۹۹۶

[۴۰۷] نستعلیق تحریری، (شاید دو دست)، عناوین و مآخذ شنگرف. تاریخ کتابت ۱۳۲۲ ق، ۵۶۶ برگ، ۲۶×۱۵ س.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم / هست کلید در گنج حکیم... سپاس مرحضرت کبریا که دایره نیره آفتاب جهان تاب... بعد از توحید باری تعالی و آن جواهر زاهد تحیات.

1363

قصص انبياء (فارسی، دینی)

به روایت محمد بن اسماعیل بخاری، (فهرستواره، ۱۷۳۶/۳).

[۴۰۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

بنایر (= نواده‌ها یا نبیره‌های) شیخ ابویوسف همدانی باشند...» در مقایسه‌یی که میان برخی فرازهای این نسخه با کتاب قندیة مشهور و منسوب به «محمد بن عبدالجلیل سمرقندی» (بارها چاپ شده است، از جمله به کوشش ایرج افشار، تهران، ۱۳۶۷ ش) به عمل آمد، معلوم شد که میان این دو کتاب شباهت‌های بسیاری موجود است، جز آنکه قندیة منسوب به میرسیداحمد ولی، تفضیل بیشتری دارد. ظاهراً کاتب نسخه کنونی، اصل کتاب را تلخیص می‌کرده، مثلاً در برگ ۳۴ ب آورده است: «... نقل است که سیداحمد میرولی گوید که شبی...» این نسخه بدون خطبة مؤلف آغاز می‌شود و همین موضوع مؤید حدس پیشین است که احتمالاً کاتب نسخه قندیة میرسیداحمد ولی را تلخیص کرده است. از این قندیة نسخه‌های دیگری نیز موجود است، از آن جمله نسخه‌یی در سنت پترزبورگ که ظاهراً به نظر ولادیمیر بارتولد رسیده بوده است (ترکستان نامه، ترجمه کریم کشاورز، ۶۳/۱) و نسخه‌یی در انستیتو شرق‌شناسی و آثار خطی تاجیکستان. مؤلف شناخته نشد و مقصود از ابو یوسف همدانی در فوق، احتمالاً ابویعقوب همدانی مؤلف رتبة الحیات است (متوفی ۵۳۵ ق) که در مطاوی کتاب ذکری از او شده است. به هر حال پس از مقایسه کامل کتاب با قندیة مطبوع می‌توان درباره اصل دو کتاب بحث کرد؛ از جمله پیوندهای احتمالی دو کتاب با «القند فی ذکر علماء سمرقند» از نجم‌الدین عمر نسفی متوفی ۵۳۷ ق.

۳۱۵ برگ، ۲۶×۱۶ س. آغاز اندکی افتادگی دارد.

آغاز: ستایشی که از آغاز بلوغ تا انجام پایه بلاغت از دل خیزد... اما بعده چنین گوید بنده محتاج الی رحمة ربه الغنی که بر نظر انور اصحاب سیر مستقیم... که بهترین چیزها که عمر گرانیامه به آن مصروف شود.

956

قصص حسینی (فارسی، دینی)

محمدحسین بن باقی بخاری (تألیف به سال ۱۰۰۲ ق) در سرگذشت پیامبران از آدم تا خاتم (ص).

[۴۱۲] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و برخی کلمه‌ها مانند «روایت است» و اسامی اشخاص شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۲۱۷ برگ، ۲۳/۵×۳۰ س.

آغاز: الحمد لله الملك العزيز العفار... اما بعد چنین گوید بنده فقیر فقیر... که این کتابی است در بیان قصه پیغامبران.

1056

قندیة سمرقند (فارسی، تاریخ)

کتابی است به همین نام که نام مؤلف در پشت برگ اول، «میرسیداحمد ولی از اولاد خواجه عبدالخالق عجدوانی» یاد شده است. در رقم کاتب هم در انجام نسخه آمده: «به اختتام انجامید این نسخه متبرکه قندیة سمرقندی [کذا] اعنی از مصنفات میرسیداحمد ولی که از

328

کارستان

(فارسی، داستان)

ابوالبرکات بن عبدالمجید مُلتانی «منیر لاهوری» (متوفی ۱۰۵۴ ق).

[۴۱۵] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت ۱۲۶۳ ق، ۱۹۴ برگ، ۲۶×۱۵ س.

آغاز: ستایش گوناگون پادشاهی را سزااست که پادشاهان روی زمین بر آستانه کبریاییش روی بر زمین نهاده‌اند.

1183

کبریت احمر

(فارسی، عقاید)

محمد راضی بن محمدنظر اسفراینی (احتمالاً قرن ۱۴ ق).

[۴۱۶] نستعلیق تحریری نازیب، مجدول (بخشی از نسخه)، عناوین و علائم و نام مأخذ و پاره‌یی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۲ ق، ۲۰۷ برگ، ۲۶×۱۵ س.

آغاز: حمد لا یحصر مرخالی را که آفریدگار آسمان و زمین است... این حقیر اذنب... به خاطر می‌گذرانید که به مضمون.

157

کچکول سلطانی

(فارسی، ستاره‌شناسی)

ابوالبرکات قادری بن محمد نصرالله هندی.
[۴۱۷] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، مجدول. ۵۳۵ برگ.

[۴۱۳] نستعلیق تحریری، علائم شنگرف، عبارات «در خیر است»، «نقل است»، «روایت می‌کنند که» شنگرف، تاریخ کتابت رمضان ۱۲۹۵، ۱۱۳ برگ.

آغاز: روایت می‌کند از احادیث پیرانوار انس ابن مالک رضی الله عنه که بودم در خدمت حضرت رسول علیه السلام که فرمود شهرستانی [است] از پس رود جیحون که آن را سمرقند خوانند...

177

قیام القیام

(فارسی، فقه)

علی بن محمدبن علی خوارزمی مؤلف الفتاوی الشیبانیة (نک: شماره ۳۸۲).

[۴۱۴] نسخ آمیخته به نستعلیق، (دو دست)، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۰ ق، ۲۴×۱۸/۵ س.

آغاز: حمد بی حدی که زبان قلم و قلم‌زبانی فصحا و بلغاء عرب و عجم از تصویر و رقم آن عاجز آید... و بعد چنین گوید الفقیر و الحقیر المنتظر الی عنایت الملک الولی علی ابن محمد [بن] علی خوارزمی... که باعث بر تحریر این کلمات و بر تمریر

این مقالات آن است که حضرت صاحبقران این فقیر را امر کرد که کتابی در باب مسائل شرعیه نویسد که قریب به فهم و معمول به باشد.

[مهر تملک از عوض محمدبن شیر محمد با تاریخ ۱۱۹۵ ق].

بعضی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۱۶۲ برگ، ۲۴×۱۸ س. آغاز: اما بعد فهذه رسالة فى علم التوحيد سميتها بكشف الاسرار و الفتها على خمسة ابواب... بدانکه هر بابی از ابواب خمسة.

نسخه دیگر (۲۶۹)

[۴۲۱] نسخ ناپخته، تاریخ کتابت: ۱۲۱۲، ۵۵ برگ، ۲۵×۱۵ س. آغاز: الر در کشف الاسرار آورده که این حروف از متشابهات قرآن است.

[نسخه ناقصی است از کشف الاسرار حسینی].

681

کشف الرموز (عربی، ادب)

سیدنیازی بن سیدعلی بن محمد بخاری (اواخر سده ۱۰ ق)

[۴۲۲] نستعلیق شکسته تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۲۲ ق، کاتب: ملا دوست محمدبن ملارمزی محمد، ۲۷۱ برگ، ۲۳×۱۳ س.

آغاز: و بعد فيقول المحزر الفقير الى رحمة ربه الباری سیدعلی بن محمدبن البخاری [كذا].

1083

کشف المحجوب (فارسی، تصوف)

ابوالحسن علی بن عثمان هجویری غزنوی (متوفی قرن ۵ ق).

[۴۲۳] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، آیات و عبارات عربی نسخ معرب،

آغاز: حمد و سپاس و ستایش بی قیاس پادشاه ملک ربوبیت... اما بعد می گوید اضعف العباد... ابوالبرکات قادری بن محمد نصرآله بر ارباب دانش و اصحاب حیرت مخفی.

نسخه دیگر (۳۲۱)

[۴۱۸] نستعلیق تحریری، مجدول، بر اثر رطوبت صفحات اول نسخه از بین رفته است، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴، ۷۱۳ برگ، ۳۰×۲۶/۵ س.

892

الکشاف عن حقایق التنزیل و عیون الأقاویل فی وجوه التأویل

(عربی، تفسیر)

محمودبن عمر بن محمد زمخشری (متوفی ۵۳۸ ق). یک دوره تفسیر قرآن کریم که سخت معروف است و بارها چاپ شده.

[۴۱۹] نستعلیق تحریری، عناوین و عبارتهای عربی شنگرف، متن در جدول زرین، در برخی صفحات حاشیه نویسی در توضیح، تاریخ کتابت: ۱۲۷۴ ق، ۶۲۲ برگ، ۲۶×۱۵ س.

آغاز: الحمد لله الذى انزل القرآن كلاماً مؤلفاً منتظماً ونزله بحبيب... اعلم انّ متن کل علم و عمود کل صناعة.

256

کشف الاسرار (فارسی، عقاید)

شاه عابدین شاه عارف الحسینی.

[۴۲۰] نستعلیق روشن تحریری، عناوین و

آغاز ۱: حمدی که نخستین پایه‌اش معراج دانشمندان سزد و توحیدی که اولین حرفش. آغاز ۲: [رساله نفیسه] حمدی که از نهایت شایستگی منزّه از شائبه تعیین تخصیص آمده.

410

کنز العاشقین (فارسی، اخلاق)

تألیف محی‌الدین طوسی که خود را از احفاد حجة الاسلام محمدغزالی طوسی (متوفی ۵۰۵ ق) معرفی کرده و این اثر او نیز فراهم آمده از کتابهای غزالی چون احیاء علوم الدین و کیمیای سعادت در ۱۰ باب است. میان نسخه‌های موجود کتاب تفاوت‌هایی دیده می‌شود (نک: فهرست آستان قدس، ۴۶۰/۶؛ فهرست مشترک، ۲۴۲۰/۴؛ مقایسه شود با: الذریعة، ۱۵۹/۱۸-۱۵۸).

[۴۲۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۷ ق، ۱۱۰ برگ، ۲۰×۱۲/۵ س.

آغاز: بدان ای درویش دل ریش / در عمل کوش وز آخرت بیاندیش. این را از احیاء علوم و از کیمیای سعادت در عمل آوردند تا طالبان را در این رشدی شود.

نسخه دیگر (۶۶۵)

[۴۲۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۴ ق، ۱۳۶ برگ، ۲۰×۱۲/۵ س.

آغاز: سپاس و ستایش فراوان به عدد ستارگان آسمان، ریگ بیابان، برگ درختان و

مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، در حواشی پاره‌یی توضیحات احتمالاً از کاتب نسخه دیده می‌شود. در آغاز دارای فهرست مطالب که اخیراً اضافه شده است، ۳۶۲ برگ، ۲۲/۵×۱۳ س.

آغاز: ربنا آتنا من لدنک رحمة و هیء لنا من امرنا رشداً. الحمد لله الذی کشف لأولیائنه بواطن ملکوته.

[تاریخهای ۱۱۵۹ و ۱۱۷۵ ق به عنوان تصحیح کتاب یا تملک دیده می‌شود].

نسخه دیگر (۱۵۳)

[۴۲۴] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۲، ۳۶۰ برگ، ۲۵/۵×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۱۰۸۳)

[۴۲۵] نستعلیق خوش، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۳۶۲ برگ، ۲۲×۱۳ س.

10

کلیات عرفی (فارسی، ادب)

عرفی شیرازی (متوفی ۹۹۹ ق). شامل دیباچه، رساله نفیسه، مجمع‌الابکار، قصاید، غزلیات و رباعیات شاعر.

[۴۲۶] نسخه نفیس، به خط نستعلیق تحریری زیبا و کهن، دارای ۶ سرلوحه شنگرف طلائی در آغاز هر ۶ بخش از نسخه، اطراف دو برگ نخست نقش گل و بوته طلائی، تاریخ کتابت: ۱۰۷۲ ق، ۳۰۹ برگ، ۲۰×۱۰ س.

[۴۳۱] نستعلیق روشن، عناوین بایها شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۰ ق، ۲۹۵ برگ، ۱۸/۵×۲۴ س. آغاز افتادگی دارد.

آغاز (موجود): به منزل علیه آن است یعنی اعظم پیغمبران علیه صلوات الله المستعان پس بالضرورة مناسب و سزاوار شود.

1051

کنز الهدایات فی کشف البدایات و التّهایات
(فارسی، تصوف)

محمدبن باقر بن شرف‌الدین لاهوری حسینی (سده ۱۱ ق). در مقامات و طریق سلوک امام ربانی (مجدد الف ثانی)، آغاز به تألیف ۲۱ شوال ۱۰۸۰ ق، مشتمل بر ۲۰ هدایه و یک خاتمه و یک مسکه الختام.

[۴۳۲] نستعلیق زیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۹۶ برگ، ۱۸/۵×۱۲ س.

آغاز: حمد بیحد و سپاس بی‌قیاس مر منعمی را که سنت سنیّه محمدیه را به طریقه انیقّه احمدیه روح‌آله سبحانه.

698

کیمیای سعادت
(فارسی، اخلاق)

ابوحامد محمدبن محمدغزالی طوسی (متوفی ۵۰۵ ق).

[۴۳۳] نسخ تحریری روشن، متن در جدول زرین، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰ محرم ۱۰۱۴ ق، ۵۳۷ برگ، ۲۳/۵×۱۶ س.

قطره‌های باران... اما بعد چنین گوید فقیر حقیر محی‌الدین طوسی.

نسخه دیگر (۱۲۴۲)

[۴۲۹] نستعلیق تحریری، عناوین و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۱۱۷ برگ، ۱۵/۵×۲۵ س.

آغاز: حمد بیحد و ثنای بی‌عَد مرخالق احد و رازق صمد را که.

642

کنز العباد فی شرح الأوراد
(عربی، تصوف)

متن از شیخ بهاء‌الدین زکریای مُلتانی (متوفی ۶۶۶ ق) مرید شیخ شهاب‌الدین سهروردی، شرح از علی‌بن احمد غوری (قرن ۸ ق).

[۴۳۰] نسخ تحریری کهن، عناوین و علائم شنگرف، عناوین ثلث آمیخته به محقق، تاریخ کتابت: ۲۳ رمضان ۱۰۱۱ ق، کاتب: نعمت‌بن شمس‌الدین [= شمس‌الدین] علی مسجایی، ۴۰۶ برگ، ۱۸/۵×۲۵ س.

[دارای فهرست مطالب به خط محقق در آغاز].

آغاز: اعظم المحامد لله العظیم... اما بعد فأن هذا شرح اوراد الشيخ الأجل الكبير محی السنّة ماحی البدعة... حجة الحق علی الخلق بهاء الحق والدين... آله العبد الضعیف اصغر خدام الشيخ الأعظم... علی‌بن احمد الغوری.

243

کنز اللغات
(فارسی، فرهنگ)

محمدبن عبدالخالق (قرن ۹ ق).

نسخه دیگر (۱۴۶۲)

[۴۳۴] نستعلیق تحریری کهن، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۵ ذی قعدة ۱۰۱۸ ق، در بلدة اودی-بور، ۴۵۱ برگ، ۲۴/۵×۱۶/۵ س. جلد در دار کهن تیماج جگری.

نسخه دیگر (۵۵۱)

[۴۳۴/۱] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۰۷۹ ق، ۴۸۲ برگ، ۲۵×۱۶/۵ س.

نسخه دیگر (۳۰۷)

[۴۳۵] نستعلیق کهن زیبا، متن در جدول زرین، نسخه کهن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۲۵۵ برگ، ۲۸×۱۸/۵ س.

نسخه دیگر (۶۴۱)

[۴۳۶] نسخ تحریری، مجدول، عناوین و علائم شنگرف، آغاز و انجام نسخه افتاده است، تاریخ کتابت: قرن ۱۱ ق، ۳۰۱ برگ، ۲۷/۵×۱۷ س.

نسخه دیگر (۲۳۰)

[۴۳۷] نستعلیق روشن، عناوین و عبارات عربی شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۷ رمضان ۱۱۱۱ ق، ۳۰۶ برگ، ۳۲×۲۰ س.

نسخه دیگر (۴۷)

[۴۳۸] نستعلیق روشن، دارای ۴ سرلوحه در آغاز هر رکن، متن در جدول مذهب متوسط، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۳۱۸ برگ، ۲۵×۱۷ س.

نسخه دیگر (۱۷۰۸)

[۴۳۹] نستعلیق، عناوین ابواب و فصول شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۴۵۸ برگ، ۲۹×۱۷/۵ س. آغاز افتادگی دارد و از «ارکان مسلمانی» آغاز می‌شود. آغاز (موجود): اما بعد چون از معرفت عنوان مسلمانی فارغ شدی و خود را بدانستی و حق سبحانه و تعالی را بشناختی.

نسخه دیگر (۱۴۱۶)

[۴۴۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، دارای ۴ سرلوحه مذهب، تاریخ کتابت: محرم ۱۲۱۲ ق (در برگ ۱۲۷ ب)، ۴۵۷ برگ، ۲۵×۱۴ س.

نسخه دیگر (۱۳۹۹)

[۴۴۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۹۴ برگ، ۳۳×۲۴ س. نسخه از رکن سوم کتابت شده است.

654

گزیده دیوان منوچهری

(فارسی، ادب)

با دیباچه رضاقلی هدایت لیله‌باشی (متوفی ۱۲۸۸ ق).

[۴۴۲] نستعلیق خوش، عناوین شنگرف و شکسته نستعلیق، تاریخ کتابت: ۲۹ شعبان ۱۳۶۶ ق / ۱۹۴۷ م، ۷۸ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س. آغاز ۱: دیباچه دیوان ذکر احوال ملک الأدباء... حکیم منوچهری دامغانی در

نسخه دیگر (۴۳۰)
 [۴۴۵] نستعلیق زیبای کهن، متن در جدول
 زرین، عناوین و علائم شنگرف، اوراق رنگی،
 آغاز و انجام افتادگی دارد، تاریخ کتابت: قرن
 ۱۱ ق، ۲۴۸ برگ، ۲۲×۱۳/۵ س.

نسخه دیگر (۱۴)
 [۴۴۶] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف،
 پس از سطر اول برگ نخست پاره شده است،
 تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۲۴ برگ،
 ۲۰/۵×۱۳ س.

نسخه دیگر (۱۸۵۳)
 [۴۴۷] شکسته نستعلیق نازیب، عبارات عربی و
 آیات و احادیث نسخ معرب، کلمات شعر و
 حکایت و غیره شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل
 قرن ۱۲ ق، ۲۸۶ برگ، ۱۵×۱۰ س. [تاریخ و
 رقم کتابت زیر ورق ترمیم از میان رفته است].

نسخه دیگر (۱۴۹)
 [۴۴۸] نستعلیق تحریری عناوین شنگرف،
 تاریخ کتابت ۱۳۰۵ ق، ۱۷۶ برگ، ۲۶×۱۵ س.
 [این نسخه در حاشیه بوسستان کتابت شده
 است].

تذکره‌های شعرا هر یک لختی از اقوال.
 آغاز ۲: همی ریزد میان باغ لؤلؤها بزیزها [!؟]
 / همی سوزد میان داغ غبرها به مجمرها.

232

گلزار خیال (فارسی، ادب)

احمدیارخان آنی (متوفی ۱۲۶۵ ق). مثنوی
 است در عشق شاه و درویش، سروده به سال
 ۱۲۵۸ ق.

[۴۴۳] شکسته نستعلیق متوسط، سرلوحه
 نقاشی شده، عناوین شنگرف، متن در جدول
 رنگی، تاریخ کتابت: ۱۲۴۰ ق، ۱۷۹ برگ،
 ۲۳/۵×۱۳/۵ س.

[دنباله نسخه از اشعار شاعران گوناگون ابیاتی
 انتخاب و کتابت شده است].
 آغاز: به نام آن که شاه انس و جان است /
 سلیمان‌ش گدای آستان است.

1676

گلستان (فارسی، ادب)

شیخ اجل سعدی شیرازی.
 [۴۴۴] نستعلیق خوش، سرلوحه مذهب، اوراق
 رنگی و افشان طلایی، عناوین و علائم
 شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۱۱۰ ق،
 کاتب: فراین کشمیری [؟]، ۲۰۴ برگ،
 ۱۹×۱۰ س.

آغاز: منت خدای را عزوجل که طاعتش
 موجب قربت است و بشکر اندرش مزید
 نعمت.

666

گلشن توحید (فارسی، ادب)

ابراهیم شاهی (متوفی نیمه قرن ۱۰ ق)،
 مفردات ابیات مثنوی معنوی است به انتخاب
 مؤلف و اشعاری از خود او که در ۹۴۰ ق به
 پایان آورده است.

[۴۴۹] نستعلیق تحریری روشن، در هر صفحه

(که شناخته نشد) میان برخی نسخه‌های موجود از کتاب تفاوت‌هایی دیده می‌شود. مشتمل بر ۴۰۰ حدیث، در ۴۰ باب.

[۴۵۳] نستعلیق تحریری، عناوین بابها شنگرف، تاریخ کتابت: ماه صفر ۱۲۹۱ ق، کاتب: ملا ایکم بردی، ۶۱ برگ، ۱۶×۲۶ س. کتابت در برخی اوراق رها شده و اوراق پایانی هم شاید هنگام ترمیم و صحافی مشوش گردیده است.

آغاز: اما بعد این رساله‌ای است مشتمل بر چهارصد حدیث که مستخرج از.

1630

لطایف الحدایق (فارسی، فرهنگ)

عبداللطیف بن عبدالله عباسی گجراتی (متوفی ۱۰۴۸ ق)

[۴۵۴] نستعلیق تحریری نازیبا، برخی کلمات و عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۶ ق، کاتب: محمدشاکر خواجه ولد عبدالفتاح خواجه حصار، ۵۱۰ برگ، ۱۵×۲۶ س.

آغاز: این نوشکفته گلزار است که در این هنگام همیشه بهار و بهار فیض آثار سال هزار و سی و هشتم هجری.

832

لطایف القصص (فارسی، داستان)

داستانهای عامیانه از سیره نبوی (ص). [۴۵۵] نستعلیق تحریری روشن، تاریخ کتابت: ۱۲۶۰ ق، کاتب: عبدالعزیز خواجه ولد عبد

دو بیت به شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۸ ق، ۱۴۵ برگ، ۱۳/۵×۲۱ س.

آغاز: حمد لا یحصى ثنای بی‌قیاس / بی‌نهایت منت بی حد سپاس

نسخه دیگر (۴۵۸)

[۴۵۰] نستعلیق تحریری نازیبا، در هر صفحه ۳ بیت شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۷ ق، ۲۱۵ برگ، ۱۶×۲۷/۵ س.

آغاز: ای اول تو ورای اول / حیران ز توانیاء مرسل

نسخه دیگر (۸۵۹)

[۴۵۱] نستعلیق تحریری، بدون آرایش، در هر

برگ ۲ یا ۳ بیت شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع - الثانی ۱۳۱۹ ق، ۱۷۵ برگ، ۱۲/۵×۲۰ س.

393

لؤلؤیة (فارسی، علوم قرآنی)

سید ابوالقاسم قاری که تا ۱۰۸۳ ق زنده بوده و این کتاب را به شاه عباس دوم صفوی تقدیم کرده است، در موضوع تجوید.

[۴۵۲] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۶ برگ (۲۲۲ آ - ۲۱۸ آ)، ۱۲×۲۲ س. این رساله در برگهای ۲۳۹ ب - ۲۴۴ آ در همین مجلد تکرار شده است.

آغاز: ای کلام از انتظام نام ذات در نظام / وی ز شهد شکرین شکر ت زبان شیرین به کام.

891

باب الأخبار (فارسی، حدیث)

یا «چهل باب» از محمد بن محمود مستوفی

اصطفی... العوذ و العیاذ پناه گرفتن به کسی یا به چیزی یا به جایی اقسام اسم و فعل ثلاثی شش است سالم و مضاعف و مثال و اجوف و ناقص و مهموز بالله بخدای حروفی که اسم.

1629

لمحات من نفحات الانس

(فارسی، منطق)

محمدعالم صدیقی علوی (۹۷۲ - ۱۰۵۲ ق) در احوال شیوخ متصوفه که نشر شده است: به کوشش محمد نذیر رانجه‌ها، لاهور، ۱۳۶۵ ش. (فهرستواره، ۲۲۵۷/۳).

[۴۵۷] نستعلیق خوش، عناوین و برخی کلمات مانند «بیت»، «قال» شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق (تاریخ کتابت و نام کاتب بر اثر ترمیم تباه شده است)، ۲۳۱ برگ، ۲۳/۵×۱۴ س.

آغاز: حمد و سپاس بی‌قیاس خداوندی را که عارفان درگاه احدیت از ادراک کمال او قاصر.

1326

لوامع الأسرار فی شرح مطالع الأنوار

(عربی، تصوف)

شرح قطب‌الدین (متوفی ۷۶۶ ق) بر قسم منطق مطالع الأنوار، از سراج‌الدین محمود ارموی (متوفی ۶۸۲ ق).

[۴۵۸] نسخ تحریری [تابرگ ۱۲] بدون نقطه، نستعلیق تحریری (چند دست)، عناوین و ابواب شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر سده ۹ -

[...] خواجه، ۱۸۷ برگ، ۲۶×۱۶ س.
آغاز: سیدرسل و هادی سبل آفتاب سپهر رسالت گوهر صدف اصالت.

1077

رساله در لغات قرآن کریم

(فارسی، علوم قرآنی)

رساله‌یی است در ترجمه و گاه توضیح کلمه‌های دشوار و غریب قرآن کریم از مؤلفی ناشناخته. شرح و توضیح مختصر کلمات از سورة الحمد آغاز و به سورة الناس ختم می‌شود. مؤلف گاه به عقاید عهد خود نیز علاقه نشان می‌دهد، چنانکه در برگ ۲ ب در بیان «الحمد» آورده است: «و الف و لام در وی مَر استغراق جنس است نزد اهل سنت و جماعت و به نزد اهل اعتزال مَر عهد را و این اختلاف بنا بر مسأله خلق افعال است...». [ظاهراً نسخه دیگری از آن در کتابخانه مسجد سپهسالار موجود است: فهرست نسخه‌ها، ۱۹۷۴/۳].

[۴۵۶] نسخه نفیس و کهنه ارزشمند، نسخ تحریری کهن، کلمات اصلی شنگرف و معرب، تاریخ کتابت ندارد، احتمالاً میانه قرن ۷ ق، ترجمه بسیاری لغات زیر کلمات اصلی و به صورت مورب و گاه اطراف کلمه به خط اصلی کتابت شده است، دو سه سطر از چند برگ اول از میان رفته بوده و آن را شبیه باقی نسخه، در قرون بعدی کتابت کرده‌اند، ۱۳۱ برگ، ۲۲/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: الحمد لله و السلام علی عباده الذی

[در عهد حسن بیک بهادرخان]، ۱۸۵ برگ، ۱۴×۲۵ س.

آغاز: افتتاح کلام بنام واجب الأعضام سلطانی سزد که بامر نافذ ازلی.

نسخه دیگر (۱۷۹)

[۴۶۲] نستعلیق آمیخته به شکسته، سرلوحه متوسط، عناوین شنگرف، چند برگ اول در جدول زرین، تاریخ کتابت: ۵ صفر ۱۲۷۶ ق، کاتب: محمدیوسف میرآخور ولد میرزا بی کشی، ۱۲۷ برگ، ۱۵×۲۵/۵ س.

2028

مبرز المعانی فی شرح قصیده الحرز الیمانی
(عربی، علوم قرآنی)

محمدبن عمر بن علی بن أحمد العمادی تألیف در ۹۶۲ ق در علم قرائت قرآن.

[۴۶۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و کلمه «قوله» شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۲ ق، ۲۳۰ برگ، ۱۸/۵×۲۹ س.

آغاز: الحمد لله الجلی شأنه الباهر برهانه... و بعد فأن الله تبارک و تعالی یصطفی من عباده من یشاء.

808

المبسوط فی الفقه
(عربی، فقه)

شمس الدین ابوبکر محمد سرخسی (متوفی ۴۸۳ ق).

[۴۶۴] نسخ تحریری روشن، عناوین نستعلیق کهن، علائم شنگرف، کاغذ ضخیم

اوایل ۱۰ ق، ۱۶۴ برگ، ۱۶/۵×۲۳ س. از آغاز برگی افتاده است و از انجام نیز.

آغاز (موجود): أجمعین أجرى الله آثار معاليه على صحايف الأيتام و ربط أطناب دولته بأوتاد الخلود.

(بعید نیست که کسی از چند نسخه ناقص این کتاب، یک نسخه فراهم آورده باشد!)

325

لوامع الأشراق فی مکارم الأخلاق
(فارسی، اخلاق)

یا: «اخلاقی جلالی» جلال الدین محمدبن اسعد دوانی (متوفی حدود ۹۰۷ ق) در ۳ لامع و هر لامع مشتمل بر چند لمعه در اخلاق عملی. [۴۵۹] نستعلیق تحریری زیبا، عناوین شنگرف و لاژوردی، مجدول، تاریخ کتابت: ۲۷ رجب ۱۰۹۵ ق، کاتب: دولت محمدبن میرک السالی (?). ۱۴۸ برگ، ۱۰/۵×۱۷/۵ س. دست کم یک برگ از آغاز افتاده است.

نسخه دیگر (۹۳۶)

[۴۶۰] نستعلیق تحریری زیبا، متن در جدول طلائی و رنگی، عناوین و علائم شنگرف، بیشتر اوراق افشان، تاریخ کتابت: ۲۲ رمضان ۱۱۰۱ ق، کاتب: عوض محمدبن محمدنیاز، به فرمایش میرزا اسد دیوان، ۱۶۱ برگ، ۱۱/۵×۱۸/۵ س. آغاز افتاده است.

نسخه دیگر (۳۶۳)

[۴۶۱] نستعلیق تحریری، برخی از عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: نیمه‌های قرن ۱۲ ق

وگ را ک نوشته است، تاریخ کتابت: احتمالاً میانه سده ۸ ق [نسخه تاریخ کتابت داشته ولی از فرط فرسودگی فقط بخشهایی از آن قابل خواندن است: « [...] المولوی علی ید العبد الضعیف المحتاج [...] زاهدین البکتی احسن الله عاقبته من مهالیک [...] الکبیر العالمی العادلی المؤیدی [...]»، ظاهراً نسخه را برای یکی از امرا کتابت کرده‌اند]، برخی از اوراق نسخه بر اثر رطوبت آسیب دیده (مثلاً برگ ۹۶) و برگهایی در قرون بعدی (به ویژه قرن ۱۳ ق) افزوده شده است. نسخه کامل است، ۲۷۸ برگ، ۲۹×۱۹ س، ورق ضخیم سمرقندی.

آغاز: بشنو این نی چون شکایت می کند / از جدایی‌ها حکایت می کند.

(به آغاز دقت شود).

[در پشت جلد نوشته شده که کسی در شهر صفر ۱۲۷۵ ق در موضع معاذ بن جبل (؟) از شخص دیگری شنیده بوده که پس از یکسال و نیم دیگر خروج مهدی از شهرها خواهد بود!].

نسخه دیگر (۸۱۵)

[۴۶۷] نسخه نفیس ارزشمند، نستعلیق کهنه، عناوین داستانها تا میانه کتاب سنگرف، تاریخ کتابت: در پایان ۴ دفتر آمده است: دفتر اول ۱۴ صفر ۸۵۷ ق، دفتر دوم پنجشنبه ۱۱ ربیع الاول ۸۵۷ ق، دفتر سوم ۱۰ جمادی الآخر ۸۵۷ ق، دفتر چهارم ۲۰ محرم ۸۵۹ ق، کاتب: یوسف بن علی الصباغ، متن در دفتر ششم از «تفسیر این حدیث که الکذب...»، متوقف و در قرن ۱۳-۱۴ ق تا پایان دفتر ششم دوباره

سمرقندی، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۹ ق، این نسخه شامل مجلدی از کتاب است که از «کتاب الحدود» آغاز و پیش از آغاز «کتاب الأجازات» ختم می شود، مهر کتابخانه خواجه محمد پارسا (متوفی ۸۲۲ ق) بر آن دیده می شود و مهر «ملا ابوالخیر اعلم سمرقند ۱۳۳۱»، ۱۳۶ برگ، ۳۱×۱۹ س.

آغاز: قال الشیخ الامام الاجل... الحد فی اللغة هو المنع و منه سمی البواب حداداً.

567

مُبکیات

(فارسی، دینی)

رشیدالدین ابوبکر بن عمر بخاری (مؤلف غیاث المذکرین).

[۴۶۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم سنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۸۸ ق، ۳۵۸ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی جعل الدنیا... اما بعد می گوید... چون از جمع کردن غیاث المذکرین فارغ شدیم.

1496

مثنوی معنوی

(فارسی، ادب)

مولانا جلال الدین محمد مولوی بلخی (متوفی ۶۷۲ ق).

[۴۶۶] نسخه کهن ارزشمند، نسخ تحریری کهن، عناوین رقاع و به سنگرف، مقدمه دفتر اول به خط رقاع معرب (که یک خط در میان سنگرف است)، چ را همه جا ج و دال را منقوط

کتابت شده است، برگ ۴۶۰ (اوراق اصلی: ۴۵۴)، ۱۶×۲۴/۵ س.

آغاز: بشنو از نی چون حکایت می کند / وز جدایی ها شکایت می کند.

نسخه دیگر (۱۲۱۱)

[۴۶۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، سرلوحه مذهب متوسط، تاریخ کتابت: ۱۰۳۱ ق، کاتب: محمد مراد در سمرقند، ۳۰۵ برگ، چهارستونی، ۱۹×۲۸ س.

نسخه دیگر (۱۷۲۱)

[۴۶۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: نیمه نخست سده ۱۱ ق (کاتب تاریخ تولد فرزندش را در ۱۰۴۶ ق نوشته است)، ۲۳۰ برگ، ۱۷×۲۴ س. [این نسخه فقط تا پایان دفتر سوم و ابیاتی از دفتر چهارم را شامل می شود].

نسخه دیگر (۱۴۱۹)

[۴۷۰] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰۵۵ ق، ۲۳۵ برگ، ۱۹×۲۵/۵ س. [شامل مثنوی تا پایان دفتر سوم].

نسخه دیگر (۱۲۴۶)

[۴۷۱] نستعلیق کهن زیبا (احتمالاً دو دست)، نسخه مجلل زیبا، در آغاز هر دفتر سرلوحه مذهب زیبا، یک شمسه زیبا در آغاز مقدمه هر دفتر، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق (در برگ ۶۳ تاریخ مقابله در شهر رمضان ۱۰۶۳ ق یاد شده است)، ۴۰۷ برگ، ۱۵/۵×۲۳ س.

نسخه دیگر (۷۰۶)

[۴۷۲] نستعلیق تحریری، دارای سرلوحه مذهب زیبا در آغاز هر دفتر، عناوین شنگرف، متن در جدول طلایی و رنگی، سرلوحه های دو دفتر کنده شده است، تاریخ کتابت: رجب ۱۰۴۶ ق، کاتب: عالم ابن حاجی ظهیر، متن در ۴ ستون، ۲۷۸ برگ، ۵/۱۸×۲۵ س. این نسخه وقف «مسجد گذرخان قباد» (بخارا) بوده است.

نسخه دیگر (۱۹۰)

[۴۷۳] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، مجدول، حاشیه نویسی در توضیح برخی لغات و ابیات، تاریخ کتابت: ۱۰۹۲ ق، ۳۱۵ برگ، ۱۷×۲۸ س. فقط شامل دفتر ۱ تا ۳.

نسخه دیگر (۹۳۵)

[۴۷۴] نستعلیق کهن، مجدول، متن در حاشیه نیز ادامه یافته است، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، برخی اوراق بعدها دوباره کتابت شده، اوراق آغاز و انجام سخت فرسوده است، ۴۳۰ برگ، ۵/۱۹×۲۰ س.

نسخه دیگر (۳۶۲)

[۴۷۵] نستعلیق روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: نیمه قرن ۱۲ ق، ۲۵۲ برگ، ۱۹×۲۷/۵ س. فقط شامل دفتر ۱ و ۲.

نسخه دیگر (۱۸۵۸)

[۴۷۶] نستعلیق، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۳۹۸ برگ، ۱۴×۲۴ س.

نسخه دیگر (۳۶۵)

[۴۷۷] نستعلیق تحریری نازیبا (دو دست)،

صفر ۱۲۹۵ ق، کاتب: ملا محمدعظیم جان
ولد ملا عالم جان، ۴۶۱ برگ، ۲۷×۱۵/۵ س.
فقط شامل دفتر ۵ و ۶

نسخه دیگر (۱۹۵۸)

[۴۸۳] نستعلیق، عناوین شنگرف، اوراق رنگی،
تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۵۰ برگ،
۲۰×۱۳ س. متن در حاشیه نیز ادامه یافته
است.

847

مجالس سبعة (فارسی، ادب)

مولانا جلال‌الدین محمد مولوی بلخی (متوفی
۶۷۲ ق).

[۴۸۴] نستعلیق تحریری، علائم شنگرف،
تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۶۶ برگ،
۲۱×۱۲ س.

آغاز: حمدی که شعاع طوابع آن از مطالع
بواطن علماء طالع باشد و سپاسی که سواطع
لوامع آن در مجامع مساکن.

699

مجمع الأسرار (فارسی، اخلاق)

محمدیوسف‌بن خواجه محتشم یار کندی
(قرن ۱۳). در موضوع اخلاق و آداب. مؤلف
خود می‌گوید: بلاد غریستان (?) و «اکثر بلاد
هندوستان و ماوراءالنهر و فرغانه و ترکستان را
دیده» و اعتقاد یافته که مسلمانان از «جاده
صواب و شریعت» بیرون افتاده‌اند و «افعال
نافسندیده (کذا) می‌کنند». کتاب شامل ۲۱

مجدول، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت:
۱۲۶۰ ق، در شهر سبز (کش قدیم)، ۱۷۰
برگ، ۲۶/۵×۱۹/۵ س. شامل دفتر ۳ و ۴ و
۵ و ۶. به بسیاری از اوراق رطوبت رسیده است.

نسخه دیگر (۷۹۹)

[۴۷۸] نستعلیق تحریری، متن در جدول
طلایی و رنگی، سرلوحه نقاشی نازیبا، تاریخ
کتابت: ۱۲۶۹ ق، ۱۸۷ برگ، ۲۶×۱۵ س.
فقط شامل دفتر ۶.

نسخه دیگر (۹۷)

[۴۷۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف،
سرلوحه متوسط، متن در جدول مذهب
متوسط، تاریخ کتابت: ۱۲۵۳ ق، نصرت‌آله
خواجه میرحیدری ابن عبدالوهاب، ۱۶۳ برگ،
۲۵×۱۵ س. فقط شامل دفتر ۵.

نسخه دیگر (۱۶۰)

[۴۸۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۵ شوال ۱۲۷۶ ق،
۱۳۳ برگ، ۳۲×۲۰ س. فقط شامل دفتر ۵.

نسخه دیگر (۱۵۴)

[۴۸۱] نستعلیق تحریری، دارای سرلوحه
متوسط بر سر هر دفتر، متن در ۴ ستون، تاریخ
کتابت: نیمه قرن ۱۳ ق، ۳۱۴ برگ، ۳۸×۲۵
س. آخر نسخه افتاده است.

نسخه دیگر (۱۰۲۱)

[۴۸۲] نستعلیق تحریری روشن، دارای ۲
سرلوحه مذهب متوسط، دو برگ نخست
تذهیب متوسط، متن در جدول مذهب،
عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل

- فصل است و یک خاتمه. فصل اول در بیان اختیار و اختلاف سلاسل در میان مشایخ کبار، فصل دوم در بیان ملحد مقلد موحد، فصل سوم در بیان متابعت و پیروی آن حضرت صلی الله علیه و سلم که مراد از پیروی چیست؟ فصل چهارم در بیان سیر آفاقی و انفسی، فصل پنجم در بیان سیر الی الله و سیر فی الله فرق و امتیاز هریک بر آن دیگر، فصل ششم در بیان انوار مختلفه که سالک را روزی می دهد و نیز بیان رحمان و شیطانی بودن اینها، فصل هفتم در بیان آنکه سالک را احوالی روی می دهد که گاهی ثابت است و گاهی زایل می شود و باعث چیست؟ فصل هشتم در بیان فهمیدن معنی همسر اوست، فصل نهم در بیان وحدت و کثرت و کیفیت امتزاج وحدت و کثرت بر یکدیگر، فصل دهم در بیان مقام ناسوتی و لاهوتی و جبروتی و ملکوتی و ناسوتی (?)... فصل نوزدهم در بیان تطبیق کلام خیرت انجام حضرت شیخ عطار... خاتمه در بیان نسبت صوری و معنوی حضرت ایشان. مؤلف خود از مریدان «حضرت خواجه محمد دانیال خواجه» بوده است.
- [۴۸۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۰ جمادی الاولی ۱۲۱۶ ق، در یازکند، دست نویس مؤلف، ۱۵۹ برگ، ۲۲×۱۶ س.
- آغاز: حمد [و] سپاس قدسی اساس بیرون از اندازه و قیاس... چنین معروض می دارد که این کمینه اقل العباد... محمدیوسف بن محتشم یارکندی.
- 185
مجمع البحرين (عربی، فقه)
- مظفرالدین احمد بن علی ابن الساعاتی حنفی بغدادی (متوفی ۶۹۴ ق).
- [۴۸۶] نسخ تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۹ ق، ۱۶۲ برگ، ۲۸×۱۷/۵ س. ۶ برگ نخست در قرن ۱۴ ق دوباره کتابت شده است.
- آغاز: الحمد لله جاعل العلماء انجماً للأهتداء زاخرة... واما بعد فهذا کتاب یصغر للحافظة حجه و یعزز للضابطه علمه.
- 980
مجموع خانی (فارسی، فقه)
- کمال الدین ناگوری (قرن ۱۱ ق). یکدوره فقه حنفی.
- [۴۸۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۷ ق، ۱۴۳ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س. برگهای نخست بر اثر رطوبت تپاه شده است.
- آغاز: حمد و سپاس مر پادشاهی که دولت آباد نام نهاد و انسانی را به عزم دین اسلام.
- 788
مجمع الغرایب (فارسی، تصوف)
- سلطان محمد بن درویش محمد مفتی بلخی (متوفی ظاهراً قرن ۱۰ ق).
- [۴۸۸] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و

شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۳۱ برگ، ۲۴/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: همان اوج فصاحت اعنی خامه نکته‌دان در فضای عالم دقایق سنجی.

نسخه دیگر (۸۴۸)

[۴۹۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

شنگرف و لائوردی، تاریخ کتابت: محرم ۱۳۰۸ ق، کاتب: عبدالصمد، ۲۷۸ برگ، ۲۶×۱۵ س.

1580

مختارالاخيار على مذهب المختار

(فارسی، فقه)

قاضی اختیارالدین حسن بن غیاث‌الدین حسینی تربتی (متوفی ۹۲۸ ق).

[۴۹۳] نستعلیق، عناوین و علائم شنگرف،

سرلوحه مذهب، تاریخ کتابت: صفر ۱۰۹۳ ق، کاتب: ملامحمد صالح، ۱۲۴ برگ، ۲۳×۱۳ س. فهرست ابواب و فصول در آغاز.

آغاز: خطبه حمد الكتاب کریم حجة قاطعة... أما بعد فيقول العبد الفقير الى الله... که چون تمهید قواعد مؤسسه المقاصد اعمال شریعت.

نسخه دیگر (۱۵۸۹)

[۴۹۴] نستعلیق تحریری، علائم و برخی

کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۱۲۵ ق، ۱۵۳ برگ، ۲۵×۱۴ س. (متن از آنجا که مؤلف نامش را می‌گوید آغاز می‌شود).

علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۱۵ ق، ۱۳۳ برگ، ۲۴/۵×۱۴ س.

آغاز: سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا... مجمع الغرایب اوراق اطباق نگارخانه بوقلمون ن و القلم و ما یسطرون و مظهر العجایب آثار.

890

[مجموع انشاء]

(فارسی، ادب)

نمونه‌هایی از طرز نامه‌نگاری به سلاطین و صاحبان منصب و وزراء و غیره.

[۴۸۹] نستعلیق تحریری روشن، دو دست،

عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۳۳ برگ اول: اوایل قرن ۱۳ ق (بقیه نسخه: اوایل قرن ۱۴ ق)، ۹۳ برگ، ۲۱×۱۳ س.

آغاز: این مجموع انشایات (کذا) درجه‌اعلی به سلاطین نویسند عرضه داشت این بنده کمترین از بندگان جانسپار.

309

محبوب القلوب

(فارسی، داستان)

برخوردار ترکمان فراهی (زنده در ۹۳۷ ق).

[۴۹۰] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف،

تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۵۰ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س. برگ نخست بر اثر رطوبت تباہ شده است.

آغاز (از برگ ۱ ب): در مقام تمکین مردانه بایستاد یکی از محرمان سلطان.

نسخه دیگر (۸۴۲)

[۴۹۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

1790

مختصر دُرّة الأسلاک فی دولة الأتراک (عربی، تاریخ)

متن درة الأسلاک از بدرالدین ابومحمدحسن بن عمر بن حسن بن عمر بن حبيب دمشقی که در شعبان ۷۱۰ ق در شهر حلب به دنیا آمد و در ۲۱ ربيع الآخر ۷۷۹ ق در همان شهر درگذشت. پدرش از علمای بزرگ عهدبود و خود وی نیز برای درک شیوخ و استماع حدیث به حجاز و مصر سفر کرد و با شیوخ صوفیه عهد نیز ارتباط داشت، از او آثاری به ویژه در تاریخ در دست است، از همه مشهورتر تذکرة النبیّه فی أيام المنصور و بینه (که به کوشش سعید عبدالفتاح عاشور و دیگران، در قاهره، به سال ۱۹۷۶ ق (جلد ۱) چاپ شده است). از جمله آثار او همین کتاب درة الأسلاک است در باب سلاطین مملوک مصر که مؤلف تاریخ ایشان را از ۶۴۸ تا ۷۷۷ ق آورده است. این کتاب چاپ شده (رجوع شود به: مقدمه عاشور بر تذکرة النبیّه) اما نگارنده با کمال تأسف بدان دسترسی نیافت. اختصاری هم به قلم فرزند مؤلف از این کتاب در دست است. اما اختصار حاضر از آن «احمد بن علی مقریزی» (متوفی ۸۴۵ ق) و به خط اوست: «تمّ ماوقع علیه الأختیار من کتاب درة الأسلاک فی دولة الأتراک جمع الفاضل بدرالدین حسن بن ابی القاسم عمر بن الحسن بن عمر بن حبيب الحلبی... لعشران بقین من شهر ربيع الاول سنة أربع و عشرين و ثمانمائة علی ید کاتبه أحمد بن علی بن عبدالقادر بن محمد المقریزی الشافعی لطف الله له و غفر له». چنانکه محققان به

خوبی می‌دانند، مقریزی از آثار متعددی انتخاب کرده بوده است، ولی در فهرست منتخبات او، کتاب درة الأسلاک به نظر نرسید (ایمن فؤاد سید که اخیراً مسودات کتاب الخطط مقریزی را از روی خط او نشر کرده و در مقدمه‌ی به تفصیل از آثار او سخن رانده، به این کتاب اشاره نکرده است). مقریزی، گزیده خود را بر اوراقی کوچک به اندازه یک کف دست نوشته که معلوم است قبل از کتابت مقریزی، برای مشق خط ثلث و محقق بوده است، زیرا در وسط یا گوشه‌های اوراق هنوز این خطوط به چشم می‌خورد، می‌توان حدس زد که این نسخه مسوده مقریزی بوده و شاید کسی از آن برای خود نسخه‌ی تهیه نکرده بوده است.

هم‌چنین باید گفت که نسخه از نسخه‌های موجود در کتابخانه خواجه محمد پارسا (متوفی ۸۲۲ ق) بوده است و مهر این کتابخانه در اوراق زیادی از نسخه به چشم می‌خورد.

[۴۹۵] نسخ تحریری کهن، ۱۷۹ برگ، ۱۴×۱۶ س. آغاز افتاده است و طبق شماره‌گذاری از برگ ۹ آغاز می‌شود و این بدین معنی است که پس از شماره‌گذاری هم چند برگ افتاده است. به هر حال آغاز از سال ۶۴۹ ق است.

آغاز: العدول و اکابر الدولة و فیها توفی قاضی القضاة کمال الدین ابوالفضل عبدالرحمن بن عبدالسلام بن عقیل.

676

مخزن الاسرار (فارسی، ادب)

نظامی گنجوی (متوفی ۶۱۴ ق).

(هدیة العارفين، ۲۲۲/۱). این کتاب در باب ریاضیات قدیم و استخراج تقویم در ۱۱۹۰ ق نگاشته شده است.

[۴۹۹] نسخ پخته (به شیوه عثمانی)، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل سده ۱۲ ق (شاید در عصر مؤلف). کتاب می‌گوید که نسخه را از روی نسخه «عثمان افندی» استنتاج کرده است، ۱۰۶ برگ، ۱۳/۵×۱۹/۵ س.

آغاز: الحمد [لله] فی الأرض و السموات و الیه یرجع الأمور و الغایات... أما بعد فیقول الفقیر اسمعیل بن الشیخ مصطفی ابن الشیخ محمود الکنبوی... لما کان الجزئیات مدار العبادات.

1041

مرصاد العباد (فارسی، تصوف)

نجم‌الدین دایه‌رازی (متوفی ۶۵۴ ق).

[۵۰۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ماه شعبان ۱۲۷۵ ق، ۱۹۷ برگ، ۱۵/۵×۲۶ س.

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عدد پادشاهی را که وجود هر موجود نتیجه جود اوست.

941

مسائل خانی (فارسی، فقه)

عبیدالله بن شاه محمد، یک دوره فقه فارسی که به امر ابوالمظفر محمد بن عبدالرشید غازی خان ابن ابوالفتح سلطان سعید غازی تألیف شده است.

[۴۹۶] نستعلیق تحریری آمیخته به شکسته، متن در ۴ ستون، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۱۳ برگ، ۲۰×۳۰ س.

آغاز ۱: این دوسه چیز که بر افلاک زد / هفت کره بر قدم خاک زد.

آغاز ۲: ای جهان دیده بود خویش از تو / هیچ بودی نبود پیش از تو.

907

مراد العارفين (فارسی، تصوف)

صوفی‌الله یار کته قورغانی (متوفی میان ۱۱۳۳-۱۱۳۶ ق).

[۴۹۷] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۳ ق، ۲۵۱ برگ، ۱۴/۵×۲۳ س.

آغاز: اما بعد می‌گوید این فقیر... باوجود دونی و زبونی بر مشاورت.

نسخه دیگر (۱۱۶۴)

[۴۹۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و نام مأخذ شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، کاتب: جانی محمد ولد ابوالمعالی خواجه، ۲۰۳ برگ، ۱۴/۵×۲۵ س. آغاز افتادگی دارد.

421

کتاب المراد لتبیین الحال فی المبادی و المقاصد (عربی، ریاضی)

اسماعیل بن مصطفی کلنبوی رومی حنفی (متوفی ۱۲۰۵ ق) که در «یکی شهر» قاضی بوه و آثاری در ریاضیات و نجوم داشته است

707

مسلك المتقين

(فارسی، فقه)

صوفی‌الله یار کتبه قورغانی (متوفی میان ۱۱۳۳ - ۱۱۳۶ ق).

[۵۰۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: شعبان ۱۲۱۶ ق (سال مرغ)، کاتب: صوفی تامش محمد در بخارا، ۲۶۰ برگ، ۲۲/۵×۱۳/۵ س.

آغاز: حمد بیحد ثنای بی‌اعداد / به خدایی که نور ایمان داد.

نسخه دیگر (۹۱۸)

[۵۰۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۱۸ ق، کاتب: محمدظاهر ابن ملامحمدرحیم خرم سربای، ۳۳۷ برگ، ۲۳×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۴۹۷)

[۵۰۵] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ربیع‌الآخر ۱۲۳۷ ق، کاتب: محمدشریف بن حسن در خوقند، ۲۸۶ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۸۰۰)

[۵۰۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۱ ق، کاتب: سید کمال ابن عبدالرحمن مخدوم، ۴۲۹ برگ، ۲۵×۱۵ س. اوراقی از میان نسخه افتاده است.

نسخه دیگر (۵۶۱)

[۵۰۷] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۶۲ ق، کاتب: حسین بن ملاغایب نظر، ۳۸۴ برگ، ۲۶×۱۶ س.

[۵۰۱] نستعلیق روشن، از برگ ۲۶ دو دست و در اواخر نسخه چند دست دیگر به سبب ترمیم نسخه در زمانهای مختلف، تاریخ کتابت: ۱۲۰۱ ق، کاتب اصلی: میراعظم شاه ابن میرقریش شاه، ۲۶۹ برگ، ۲۳/۵×۱۵ س.

آغاز: حمد بی‌حد و ثنای بی‌عد مر خدای را سزد که رفعت رایت شریعت... بعده این رساله‌ای است محوّر و مقاله‌ای است مقرر در بیان مسائل متعلقه به عبادات به امر و فرمان.

1006

مسلك العارفين

(فارسی، تصوف)

یا مسالك العارفين از خواجه محمد بخارایی (سده ۸ ق) که مرید شیخ سعدالدین ابوسعید بخارایی بوده و سلسله خرقه او به خواجه عبدالخالق غجدوانی (متوفی ۶۱۷ ق) می‌رسیده است. وی این کتاب را در ۲۳ باب در سیر و سلوک عرفانی عمده بر مبنای تعالیم و گفته‌های شیخ مذکور تألیف کرده است (نیز نک: فهرست مشترک، ۱۹۲۰/۳).

[۵۰۲] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم و برخی کلمات و آیات شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل سده ۱۲ ق، ۲۵۶ برگ، ۲۱/۵×۱۴ س. نسخه در آغاز و انجام افتادگی دارد.

آغاز (موجود): در غایت غفلت و تیرگی باطن بود پس آن صدیقان که از حقیقت کار باخبر بودند و سز این اسرار بر ایشان روشن شد زبان قال درکشیدند.

علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۳۴۰ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س. اول و آخر نسخه افتاده است.

نسخه دیگر (۸۷۸)

[۵۱۵] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۲۳۹ برگ، ۲۷×۱۷/۵ س. در کنار همه اوراق حاشیه‌نویسی از کسانی به نامهای شمس‌الدین و فخرالدین.

نسخه دیگر (۴۴۳)

[۵۱۶] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۳۵۰ برگ، ۲۴×۱۵ س.

نسخه دیگر (۴۳۹)

[۵۱۷] نستعلیق تحریری نازیبا، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۴۴۱ برگ، ۲۴/۵×۱۵/۵ س.

1100

(فارسی، داستان)

مُسْتَبِ نَامَه

از ناشناس.

[۵۱۸] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق (تاریخ وقف نسخه: ۱۲۳۴ ق)، ۴۷۶ برگ، ۲۵×۱۵ س. بسیاری از اوراق احتمالاً بر اثر کثرت مطالعه چرک و کثیف شده است.

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان [...] چنین روایت می‌کنند که روزی یزید پلید فرمود که.

نسخه دیگر (۹۰۲)

[۵۰۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۶۷ ق، ۳۷۶ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۲۲۳)

[۵۰۹] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۷۹ ق، ۱۱۹ برگ، ۲۵/۵×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۳۱۱)

[۵۱۰] نستعلیق تحریری، ۲ سرلوحه متوسط، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: ۱۲۸۵ ق، ۴۱۴ برگ، ۲۸×۱۷/۵ س.

نسخه دیگر (۱۰۰۹)

[۵۱۱] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۶ ق [رقم کاتب: تمت الكتاب... من يد الضعيف الحنيف الزجاجي عبد فلان بن فلان غفرآله ذنوبهما!!!]، ۳۹۰ برگ، ۲۷×۱۵/۵ س.

نسخه دیگر (۵۶۰)

[۵۱۲] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، در بخارا، ۳۳۸ برگ، ۲۶/۵×۱۴ س. برگ آخر دوباره کتابت شده است.

نسخه دیگر (۲۶۳)

[۵۱۳] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۰ ق، کاتب: محمد شهباز خواجه ابن محمد خواجه شهر سبزی، ۳۴۱ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۷۱۳)

[۵۱۴] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و

1209

مشکوٰۃ المصابیح

(عربی، حدیث)

محمد بن عبدالله الخطیب التبریزی (متوفی پس از ۷۳۷ ق)، تکمیل کتاب مصابیح السنّة از بغوی فزّاء (نک: نسخه بعد).

[۵۱۹] نسخ تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۱ ق، ۴۷۳ برگ، ۲۴×۱۸ س. دارای جلد تیماج با تلافی رنگ در دار.

آغاز: الحمد لله نحمده و نستعینه و نستغفره...
أما بعد فإنّ التمسک.

723

مصابیح السنّة

(عربی، حدیث)

ابومحمد حسین فزّاء بَغَوی (متوفی ۵۱۶ ق)، مجموعه بی‌ست از احادیث مأثور از رسول الله (ص) بدون ذکر اسانید و بارها نشر شده است. [۵۲۰] نسخ کهن، دو دست (زیرا برخی اوراق را بعدها دوباره کتابت کرده‌اند)، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، برگ، ۱۸×۱۲ س. حاشیه نویسی در اطراف اوراق از ناشناسان، به برخی اوراق رطوبت رسیده است.

آغاز: اما بعد فهذه ألفاظ صدرت من صدر التّبوة و سنن.

939

مصیبت‌نامه

(فارسی، دینی)

از ناشناس. داستانهای عامیانه از واقعه کربلا.

[۵۲۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۷ ربیع‌الاول ۱۳۲۸ ق، کاتب: ملا عبدالستار، ۳۰۹ برگ، ۳۰×۲۴/۵ س. از آغاز افتادگی دارد.

آغاز: راوی گوید که روزی یزید فرمود که سر امام را بیارید ملازمان او رفته از خزینه آورده و در پیش او نهادند.

[یانسخه شماره ۵۱۸ مقایسه شود]

771

مصیبت‌نامه

(فارسی، ادب)

شیخ حیدر محمد بن یادگار شیخ‌آبادی، مثنوی عرفانی در ۲۴ فصل، سروده ۱۱۳۴ ق یا ۱۱۴۸ ق در نورآباد. مؤلف از مریدان میرشاه ابن میرشاه حسینی بوده است (فهرستواره ۱۷۷۳/۳).

[۵۲۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۲۴ ق، کاتب: عوض بدل بن شاه فولاد، ۵۱ برگ، ۲۳/۵×۱۴ س. آغاز نسخه افتاده است.

نسخه دیگر (۱۰۸۲)

[۵۲۳] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۹۳ ق، ۱۳۶ برگ، ۲۰×۱۳ س.

آغاز: هر گلی فی‌الجمله بوی به مشام او به مقدار ما قدرالله.

نسخه دیگر (۸۴۶)

[۵۲۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: نیمه‌های قرن ۱۳ ق، ۱۲۴ برگ، ۱۹×۱۳ س.

آغاز: الحمدلله الذى رفع السموات بغير عُمُد...
بعد از حمد خدا و ۲ درود بر مصطفی پوشیده
نماند که در تحت فلک غدار.

نسخه دیگر (۴۲۷)

[۵۲۵] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین
شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، از
اول و آخر نسخه چندین برگ افتاده و اوراق
میانی نیز پریشان است، ۵۴ برگ، ۲۲×۱۶
س.

718

مصیب‌نامه

(فارسی، داستان)

مؤلف نامعلوم.

[۵۲۶] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و
علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۳ ق،
کاتب: میرزا دولت خاکسار، ۲۰۱ برگ،
۳۰×۲۷/۵ س.

آغاز: به نام خدای نشیب و فراز / که هست از
بد و نیک ما بی‌نیاز... گویند اول کسی که خروج
کرد مصیب بود که او پرورده شاه مردان بود.

237

مطول

(عربی، ادب)

سعدالدین مسعود تفتازانی (متوفی ۷۹۲ ق).
شرح مفصل تفتازانی‌ست بر تلخیص مفتاح
العلوم خطیب دمشقی (متوفی ۷۳۹ ق).

[۵۲۷] نسخ زیبا، دارای سرلوحه مذهب زیبا،
متن در جدول زرین، عناوین شنگرف،
حاشیه‌نویسی در اطراف اوراق، تاریخ کتابت:

اوایل قرن ۱۰ ق، ۳۰۹ برگ، ۲۱×۱۲ س.
آغاز: الحمدلله الذى الهمنا حقایق المعانی... و
بعد فأنه أحق الفضائل بتقدیم و أسبقها فى
استجاب التعظیم.

786

معارض النبوة

(فارسی، دین)

ملازمین مسکین هروی (متوفی پس از ۸۹۱
ق)، در سیره نبوی (ص) در ۱ مقدمه و ۴ رکن و
۱ خاتمه. یکی از مفصل‌ترین آثار در این
زمینه به زبان فارسی است.

[۵۲۸] نستعلیق کهن، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۸ ربیع‌الثانی ۱۰۰۵
ق، کاتب: محمدتراب‌بن فریدون [در قندز در
قریه جوجک بیک مشهور به خواجه بسته]،
۲۹۵ برگ، ۲۴/۵×۱۹/۵ س. این نسخه
ظاهراً شامل دو جلد بوده است، زیرا
شماره‌گذاری برگها از برگ ۴۶۵ آغاز و به ۷۶۰
ختم می‌شود. اصل نسخه نیز از رکن چهارم
آغاز می‌شود.

آغاز (موجود): رکن چهارم در ذکر هجرت از
مکه متبرکه به مدینه سکینه و درین رکن
واقعاتی که از هجرت تا ایام وفات آن حضرت.

نسخه دیگر (۱۱۹۵)

[۵۲۹] نستعلیق تحریری، عناوین و برخی
کلمات مانند «رباعی» و غیره شنگرف، تاریخ
کتابت: اواخر قرن ۱۰ - اوایل قرن ۱۱ ق، ۱۷۳
برگ، ۲۴×۱۷ س. آغاز نسخه افتاده و از «تحمید
ثانی» آغاز می‌شود، هم‌چنین انجام نیز افتاده و
به باب پنجم در ذکر نوح» پایان می‌یابد.

نعمت‌آله خواجه ابن میرملا عظیم بخاری، ۵۴۸ برگ، ۵۲×۳۰ س. نسخه کامل است.

552

معالم التنزیل

(عربی، تفسیر)

ابومحمدحسین بن مسعود الفراء البغوی (متوفی ۵۱۶ ق) در تفسیر قرآن کریم که بارها چاپ شده است.

[۵۳۴] نستعلیق تحریری روشن و زیبا، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، دارای سرلوحه نقاشی، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۲ ق، ۵۳۶ برگ، ۳۳×۱۷ س.

آغاز: قال الشيخ الأمام محی السنة ناصر الحدیث ابومحمد الحسین بن مسعود البغوی الفراء... الحمد لله ذی العظمة و الکبرياء و العزة و البقاء.

623

مُغْنِي اللَّيْبِيبِ عَنِ كِتَابِ الْأَعَارِيبِ

(عربی، ادب)

ابن هشام نحوی مصری (متوفی ۷۶۱ ق).

[۵۳۵] نسخ تحریری زیبا و پخته، در آغاز دارای فهرست مطالب، تاریخ کتابت: ۱۰ ربیع الاول، ۱۱۲۰ ق، کاتب: ابن محمد جعفر پیر سلیمان، ۳۱۲ برگ، ۲۵×۱۵/۵ س.

آغاز: اما بعد حمدالله علی افضاله... فَأَنَّ أَوَّلَ مَا.

آغاز (موجود): واجب الوجود که عزجلال احدیت او عقل عقلاء عالم را بر عتبه جلال.

نسخه دیگر (۴۱۶)

[۵۳۰] نستعلیق کهن، نسخه مزین و مذهب، دارای ۴ سرلوحه زیبا، عناوین و علائم شنگرف، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۱ ق، ۴۴۱ برگ، ۳۳×۱۶/۵ س. نسخه ناتمام مانده است.

آغاز: ربنا آتنا فی الدنیا... حمدی که صحایف اطلاق فلکی.

نسخه دیگر (۵۳۴)

[۵۳۱] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۳۵۰ برگ، ۳۵/۵×۲۲/۵ س. نسخه از رکن سوم کتاب آغاز می شود و یک برگ از انجام افتاده است.

نسخه دیگر (۱۹۸۱)

[۵۳۲] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۰۹ ق (?)، ۴۱۹ برگ، ۳۶/۵×۲۳ س. از آغاز و انجام دست کم دو برگ افتاده بوده که بعدها افزوده شده است.

نسخه دیگر (۳۸۰)

[۵۳۳] نستعلیق تحریری، نسخه مزین و مجلل، احتمالاً برای یکی از امرا و بزرگان ماوراءالنهر کتابت شده است، دارای ۱۲ سرلوحه متوسط در آغاز هر فصل، متن در جدول زرین، عناوین و علائم شنگرف، جلد تیماج جگری رنگ «عمل محمد شادی»، تاریخ کتابت: ۱۲۸۹ ق، کاتب: ملا میر

576

مفاتیح الأعجاز فی شرح گلشن راز
(فارسی، ادب)

شمس‌الدین محمدبن یحیی نوربخشی
«اسیری لاهیجی» (متوفی حدود ۹۱۲ ق).
[۵۳۶] نستعلیق و نسخ زیبا و پخته، عناوین و
علائم شنگرف، قسمت اعظم نسخه
دست‌نویس مؤلف، تاریخ کتابت و اختتام
کتاب: ۲۵ شوال ۹۴۳ ق، ۴۳۴ برگ، ۲۴×۱۴
س.
آغاز (موجود): مصراع آنما يعرف... پس از هر
صفتی که شخصی از آن محفوظ نباشد، آن
صفت نسبت با وی مختفی باشد.

نسخه دیگر (۵۰۷)

[۵۳۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، حاشیه‌نویسی از ناشناس، تاریخ
کتابت: ۱۲۳۱ ق، کاتب: قل محمدابن
رحمت‌الله خواجه سیدامامی، ۴۰۸ برگ،
۲۴×۱۳/۵ س.

آغاز: باسمک الأعظم الشامل فیضه المقدس
لکل موجود المُنَوَّرُ ظلمات العدم بأنوار الوجود.

281

مفاتیح الجنان شرح شرعة الإسلام
(عربی، فرائض)

شرح یعقوب‌بن علی رومی حنفی (متوفی ۹۳۱
ق) بر شرعة الإسلام مجدالدین محمدبن
ابی‌بکر امام‌زاده سمرقندی (متوفی ۵۷۳ ق).
[۵۳۸] نسخ روشن، سرلوحه نقاشی متوسط،

مجدول، تاریخ کتابت: شعبان ۱۰۰۰ ق، ۲۹۴
برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.
آغاز: حمداً لمن أنعم علی عباده نعمة الإسلام
و جعل شرعة.

[در محرم ۱۲۵۰ ق، شمس‌الدین خواجه ابن
حضرت ایشان توره خواجه ابن محمد طیب
خواجه این نسخه را با چند نسخه دیگر مقابله
کرده است].

801

مفاتیح الجنان
(فارسی، عقاید)

محمد مجیر وجیه ادیب (قرن ۸ ق) در
اعتقادات و فرائض برای کسانی که عربی
نمی‌دانند. مؤلف چندان شناخته نیست، تنها
می‌دانیم که برادرزاده مولانا ضیاء‌الدین
صاحب تفسیر المغنی و مرید ناصرالدین محمد
چراغ‌دهلی (متوفی ۷۵۷ ق)، بوده است. کتاب
شامل ۲۵ باب است و از مأخذی چون تنبیه
ابواللیث سمرقندی، احیاء علوم الدین غزالی،
فتاوی سراجی نقل می‌کند. مؤلف می‌گوید:
«این ضعیف فایده‌ای چند در فضیلت نماز و
روزه و زکوٰة و صدقه و کلمه تهلیل و ذکر و ورد و
ادعیه و غیر آن از کتب معتبر و از تفاسیر و
اخبار و فقه و سلوک و اوراد مشایخ عظام و
وردی که از والد بزرگوار و عمه نیکوکار خود
مولانا ضیاء‌الدین صاحب تفسیر... دیده و
شنیده بودم، جمع کردم».

[۵۳۹] نسخ تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۱۱۸ ق [این تاریخ
دستکاری شده است]، ۳۷۰ برگ، ۲۵×۱۶ س.

آغاز: حمد بیحد و ثنای بی‌عدّ مرخالق احد را و رازق صمد را... اما بعد می‌گوید بنده ضعیف... محمد مجیر وجیه ادیب.

نسخه دیگر (۹۶۲)

[۵۴۰] نستعلیق کهن، عناوین و علائم شنگرف، جدول زرین، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۲۴ برگ، ۲۳/۵×۱۵ س. این نسخه فقط شامل تکه کوچکی از کتاب است و از مناقب منسوب به خلیفه دوم آغاز می‌شود.

نسخه دیگر (۳۱۳)

[۵۴۱] نستعلیق روشن، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: محرم ۱۲۹۳ ق، کتاب: ابوالمعالی مخدوم بخاری، ۲۹۱ برگ، ۲۷×۱۷/۵ س.

نسخه دیگر (۵۴۳)

[۵۴۲] نستعلیق آمیخته به شکسته، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۷ ربیع‌الآخر ۱۳۰۰ ق (؟)، کتاب: محمد بن سید عبدالشکور بن سید عبدالغفور در شاهجهان آباد، ۳۱۰ برگ، ۲۱/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۵۴۴)

[۵۴۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۰ ق، کتاب: ملا میرجان بخاری ابن ملامیرزا [...], ۳۰۳ برگ، ۲۶×۱۵ س.

نسخه دیگر (۱۰۱۲)

[۵۴۴] نستعلیق آمیخته به نسخ نازیبا، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۱۵ ق، کتاب: شاه محمد ابن میرشاه خواجه، ۱۸۳ برگ، ۲۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۵۶۲)

[۵۴۵] نستعلیق روشن تحریری، عناوین و علائم شنگرف، متن در حاشیه نیز ادامه یافته، تاریخ کتابت: ۱۳۲۱ ق، کتاب: ملا اشرف میرآخور، ۲۶۶ برگ، ۳۰×۲۵ س.

نسخه دیگر (۱۱۷۱)

[۵۴۶] نستعلیق تحریری، عناوین و نام مأخذ و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۳۹۸ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س. انجام افتادگی دارد.

79

مفتاح الطالبین

(فارسی، تصوف)

محمود بن شیخعلی بن عمادالدین غجدوانی که تألیف آن را در مقامات شیخ خود کمال‌الدین حسین خوارزمی (متوفی ۹۵۸ ق) در حدود ۹۵۰ ق به پایان آورده است. (نک: فهرستواره، ۲۰۸۵/۳).

[۵۴۷] نستعلیق زیبا، سرلوحه مذهب زیبا در آغاز، متن در جدول زرین، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۱۷۱ برگ، ۲۴/۵×۱۳/۵ س.

آغاز: ثنای بیحد آن صانعی را که مصنوعات موجودات را به قلم صنع بر هستی رقم کرد و ثناء بی‌عدد آن قادری را که.

608

مفرح القلوب

(فارسی، پزشکی)

محمد اکبر عرف محمّد ارزانی (متوفی ۱۰۲۸ ق).

برگ، ۲۱×۱۴ س. آخر نسخه افتاده است.
نسخه دیگر (۱۰۸۵)
[۵۵۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۱۵۲ برگ،
۲۰×۱۳ س.

1430

مقامات جامی (فارسی، تصوف)

عبدالواسع نظامی باخرزی (متوفی اوایل قرن ۱۰ ق).
[۵۵۳] نستعلیق تحریری، برخی کلمات
شنگرف (جای بعضی کلمات برای کتابت با
شنگرف سفید مانده است)، تاریخ کتابت: قرن
۱۳ ق (تاریخ یک یادداشت پشت برگ اول:
۱۲۴۰ ق)، ۱۴۷ برگ، ۲۵×۱۵ س.
آغاز: الهی به حق آن رهنمای سالکان که...
پوشیده‌نماند که مضمون خجسته‌اثر
سلطان انبیاء.

1098

مکتوبات امام ربّانی (فارسی، تصوف)

منشآت و نامه‌های عرفانی احمد فاروقی
سرهندی مشهور به مجدّد الف ثانی (متوفی
۱۰۳۴ ق). گردآوری محمد بدخشی طالقانی
در ۱۰۲۵ ق شامل ۳ دفتر.
[۵۵۴] نستعلیق روشن، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۷ ق (مُهرِ
«ملا مختار خواجه رئیس مفتی ۱۲۴۰»)، ۳۶۲
برگ (شامل دو جلد: ج ۱ - ۱۶۹ گ؛ ج ۲ -
۱۷۱ ب - ۳۶۲ ب)، ۳۱×۲۳/۵ س.

[۵۴۸] نستعلیق تحریری (چند دست)، عناوین
و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۱
- اوایل قرن ۱۲ ق، ۶۲۷ برگ.
آغاز: اما بعد فقیر حقیر جانی محمد اکبر عرف
محمد ارزانی مشهود رأی صداقت انتهای
تالیان این اوراق.

1120

مقاصد السالکین (فارسی، تصوف)

خواجه ضیاء الحق از اولاد خواجه عبداللّه
انصاری هروی که نسب او از طرف مادر به میر
سید علی همدانی می‌رسد. در موضوع اخلاق و
آداب صوفیانه، مشتمل بر ۵ مقصد، تألیف شده
در ۱۱۴۰ ق: «مقصد اول در بیان استقامت
شریعت و متابعت حضرت محمد [ص] و
بعضی شرایط سلوک و حقیقت نماز و اخلاق.
[۵۴۹] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۱۴۰ ق، ۲۳۱ برگ،
۲۰/۵×۱۳ س.
آغاز: حمد فراوان و ثنای بی‌پایان مر خالق را
که از کمال قدرت خویش... و بعد بر ضمائر
دردمندان اهل شوق پوشیده نماند.

نسخه دیگر (۱۰۰۵)

[۵۵۰] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و
علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۳۰۸ ق، ۲۰۹
برگ، ۲۵/۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۶۶۴)

[۵۵۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۳۳۵

آغاز: الحمد لله حمداً كثيراً ملبياً مبارکاً... أما بعد فهذه مكاتيب متضمنة.

نسخه دیگر (۳۶۴)

[۵۵۵] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ربیع الأول ۱۲۵۱ ق، کاتب: سلیمان خواجه ابن دانیال خواجه اسفرکی، ۳۱۶ برگ، ۳۱×۲۰/۵ س. آغاز: اما بعد نموده می آید که این دفتر اول است از مکتوبات قدسی آیات.

نسخه دیگر (۱۰۴۵)

[۵۵۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۷۵ ق، کاتب: محمد رافع بن محمد صالح، ۳۵ برگ، ۳۱×۲۲ س. این نسخه شامل بخشی از جلد اول کتاب بوده و رطوبت به بسیاری از اوراق آن آسیب رسانده است.

نسخه دیگر (۹۶۷)

[۵۵۷] نستعلیق تحریری دو دست، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قر ۱۳ ق، ۱۱۵ برگ، ۲۵/۵×۱۵ س. آغاز: الحمد لله العلی الأعلى... اما بعد این لآلی است منشوره و جواهری است منشوره که شناوران.

نسخه دیگر (۱۱۰۳)

[۵۵۸] نستعلیق خوش، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۳۸۸ برگ، ۲۵×۱۷ س. نسخه شامل جلد اول کتاب است، انجام افتادگی دارد و به مکتوب ۲۹۳ ختم می شود.

838

مکتوبات منیری (فارسی، تصوف)

یا مکتوبات صدی، نامه های شرف الدین احمد بن یحیی منیری بهاری (متوفی ۷۸۲ ق) که به قاضی شمس الدین نوشته و زین بن بدر عربی گردآوری کرده است (فهرست مشترک، ۲۰۱۱/۳ به بعد).

[۵۵۹] نستعلیق تحریری، عناوین مکتوبات و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۲۶۷ برگ، ۲۶/۵×۱۶ س.

آغاز: سپاس بی پایان و ستایش فراوان مرحضرت پاک خداوندی را که دلہاء عارفان.

1700

الملل و النحل (عربی، کلام و عقاید)

محمد بن عبدالکریم شهرستانی (متوفی ۵۴۹ ق). [۵۶۰] نسخه یی کهن و ارزشمند است: این نسخه از متملکات غیاث الدین دشتکی شیرازی بوده است، به نظر می رسد کتابت قسمت اعظم نسخه دست کم یک قرن قبل از دشتکی شیرازی بوده و چون اوراق بسیاری از آن افتاده بوده، آن را به دست کاتب دیگری تکمیل کرده اند. رقم دشتکی: «طرده الزمان و بلغه الحدثان الی الفقیر [ابوعلی، ابونصر] محمد بن منصور بن صدر بن منصور الملقب بصدرالحسینی الشیرازی رضی الله تعالی عنهم اجمعین»، رقم کاتبی که به خواسته دشتکی نسخه را تکمیل کرده است: «و کان استکتاب هذا الكتاب فی جمادی الأول من

نزدیک است). برخی برگها هم در قرن ۱۳ ق افزوده شده است (برگ‌های ۱۱۲ تا ۱۱۹). دشتکی بر حواشی نسخه مطالبی نوشته است، از جمله در کنار عبارت «و أما الأختلافات الواقعة فی مرضه» نوشته است: «قال عمر بن الخطاب الرجل يهذى و روى يهجر حسينا كتاب الله كذا فى البخارى و مسلم و ساير الكتب»، اما بعدها كسى كوشش كرده عبارت «الرجل يهذى» را پا ك كند كه ممكن نشده است؛ حاشیه برگ ۱۹۸ ب رقم دارد: «غفر الله لعبده محمد بن منصور و رحم الله من قال آمين و دعا للخير»، ۳۷۵ برگ، ۱۳×۱۸/۵ س.

آغاز (كهن): المقدمة الخامسة فى السبب الذى أوجب ترتيب هذا الكتاب على طريقة الحساب.

1270

مناقب العارفين

(فارسی، تصوف)

شمس‌الدین احمد افلاکی (متوفی ۷۶۱ ق).
[۵۶۱] نستعلیق تحریری روشن، علائم و برخی عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۰۰۹ ق، کاتب: دوست محمد بن قلی محمد در سمرقند کوی خواجه قل هو الله، ۴۵۱ برگ، ۱۷×۲۷ س. آغاز به اندازه یک برگ افتادگی دارد.

آغاز (موجود): اگرچه به عدد ریگ بیابان باشد آمرزش او را مانع نیاید لطیفی را که.

نسخه دیگر (۱۱۷۲)

[۵۶۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و

۹۴۹ الهجرية [كذا] قدس الله تعالى نفسه و كان الأستكتاب لأجل ابنه و ولده و تملیذه أول العبيد [...]]، بقیة رقم زیر اوراق ترمیم از میان رفته است. در برگ ۵ آ پیش از شروع متن، ابونصر صدرالدین محمد نسخه را به شخص دیگری اهداء کرده است: «هذا الكتاب هدية منى الى حضرت سيدنا و مولانا و مخدومنا و مقتدانا مولى العلماء مرجع الفضلاء سليل عنصر أعظم العلماء المجتهدين من نواب أئمة الذين وارث الأنبياء و المرسلين... مطاع الأعظم و السلاطين صدر الوری و بدرالدجی شمس المضى علم الهدی ابی العلی محمد بن اسمعیل (ابراهیم؟) بن سلیمان حشر هم الله مع مولا هم و مولا [...]] و أنا الفقير الى الله الغنى أبونصر محمد بن ناصر الشريعة منصور بن صدرالحسنی الحسینی الدشتکی رضی الله عنهم [...]] فى سلخ رمضان المباركة ۹۶۱».

نسخه پس از آن به دست یوسف قراباغی محمد شاهى (متوفى ۱۰۳۹ ق) افتاده است که شرح او بر العقاید العزیدیه مآجال دوانی مشهور است (نک: حاجی خلیفه، ۱۱۴۴/۲) رقم او: «انتقل الى تصرف أحقر الناس و أفقرهم علماً و صدقاً یوسف القراباغی المحمد شاهى هدية من صديق [...] ذی الحجة ۱۰۱۰ فى المحلة المشهورة ببازارچه اللهم أرفد التوفيق [...]» (غالب عبارات خوانا نیست یا زیر ورق ترمیم از میان رفته است). پیش از این رقم، تاریخ تملک دیگری هم مربوط به سال ۹۹۸ ق دیده می‌شود. برگ نخست افتاده بوده و ظاهراً خود دشتکی آن را دوباره نوشته است (خط آن با رقم دشتکی

[۵۶۵] نستعلیق آمیخته به نسخ، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۸۱ برگ، ۲۰/۵×۱۳ س.
آغاز: آفرین جان آفرین پاک را / آن که جان بخشید مشتی خاک را.

نسخه دیگر (۵۸۲)

[۵۶۶] نستعلیق نازیبا، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۶۰ برگ، ۱۹×۱۲ س.

نسخه دیگر (۴۸۲)

[۵۶۷] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۴ ق، ۴۸۲ برگ، ۲۳/۵×۱۵/۵ س. انجام نسخه افتاده است.

نسخه دیگر (۸۲۳)

[۵۶۸] نستعلیق تحریری نازیبا، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۸۵ برگ، ۲۶×۱۴/۵ س.

1058

منهاج العابدین (عربی، اخلاق)

منسوب به ابو حامد محمد بن محمد غزالی طوسی (متوفی ۵۰۵ ق).

[۵۶۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۱۶۸ برگ، ۲۱/۵×۱۳/۵ س.

آغاز: قال الفقیه عبدالملک بن عبدالله أملیٰ علینا الشیخ الإمام الزاهد الموفق حجة الأسلام و زین الدین... هذا الكتاب هو آخر كتاب صنفه... الحمد لله الملك الحكيم الجواد الكريم... اعلموا اخوانی.

آیات و عبارات عربی دیگر شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۲۸۹ ق، ۴۲۳ برگ، ۲۶×۱۵ س.

آغاز: الحمد لله الذى نور قلوب أوليائه بأنوار المعانى... حمد بيحد و ستایش بی قیاس حضرت.

424

مناقب غوثیه (فارسی، تصوف)

محمد صادق شهابی قادری (متوفی اوایل قرن ۱۱ ق) در مناقب شیخ عبدالقادر جیلانی (نک: فهرستواره، ۲۳۰۷/۳-۲۳۰۸-۲۳).

[۵۶۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۵۵ ق، کاتب: میرحاجی ولد حاجی میرزا بیک، ۱۲۰ برگ، ۲۱×۱۳ س.

آغاز: الحمد لله الذى جعل كرامة الولی تتمه خوارق النبى اما بعد می گوید بنده ضعیف گنه کار.

نسخه دیگر (۱۱۶۶)

[۵۶۴] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۵ ق، کاتب: منصور خواجه، ۱۲۹ برگ، ۲۵/۵×۱۵/۵ س.

11

منطق الطیر (فارسی، ادب)

شیخ فریدالدین عطار نیشابوری (ظاهراً مقتول در ۶۲۷ ق).

مواهب علیّه

(فارسی، تفسیر)

ملا حسین واعظ کاشفی (متوفی ۹۱۰ ق) در تفسیر، اختتام تألیف در اول محرم ۸۹۷ ق. [۵۷۰] نستعلیق تحریری، آیات شنگرف و حرکات با مرکب سیاه به خط نسخ ناپخته، مجدول، تاریخ کتابت: ۱۴ جمادی الثانی ۱۰۶۴ ق، کاتب: امان الله ابن علی محمد لودی ساکن جوارسی سرکار سهارنپور (؟) «در مقام جالابور»، ۳۴۴ برگ، ۲۸/۵×۱۹/۵ س. نسخه از تفسیر سوره مریم آغاز می‌شود. احتمالاً نسخه سوره‌های پیش راهم شامل می‌شده است. آغاز (چند سطر قبل از سوره مریم): و اصحابه و سلم بعدد ما فی جمیع القرآن حرفاً حرفاً و بعدد کل حروف الفاء...

نسخه دیگر (۲۴۷)

[۵۷۱] نسخ تحریری روشن، آیات شنگرف، متن در جدول زرین، سرلوحه نقاشی شده، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، برگ ۴۴۰ ق، ۲۲×۱۲/۵ س. نسخه کامل بوده، اما رطوبت به برخی اوراق صدمه زده است. آغاز: بعد از تمحید قواعد الهی و تأسیس میانی ثناخوانی حضرت رسالت پناهی.

کتاب المؤشّح فی شرح الکافیة

(عربی، ادب)

شرف‌الدین محمد بن ابی بکر خبیصی (متوفی ۷۳۱ ق).

[۵۷۲] نسخ تحریری، عناوین و برخی کلمات مهم شنگرف، تاریخ کتابت: رجب ۹۲۴ ق، کاتب: احتمالاً امان الله بن عبدالله بن یوسف الهمدانی در همدان، ۱۸۹ برگ، ۲۲×۱۶ س. آغاز: أحمدہ کما یتحققہ أن یحمد بہ و أصلی علی رسولہ المصطفی... الکلمة فی اصطلاح النحاة فأنتها تطلق علی معان آخر.

مونس الإنسان

(فارسی، کلام)

محمود بن حسینی قاضی اعرج. ترجمه و شرحی است بر یکی از آثار ابو مطیع مکحول بن فضل نسفی (متوفی ۳۱۸ ق) (شاید لؤلؤئیات).

[۵۷۳] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۳۵ ق، ۴۸۹ برگ، ۲۳/۵×۱۴ س.

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس و منت بی منتهی حضرت الهی و بارگاه پادشاهی راکه داراء جهان.

نسخه دیگر (۱۲۲۹)

[۵۷۴] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم و برخی کلمات مهم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۳۵ ق، ۳۲۶ برگ، ۲۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۱۲۶۵)

[۵۷۵] نستعلیق تحریری، عناوین و آغاز احادیث شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۶ ق، کاتب: سید علی خواجه ابن سیداحمد خواجه ترکستانی، ۳۵۷ برگ، ۲۶/۵×۱۵ س.

680

میزان الحساب [یا: زبده الحساب]

(فارسی، ریاضیات)

از ملاً علی قوشچی (متوفی ۸۷۹ ق)،
مختصریست در آموزش علم حساب (نک:
الذریعة، ۳۰۹/۲۳؛ فهرستواره، ۲۶۵۱/۴).

[۵۷۶] نسخ تحریری کهن، عناوین و علائم
شنگرف، حاشیه‌نویسی از ناشناس، اشکال
هندسی که به دقت و زیبایی ترسیم شده
است، تاریخ کتابت: سلخ ذی‌قعدة ۹۹۵ ق،
کاتب: فتحی ابن مولانا خلقی، دارای فهرست
مطالب، ۳۷ برگ، ۱۸×۱۲ س.

آغاز: اما بعد این رساله‌ای است در علم
حساب مشتمل بر ۳ مقاله.

366

میزان الطب

(فارسی، پزشکی)

یا «طب اکبر» اثر محمد اکبر ارزانی (تألیف:
۱۱۱۳ ق).

[۵۷۷] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین و
علائم شنگرف، حاشیه‌نویسی از پزشکان
ناشناس و غیره، تاریخ کتابت: ذی‌حجة
۱۲۰۸ ق، کاتب: ملاحسین ابن ملاً قربان،
۳۸۷ برگ، ۲۶×۱۴ س.

آغاز: اما بعد العبد محمد ارزانی المسمی
بمحمد اکبر می‌گوید که چون اطفال فقیره.

نسخه دیگر (۴۱۵)

[۵۷۸] نستعلیق تحریری (دودست)، عناوین و
علائم شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۳۷۵
برگ، ۳۰×۱۶ س. نسخه ناتمام مانده است.

581

مُهَدَّبُ الْأَسْمَاءِ

(عربی، فرهنگ)

محمود بن عمر زمخشری (متوفی ۵۳۸ ق).
[۵۷۹] نستعلیق کهن تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: رمضان ۱۰۲۴ ق،
کاتب: محمد یوسف بن ملاً محمد طاهر، ۱۸۰
برگ، ۲۵×۱۸/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذي خلق الخلايق بقدرته... قال
العبد الضعيف محمود بن محمود بن منصور القاضي.

640

نثر الجواهر

(فارسی، دینی)

علیم الله حسینی بلخی سرهندی حنفی
(متوفی ۱۲۰۲ ق). ترجمه‌ای است از کتاب
نظم الدرر و المرجان تألیف اوحدالدین میرزا
خان برکی جالندهری (متوفی قرن ۱۱ ق) در
سیرت اخلاقی حضرت رسول (ص). در ۶۶
فصل که از نسب و ولادت حضرت رسول (ص)
آغاز می‌شود.

[۵۸۰] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۰ ذی‌حجة ۱۲۹۹
ق، ۲۲۰ برگ، ۲۶/۵×۱۵/۵ س.

آغاز: و بعد می‌گوید افقر عبادالله... الحسینی
چون دیدم کتاب عربی نظم الدرر و المرجان فی
تلخیص سیرة الأئس و الجان از مؤلفات.

نسخه دیگر (۸۹۵)

[۵۸۱] نستعلیق تحریری، مجدول، تاریخ
کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۱۶ برگ،
۲۰/۵×۱۴ س.

33

نُزْهَةُ الأرواح

(فارسی، اخلاق)

رکن‌الدین امیر حسینی هروی (متوفی ۷۱۸ ق.)

[۵۸۲] نستعلیق زیبای کهن، عناوین و علائم شنگرف، حاشیه‌نویسی احتمالاً از کاتب، متن در جدول مذهب، در برگ اول جای خالی برای رسم سرلوحه، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۹ ق، ۱۱۳ برگ، ۱۸/۵×۱۱/۵ س. برگ انجام افتاده بوده و کاتبی به نام «عبدالواحد خاکسار» آن را دوباره کتابت کرده و به انجام نسخه افزوده است.

آغاز: سپاس بی‌قیاس آن مالک ملک ملکوت و بی‌منتها مرملکی را که ملکش بی‌انباز است.

نسخه دیگر (۱۵۴۷)

[۵۸۳] نستعلیق تحریری نازیبیا، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۱۰۹ برگ، ۲۳×۱۳ س.

نسخه دیگر (۱۵۷۱)

[۵۸۴] نستعلیق تحریری کهن زیبا، عناوین و علائم و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: نیمه قرن ۱۰ ق، ۱۲۰ برگ، ۲۳×۱۵ س. نسخه در میانه نقصان دارد.

نسخه دیگر (۱۵۹۴)

[۵۸۵] نستعلیق تحریری نازیبیا، عناوین و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: شاید ۱۰۰۰ ق، (عبارت کاتب مفهوم نشد)، ۲۱۹ برگ، ۱۶×۱۰ س. آغاز افتادگی دارد.

نسخه دیگر (۳۱۹)

[۵۸۶] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، در آغاز سرلوحه متوسط، متن در جدول زرین، تاریخ کتابت: ۲۷ محرم ۱۲۳۸ ق، کاتب: عبدالغنی ولد میرزا شریف بخاری، ۱۰۸ برگ، ۲۰×۱۳ س.

نسخه دیگر (۱۳۳۶)

[۵۸۷] نستعلیق روشن، عناوین و علائم و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲ ذی‌القعدة ۱۲۳۶ ق، کاتب: ملا محمد رحیم یارکندی، ۱۲۱ برگ، ۲۳/۵×۱۳ س.

نسخه دیگر (۱۲۷۱)

[۵۸۸] نستعلیق روشن، عناوین و علائم و کلمات «نقل است» و «مثنوی» و غیره شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۵ ق، ۸۰ برگ، ۲۳/۵×۱۳ س.

نسخه دیگر (۸۱۰)

[۵۸۹] نستعلیق تحریری روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۹ ق، ۱۱۱ برگ، ۲۰/۵×۱۳ س.

783

نفحات الأانس

(فارسی، تصوف)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق.).

[۵۹۰] نسخه کهن ارزشمند، نستعلیق کهن، در آغاز سرلوحه کوچک زیبا، مجدول، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲ رجب ۸۹۲ ق، کاتب: حاجی محمد بن شهاب‌الدین روبنجی الجامی در مدرسه منسوب به مصنف،

[خط رقم از خط نسخه بسیار متفاوت است]،
۳۷۳ برگ، ۱۷×۲۵/۵ س. حواشی از
ملاعبدالغفور و غیره. با آنکه نسخه کهن است،
اما بسیار تمیز و پاکیزه مانده.

نسخه دیگر (۱۱۱۴)

[۵۹۳] نستعلیق کهن زیبا، عناوین شنگرف،
مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۰ ق، ۱۴۴
برگ، ۱۶×۲۴ س. آغاز و انجام افتاده است و
آخرین کسی که عنوانش آمده است:
«ابوالعباس حمزة بن محمد قدس سره».
آغاز (موجود): رحمهم الله تعالى شيخ الإسلام
گفت که پدر من گفت که بوالمظفر ترمذی.

نسخه دیگر (۱۲۱۰)

[۵۹۴] نسخ تحریری زیبا و روشن، عناوین
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۶ محرم ۹۲۱ ق [نام
کاتب و سال کتابت عمداً کم رنگ شده است،
احتمالاً می‌خواسته‌اند نسخه را به خط جامی
معرفی کنند!] در پشت برگ اول یک رباعی از
جامی که زیر آن نوشته‌اند: «و هذا الرباعی
بخطه قدس سره» [با مهری به رقم
«بهاء‌الدین خواجه ابن احمد الحسینی»]، در
کنار برگ انجام نوشته شده: «بلغ المقابلة و
التصحيح بنسخة صححها المولى العلامة...
مولانا عبدالغفور الآری و قرأ علی مصنفه... و
أنا أنقل تلك الحواشی بتمامها من خطه
الشریف [...] كتبه الفقير الى الله تراب أقدام
أهل الله معین الدین بن خصال الدین
الحسینی فی يوم السبت السابغ [بع] ذوالقعدة
[دۀ] سنة خمس و عشرين [و تسعمائة]»،
۳۷۸ برگ، ۱۵×۲۴ س.

مشهور «به لب، جویچه به پای درخت میرائی
در هرات» [کاتب می‌گوید نسخه را از روی
خط مؤلف استنساخ کرده است]، ۳۲۰ برگ،
۱۸×۲۵/۵ س. در آغاز مهر تملک قاضی
عبدالواحد در ۱۲۰۴ ق دیده می‌شود، تاریخ
دیگری مربوط به ۱۰ صفر ۹۸۱ ق هست، ولی
نام کاتب آن پاک شده است. در کنار رقم
کاتب: «قد وقع الفراغ من مقابلة هذا الكتاب
بحضور حضرت الأستاذ مخدومنا و مولانا
غیاث‌الدین محمد و بحضور حضرت سید
حسن مدالله ظلهم فی وقت الصبح يوم
الخمیس غرة شهر ذی الحجة سنة ثلث و
تسعین و ثمانمئة العبد الحقیر ملاً میر». [۳]
سطر اول نسخه احتمالاً بعدها دوباره کتابت
شده است. [اوراق ضخیم سمرقندی و جلد
لاکی بسیار کهن زیبا.

آغاز: الحمد لله الذي جعل مرآی قلوب
اولیائه... اما بعد می‌گوید پای شکسته زاویه
خمبول و گمنامی عبدالرحمن بن الأحمده الجامی.

نسخه دیگر (۱۲۹۵)

[۵۹۱] نستعلیق کهن زیبا، عناوین و علائم
شنگرف، تاریخ کتابت: شوال ۹۳۹ ق، کاتب:
احمد بن عطاءالله بن احمد الرازی، ۴۰۵ برگ،
۱۶×۲۵ س. در آغاز دارای فهرست مطالب و
حواشی از ملاعبدالغفور.

نسخه دیگر (۱۶۸۴)

[۵۹۲] نسخ کهن، سرلوحه مذهب زیبا، متن در
جدول زرین، نام اشخاص و علائم شنگرف،
تاریخ کتابت: غره رمضان المبارک ۹۵۱ ق،
کاتب: شاید محمد قاسم بن محمود الجامی

نسخه دیگر (۳۴۴)

[۵۹۵] نستعلیق زیبا، عناوین شنگرف، دارای فهرست مطالب در آغاز، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۱ ق، ۳۹۱ برگ، ۲۴×۱۳ س.

[متن کتاب در برگ ۳۹۱ تمام می‌شود، به دنباله آن تکمله‌ای بر نفعات الأئس آمده است در شرح حال جامی از منیرالدین ابوالشرف حسین بلغاری (نک: دانشنامه ادب پارسی، آسیای مرکزی، ص ۳۲) و از برگ ۳۹۲ ب - ۴۱۵ ب: تکمله رضی‌الدین عبدالغفور لاری (متوفی ۹۱۲ ق) بر نفعات، تاریخ کتابت: محمد ایشان خواجه بخاری، ۱۲۶۷ ق.

آغاز: اما بعد چون تسوید این اوراق به توفیق.

نسخه دیگر (۵۳۷)

[۵۹۶] نسخ تحریری روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۱ ق، ۳۱۴ برگ، ۲۱×۱۲/۵ س. فهرست مطالب در آغاز. انجام نسخه افتاده است و مطلب به «ابن الفارض» ختم می‌شود.

نسخه دیگر (۶۴۸)

[۵۹۷] نسخ روشن و زیبا، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، در اواسط و اواخر نسخه برگهایی دوباره کتابت شده است، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۴۰۶ برگ، ۱۹×۱۲ س.

نسخه دیگر (۸۸۳)

[۵۹۸] نسخ پخته (دو دست)، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۲ ق، ۵۰۶ برگ، ۲۳×۱۳/۵ س.

نسخه دیگر (۸۸۲)

[۵۹۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، حواشی از ناشناس، تاریخ کتابت: ۱۲۳۷ ق، ۴۱۹ برگ، ۲۵×۱۵ س.

نسخه دیگر (۸۰۷)

[۶۰۰] نستعلیق تحریری، بیشتر عناوین شنگرف، جای برخی عناوین سفیده مانده، حواشی از ناشناس، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۵۴۱ برگ، ۳۰×۱۷ س. انجام نسخه به اندازه یکی دو برگ افتاده است.

2022

نفعات الأئس (= تکمله)

(فارسی، تصوف)

عبدالغفور لاری (فهرستواره ۳/۲۳۳۰).

[۶۰۱] نسخ تحریری خوش، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: احتمالاً سده ۱۲ ق (در جایی تاریخ ۹۱۰ ق دیده می‌شود که یقیناً بعدها افزوده شده است)، ۲۴۵ برگ، ۲۳×۱۳ س. برگ آغاز و انجام بعدها افزوده شده است و رطوبت به بسیاری از اوراق آسیب رسانده. آغاز: سپاس و ستایش خدای را که آیینۀ دل دوستان خود را جلوه‌گاه جهان ذات خود.

170

النقایة مختصر الوقایة (عربی، فقه)

عبیدالله بن مسعود صدر الشریعة بخاری (متوفی ۷۴۵ ق).

[۶۰۲] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

- شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۱۶ ق، کاتب: شاه خسرو ابن شاه خال محمد، ۵۵۹ برگ (میان هر برگ ۱ برگ سفید مانده است).
آغاز: الحمد لله رافع اعلام الشریعة الغراء.
- نسخه دیگر (۴۵۰)
- [۶۰۳] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲۳۵ ق، کاتب: ابن قریان نظر، در مدرسه محمد امین بخارا، ۳۵۹ برگ، ۱۶/۵ × ۳۰ س.
- نسخه دیگر (۷۷۰)
- [۶۰۴] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۰ ق، کاتب: خوجه محمد ابن نیاز محمد فرخاری، حواشی از چلیبی، آخوند شیر محمد و دیگران که ناشناس هستند، ۳۵۸ برگ، ۱۵/۵ × ۲۶ س.
- نسخه دیگر (۴۵۱)
- [۶۰۵] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: ۱۲ صفر ۱۲۶۱ ق، در خوفند مدرسه ملا محمد علی آغازی، ۷۷ برگ، ۱۵ × ۲۶ س. این نسخه شامل همه کتاب نیست. حاشیه نویسی از ناشناس.
- نسخه دیگر (۵۰۴)
- [۶۰۶] نستعلیق تحریری جلی، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۰ ق، ۲۲۹ برگ، ۱۶ × ۲۵ س.
- نسخه دیگر (۴۸۴)
- [۶۰۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۶ ق، ۲۱۶ برگ، ۱۶ × ۲۶ س.
- نسخه دیگر (۵۱۴)
- [۶۰۸] نستعلیق روشن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۹۷ ق، کاتب: ملا عبدالجلیل بن ملا اسماعیل ابن ملاقلی محمد آخوند خوفندی ملادوست محمد بن ملا رحیم جان قاضی سمرقندی، ۴۰۴ برگ، ۱۵/۵ × ۲۶ س.
- نسخه دیگر (۸۱۸)
- [۶۰۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۴۷ برگ، ۱۳ × ۲۰ س. به دنباله نسخه، «صرف میر» آمده است.
- نسخه دیگر (۷۵۲)
- [۶۱۰] نستعلیق روشن آمیخته به شکسته، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۹ رمضان ۱۳۰۳ ق، ۱۷۰ برگ، ۱۵/۵ × ۲۷ س. حاشیه نویسی در اطراف اوراق و در برگهای اضافه با رقمهای فخرالدین، مولوی حلیمی و غیره.
- نسخه دیگر (۲۹۷)
- [۶۱۱] نستعلیق تحریری نازیبیا، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۲۶ شعبان ۱۳۰۲ ق، کاتب: صالح خوجه ولد ایشان رستم اوراتپه گی، ۲۰۸ برگ، ۱۴ × ۲۴/۵ س.
- نسخه دیگر (۲۵۰)
- [۶۱۲] نستعلیق تحریری، در برگ نخست سرلوحه متوسط، تاریخ کتابت: ۱۳ محرم ۱۳۰۸ ق، کاتب: میر حاجی ابن ملا میرقابل، ۲۳۱ برگ، ۱۳ × ۲۱ س. اوراق بسیاری برای نوشتن شرح و حاشیه سفید مانده است.

تمام کتابت شده است، عناوین نسخه زرین و به خط محقق یا رفاع، میان هر برگ برگی سفید برای نوشتن حاشیه، حاشیه‌نویسی از ناشناسان، تاریخ کتابت: ۲۰ ذی‌حجه ۸۵۶ ق [در برگ ۲ پیش از آغاز متن کتاب نوشته شده است: «کتاب صدرالشریعة به خط خواجه زاهد صاحب التّهافت»]، ۲۱۸ برگ، ۱۶×۲۶/۵ س.

أغاز: حَمْدُ من جعل العلم أجَلَ المواهب... يقول العبد المتوسل الى الله بأقوى الذريعة عبيدالله بن مسعود بن تاج الشريعة... هذا حلّ المواضع المغلقة من وقاية الرواية من مسائل الهداية التي الفها جدّي واستاذي.

نسخه دیگر (۱۸۲)

[۶۱۶] نستعلیق تحریری، حواشی از ناشناسان، تاریخ کتابت: ۱۱۸۳ ق، ۱۵۶ برگ، ۱۸×۲۳ س.

نسخه دیگر (۵۰۸)

[۶۱۷] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم سنگرف، حواشی از ناشناسان، تاریخ کتابت: سلخ رمضان ۱۲۶۰ ق، کاتب: ملا میر زاهد در مدرسه شاهی دیوان بیگی در حکومت «خدایار بیک‌خان بن شیرخان»، بر ۳۴۳، ۱۷/۵×۲۶ س.

نسخه دیگر (۴۹۶)

[۶۱۸] نسخ تحریری، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۱۵۶ برگ، ۱۶×۲۷ س، آخر نسخه افتاده است.

نسخه دیگر (۷۰۸)

[۶۱۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم

نسخه دیگر (۲۲۱)

[۶۱۳] نستعلیق تحریری، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۳ ق، ۲۰۷ برگ، ۵/۱۳×۲۱ س.

1170

النهائية في شرح الهداية (عربی، فقه)

ابوعبدالله حسین بن علی بن حجاج شغنانی (متوفی ۷۱۱ ق).

[۶۱۴] نسخه کهن ارزشمند، نسخ تحریری کهن، عناوین ابواب و فصول سنگرف، ورق ضخیم سمرقندی، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۸ - اوایل قرن ۹ ق، ۴۳۶ برگ، ۱۷×۲۴/۵ س.

نسخه از «کتاب البيوع» آغاز می‌شود و شامل بخشی از جزء ۴ و تمام جلد ۵ است. ۴ برگ نخست در قرن ۱۳ ق بازنویسی شده است. جلد ۵ از برگ ۱۷۵: «کتاب الكفالة»، واپسین باب که فقط عنوان آن موجود است: «کتاب الأقرار».

أغاز (کهن): بالزّد أو بالقبول و ذلك لأنّ الإيجاب فعل و الفعل.

511

وقاية الرواية في مسائل الهداية (= شرح) (عربی، فقه)

عبيدالله بن صدرالشریعة مسعود حنفی محبوبی (تألیف در ۷۴۳ ق).

[۶۱۵] نستعلیق کهن آمیخته به شکسته، علائم سنگرف، سرلوحه کوچک زیبا در آغاز که میان آن با خط ثلث بسمله به زیبایی و استادی

شنگرف، دارای انواع حاشیه‌نویسی در اطراف اوراق و لابه‌لای سطور، متن در جدول رنگی، شکل خط‌نسخ در برگ‌های دیگر تغییر یافته و به نسخ عثمانی شبیه شده است، تاریخ کتابت: ۹۰۷ ق، ۲۱۷ برگ، ۲۵×۱۷/۵ س.

آغاز: الحمد لله الذی اعلى معالم العلم و اعلامه.

نسخه دیگر (۱۱۰۹)

[۶۲۳] نسخ تحریری کهن، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: شوال ۹۹۷ ق، کاتب: خدای بردی ابن محمد خواجه، ۲۸۰ برگ، ۲۴×۱۸ س. دو برگ اول افتاده بوده و بعدها در قرن ۱۳ ق افزوده شده است. حاشیه‌نویسی از ناشناسان به فارسی و عربی.

آغاز (از متن کهن): أحاوله أنه المیسر لكل عسر و هو علی ما یشاء قدیر.

نسخه دیگر (۱۰۱۰)

[۶۲۴] نسخ تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: شاید ۱۲۰۰ ق، کاتب: ملا ابوالفتح بن عبدالستار ساکن بلدة کشمیر [ولی احتمالاً فقط برگ انجام از اوست و تاریخ کتابت متن دست کم صدسالی پیشتر است]، ۳۱۵ برگ، ۲۶/۵×۱۶ س. حواشی بسیار از ملا یوسف، سید (?)، عنایت و غیره که ناشناسند.

نسخه دیگر (۱۰۳۳)

[۶۲۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: جمادی الثانی ۱۲۲۷ ق، کاتب: محمد شریف بن محمد نوروز بن محمد نظر بیک بخاری در بخارا «در بقعة

شنگرف، اوراق اضافی برای نوشتن شرح، حاشیه‌نویسی در اطراف اوراق، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، کاتب: پاینده باقی ابن ملامحمد رحیم سمرقندی، ۳۰۴ برگ، ۲۴×۱۴/۵ س.

نسخه دیگر (۴۸۰)

[۶۲۰] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۰۰ برگ، ۲۹×۱۷ س. کتابت نسخه ناتمام مانده است.

840

واقعة جامی و میرزا همدم

(فارسی، داستان)

[۶۲۱] نستعلیق پخته، عناوین و علائم شنگرف، اوراق رنگی، تاریخ کتابت: ۱۲۸۷ ق، ۴۴ برگ (۱ آ - ۴۴ ب) ۲۱×۱۳ س. آغاز افتادگی دارد.

آغاز: حضرت مولوی جواب سلام دادند و گفتند که ای شاه قلندران.

[از ۴۵ آ - ۹۵ ب، برگزیده‌هایی از اشعار جامی، بیدل، علی شیرنوازی، فضولی، سیدا، صایب، محیی و هلالی آمده است].

416

کتاب الهدایة

(عربی، فقه)

برهان الدین محمد بن ابی‌بکر عبدالجلیل مرغینانی (متوفی ۵۹۳ ق).

[۶۲۲] نسخ تحریری خوانا و خوش، عناوین

مرحوم عبدالله خان ولایة و خواجه خیران (؟)، ۲۸۶ برگ، ۱۹×۲۴/۵ س. در آغاز دارای فهرست مطالب. نسخه از «کتاب البیوع» آغاز می‌شود.

نسخه دیگر (۱۰۱۷)

[۶۲۶] نسخ تحریری، عناوین و برخی کلمات شنگرف، حاشیه نویسی به فارسی و عربی از ناشناسان، تاریخ کتابت: ۱۲۳۹ ق، کاتب: عبدالله بن سعدالدین، ۲۸۵ برگ، ۲۲/۵×۳۳ س.

نسخه دیگر (۹۲۷)

[۶۲۷] نستعلیق تحریری نازیبا (چند دست)، تاریخ کتابت: ۱۲۷۷ ق، ۳۰۰ برگ، ۲۶×۲۱ س.

نسخه دیگر (۷۴۹)

[۶۲۸] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۱ ق، کاتب: ملاعبدالله بن داملاً عطاءالله، ۱۱۳ برگ، ۲۶۵×۳۰ س. نسخه شامل همه کتاب نیست.

نسخه دیگر (۱۵۹)

[۶۲۹] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، اوراقی برای شرح سفید مانده است، در اطراف اوراق محاسبات مسائل ارث، تاریخ کتابت: ۱۲۸۳ ق، ۵۱ برگ، ۲۶/۵×۳۰ س. نسخه شامل همه کتاب نیست.

نسخه دیگر (۷۲۱)

[۶۳۰] نستعلیق تحریری، عناوین اصلی طلابی و شنگرف، حاشیه نویسی، مجدول، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۳۱۴ برگ، ۲۰/۵×۲۶ س. برگ انجام افتاده است.

نسخه دیگر (۱۰۲۵)

[۶۳۱] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۴۰۲ برگ، ۲۰/۵×۳۲ س. حاشیه نویسی در اطراف اوراق و میان سطور با رقم سید، نقل از کفایة در میانه حاشیه نویسی متوقف شده است.

نسخه دیگر (۴۹۵)

[۶۳۲] نستعلیق تحریری، متن در جدول لائوری، تاریخ کتابت: ۱۳۰۲ ق، کاتب: ملا عبدالستار ابن عبدالکریم کته قورغانی (در اطراف سمرقند)، ۳۲۶ برگ، ۲۰×۲۷ س.

نسخه دیگر (۱۷۱)

[۶۳۳] نسخ تحریری (دو دست)، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: اوایل قرن ۱۴ ق، ۳۴۸ برگ، ۱۵/۵×۲۵/۵ س.

نسخه دیگر (۱۱۰۷)

[۶۳۴] نستعلیق تحریری، عناوین و کلمه «قال» و «قوله» برای جدا کردن شرح از متن شنگرف، تاریخ کتابت: اواخر قرن ۱۳ ق، ۲۹۷ برگ، ۲۱×۲۸ س.

1029

هدایة الأعمی

(فارسی، اخلاق)

محمدحسین خباز کشمیری (متوفی ۱۰۵۲ ق). در سیر و سلوک عرفانی: «باید که هر عارفی و عاشقی و صادقی که درین کتاب مطالعه نمایند تا اصول و فروع توحید و معرفت بدانند تا از عقاید شریعت بیرون نروند»، در ۱۸ باب، مثلاً باب اول: «در بیان آنکه اجمال به

803

هفت اورنگ

(فارسی، ادب)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق).

[۶۳۷] نستعلیق کهن، نسخه مزین و زیبا: در آغاز دو لوحه بزرگ مذهب زیبا که ۳ سطر میان آن کتابت شده، متن در حاشیه نیز ادامه یافته، برخی سرفصلها در نقش و نگار زیبا، عناوین شنگرف، در آغاز هر بخش از نسخه یک سرلوحه مذهب لاژوردی و طلایی زیبا (یک سرلوحه کنده شده)، دارای گوشه‌های ترنجی، تاریخ کتابت: شاید ۱۱۲۲ ق (زیرا مرکب آن را بعدها پررنگ‌تر کرده‌اند)، ۳۶۹ برگ، ۲۳/۵×۱۵/۵ س.

آغاز ۱: حمد الزب الجلیل من عبدذلیل و سلام علی حبیب فایق من محب صادق... این هفت مثنوی است که چون هفت آسمان باشد.

آغاز ۲: الحمد قبل کل کلام / بصفات الجلال و الأکرام.

774

هفت کشور

(فارسی، ادب)

سلطان محمد فخری هروی که در روزگار شاه اسماعیل اول صفوی (۹۳۰ ق) می‌زیسته است. مجموعه‌ای است از داستانهای تاریخی و اخلاقی در ۱ مقدمه و ۷ منزل و ۷ کشور.

[۶۳۸] نستعلیق تحریری، عناوین و برخی کلمات شنگرف، تاریخ کتابت: اواسط قرن ۱۳ ق، ۲۱۴ برگ، ۲۶×۱۵/۵ س.

تفضیل ظاهر می‌شود و از وحدت به کثرت و از احد به عدد...»، «باب هژدهم در بیان شرف شریعت و متابعت حضرت رسالت پناه صلعم...». مؤلف در طی کتاب از اشعار خود بسیار آورده است.

[۶۳۵] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۲ ق، ۱۸۹ برگ، ۲۶×۱۷ س.

آغاز: الحمد لله الذی خلق السموات و الأرض... اما بعد بدان ای طالب حق و سالک راه مطلق.

1018

هشت بهشت یا رساله چمنیه

(فارسی، خواب‌نامه)

یوسف قراباغی محمد شاهی (متوفی ۱۰۳۹ ق) در موضوع خواب و رؤیا که برای خواجه عبدالرحیم خواجه سعد تألیف شده است: «روزی فرمودند کیفیت خواب دیدنها چیست و آنچه دیده می‌شود از آینده و گذشته در کجا دیده می‌شود و در کجا وجود دارد».

[۶۳۶] نستعلیق تحریری، عناوین و علائم شنگرف، تاریخ کتابت: ۶ ربیع‌الاول ۱۳۱۴ ق، ۵۳ برگ (۱ ب - ۵۳ آ)، ۱۳/۵×۱۹/۵ س. در دنباله نسخه (۵۵ ب - ۱۰۲ ب) نمونه نامه‌نگاری و انشاء آمده و کتابت آن نیمه‌کاره رها شده است.

آغاز: الهی اگر حمد و ثنای تو گویم ترسم و اگر نگویم هم ترسم و از این گفته هم ترسم. نمی‌دانم که حمد من حمدی است یا نی.

آغاز: سپاس و ستایش خدای جهاندار و حکیم پروردگاری را که در هرچه نظر می‌کنی قدرت اوست.

نسخه دیگر (۳۵۹)

[۶۳۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق دست کم یک برگ افتاده است.

آغاز (موجود): مخدوم ارجمند استماع و درجه قبول یابد و بدرقه همت ایشان را به منزل مقصود رساند.

16

یوسف و زلیخا (فارسی، ادب)

695

یوسف و زلیخا (فارسی، ادب)

عبدالرحمن جامی (متوفی ۸۹۸ ق).

[۶۴۰] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۴۲ ق، کاتب: سید طالب، ۱۷۵ برگ، ۲۳×۱۵ س.

آغاز: الهی غنچه امید بگشای / گلی از روضه جاوید بنمای.

نسخه دیگر (۲۰)

[۶۴۱] نستعلیق آمیخته به شکسته، متن در جدول زرین، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۶۲ ق، کاتب: میرزا عبدالکریم در سمرقند، ۲۰۵ برگ، ۲۱×۱۳ س.

نسخه دیگر (۴۸)

[۶۴۲] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۷۶ ق، کاتب: عصمت‌الله بدخشی، ۱۸۶ برگ، ۲۵×۱۴/۵ س. رطوبت به برخی اوراق صدمه رسانده است.

نسخه دیگر (۶۶۱)

[۶۴۳] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۰ ق، کاتب: ملا میر سید ابن میر صالح بای سمرقندی، ۱۷۹ برگ، ۲۷×۱۷ س.

نسخه دیگر (۳۴۳)

[۶۴۴] نستعلیق تحریری نازیبا، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۸ ق، ۱۳۵ برگ، ۲۰/۵×۱۳ س.

نسخه دیگر (۱۹)

[۶۴۵] نستعلیق شکسته، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق، ۲۸۵ برگ، ۲۲×۱۳ س.

ناظم هروی (متوفی اواخر قرن ۱۱ ق).

[۶۴۶] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۱۷۷ ق، کاتب: ابراهیم بن ملا میر بدر الکاتب اوراتپه‌گی، ۱۶۸ برگ، ۱۹/۵×۱۱/۵ س. برگ اول و دوم افتاده است و

از «دمیدن صبح توحید» آغاز می‌شود.

آغاز (موجود): به نام آن که یک نامش کریم است / بهار لطفش آموزش نسیم است.

نسخه دیگر (۷۱۴)

[۶۴۷] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۴۳ ق، کاتب: محمد صابر ابن نیاز بابا، ۱۷۵ برگ، ۲۳/۵×۱۴ س. آخر نسخه افتاده است.

آغاز: الهی چون سپهرم سینه بگشای / دلم طوطی کن و آینه بنمای.

آغاز: الهی سینه‌ام را ساز قانون / زآهش بند
تار ناله مضمون.

102

یوسف و زلیخا (فارسی، ادب)

سراینده شناخته نشد، اما این منظومه را در
۱۰۵۶ ق سروده است.

[۶۵۱] نستعلیق زیبا، نسخه مزین: سرلوحه
بسیار زیبایی مذهب، متن در جدول زرین،
اوراق افشان طلایی، عناوین شنگرف، در
برخی اوراق مینیاتور داشته که کنده شده،
تاریخ کتابت: قرن ۱۱ ق، در برگ ۱ به خطی
جدید نوشته شده که این نسخه به خط
میرعلی (هروی!) است، ۲۲۲ برگ،
۲۹×۱۷/۵ س.

[در حواشی، کتابی از ملا شاه مشتمل بر
تهذیب نفس و سلوک در ۱۵ بند آمده است].
آغاز: الهی حُسن یوسف ده بیان را / بده عشق
زلیخا این زبان را.

نسخه دیگر (۳۱۵)

[۶۴۸] شکسته نستعلیق دشوار خوان، عناوین
شنگرف، تاریخ کتابت: ۱۲۸۸ ق، ۲۴۱ برگ،
۲۱×۱۳ س.

نسخه دیگر (۳۴۷)

[۶۴۹] نستعلیق تحریری، عناوین شنگرف،
تاریخ کتابت و نام کاتب عمداً پاک شده است،
اواسط قرن ۱۳ ق، ۲۰×۱۲ س. در دنباله
نسخه برگزیده‌یی از اشعار گوناگون آمده
است.

605

یوسف و زلیخا (فارسی، ادب)

حاذق هروی (نیمه قرن ۱۳ ق).
[۶۵۰] نستعلیق آمیخته به شکسته (دودست)،
تاریخ کتابت: ۱ صفر ۱۲۸۳ ق، کاتب: محمود
سمرقندی و محمد صالح مروزی ولد حاجی
محمد طاهر ساکن در بخارای شریف، در
ولایت خوقند، ۲۵۱ برگ، ۲۱×۱۳ س.

فهرست راهنما

توضیح: تمامی شماره‌ها، ارجاع است به شماره‌های درون قلاب [] در متن فهرست.

ابوشکور سالمی کشی، محمّد التمهید فی بیان التّوحید [۱۴۱]	آنی، احمد یارخان گلزار خیال [۴۴۳]
ابوظاهر صدر سمرقندی سمریه [۲۹۳]	ابراهیم بن علی شرح شروط اربعین [۳۲۶]
ابوظاهر طرطوسی ابومسلم‌نامه [۹، ۸]	ابرقوهی، صدرالدین اسماعیل تعبیرنامه سلطانی [۱۳۰]
ابوظاهر مولتانی عمدة‌الاسلام [۳۷۷]	ابن الیاس، فخرالدین محمود شرح النقایة [۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰]
ابوعبدالله شغنائی، حسین بن علی التهایة [۶۱۴]	ابن بزّاز، محمّد بن محمّد کردری الفتاوی البرّازیة [۳۸۱]
ابوالفضل علامی عیار دانش [۳۷۸، ۳۷۹]	ابن ساعتی، مظفرالدین احمد مجمع البحرین [۴۸۶]
ابولیث سمرقندی، نصر بن محمّد بستان العارفین [۵۶]	ابن عربی، محی‌الدین محمّد الفتوحات المکیة [۳۸۳]
تنبیه الغافلین [۱۴۲]	[ترجمه فصوص الحکم (۱۲۷)]
ابونصر ارفنجی تکملة اللطایف [۱۳۶]	ابن هشام مغنی اللیب [۵۳۵]
ابونصر قطّان غزنوی [سراج القلوب (۲۸۳)]	ابوالبرکات هندی، قادری بن عبدالله کچکول سلطانی [۴۱۷، ۴۱۸]
احمد بن ابی سعید مالکی صالحی التفسیرات الأحمديّة [۱۳۲]	ابوالبقاء ابن مخدوم اعظم جامع المقامات [۱۶۰]
احمد سرهندي تحفة المقربین [۸۷، ۸۸]	ابوسعید یمانی آیینة جهان‌نمای [۷]

املا، آخوند ملا محمد	مکتوبات [۵۵۸، ۵۵۷، ۵۵۶، ۵۵۵، ۵۵۴]
دیوان [۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱]	اختیار تریقی، قاضی حسن
انصاری، خواجه عبدالله	مختار الأخیار [۴۹۴، ۴۹۳]
[أنیس المریدین (۴۵، ۴۶)]	أدقوی، ابوالفضل جعفر
باخوزی، عبدالواسع	الأمتاع فی أحكام السماع [۳۵]
مقامات جامی [۵۵۳]	ارزانی، محمد اکبر
بخاری، ابوبکر بن عمر بن وقار	قرابادین [۴۰۵]
تذکرة الواعظین [۱۱۰]	مفرح القلوب [۵۴۸]
مُبکیات [۴۶۵]	میزان الطب [۵۷۸، ۵۷۷]
بخاری، صلاح بن مبارک	ازغنی نمنگانی، احمد بن سعد
انیس الطالبین [۴۳، ۴۴]	تذکرة بغراخانن [۱۰۳، ۱۰۲، ۱۰۱، ۱۰۰]
بخاری، عبیدالله بن مسعود صدر الشریعة	اسفرائینی، محمد راضی
التوضیح [۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸]	کبریت احمر [۴۱۶]
شرح التوضیح [۳۰۰]	اسیری لاهیجی، شمس الدین محمد
التقایة [۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸]	مفاتیح الأعجاز [۵۳۶، ۵۳۷]
۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳]	افلاکی، شمس الدین احمد
وقایة التروایة [۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰]	مناقب العارفين [۵۶۱، ۵۶۲]
بخاری، سیدعلی بن سیدمحمد	الله یارکته تورغانی (صوفی)
شرح المعزی [۳۲۲]	مراد العارفين [۴۹۷، ۴۹۸]
شرح التقایة [۳۵۳]	مسلك المتقین [۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵]
بخاری، خواجه محمد	
مسلك العارفين [۵۰۲]	
بخاری، محمد بن اسماعیل	امیرحسینی هروی
[قصص الأنبياء (۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰)]	طرب المجالس [۳۶۳]
بخاری، محمد حسین بن محمد باقی	نزهة الأرواح [۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶]
تذکرة الشهداء [۱۰۶]	[۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹]
قصص حسینی [۴۱۲]	امیر خسرو دهلوی
بخاری، سید نیاز بن سیدعلی	دیوان [۱۸۲]
کشف الرموز [۴۲۲]	
برخوردار ترکمان فراهی	امامزاده حنفی، رکن الدین محمد
محبوب القلوب [۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲]	شرعة الأسلام [۳۵۴]
	امیرشاهی سیزواری
	دیوان [۲۲۵]

- برنی، ضیاء الدین
تاریخ فیروز شاہی [۷۵]
- برهان الدین مرغینانی، محمد بن ابی بکر
کتاب الهدایة [۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴]
- بغوی، ابو محمد حسین
مصابیح السنّة [۵۲۰]
معالم التنزیل [۵۳۴]
- بلعمی، ابوعلی
[ترجمه تاریخ طبری (۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷)]
- بلغاری، حسین
[شرح احوال جامی (۵۹۵)]
- بلغاری، عبدالرحیم
الطریقه المحمّدیة [۳۶۶]
- بلگرامی، عبدالواحد بن ابراهیم
شرح نزہة الأرواح [۳۴۳، ۳۴۴]
- بناکتی، ابوسلیمان
تاریخ [= روضة أولى الألباب] [۶۷]
- بنایی هروی، کمال الدین
بهرام و بهروز [۶۵]
- بونى، ابوالعباس احمد
شمس المعارف [۳۵۵]
- بهاء الدین محمد
تنبيه الغافلين [۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵]
- بیدل دهلوی، میرزا عبدالقادر
چهار عنصر [۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰]
- دیوان [۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱]
- طلسم حیرت [۳۶۷]
طور معرفت [۳۶۸]
- بیرجندی، عبدالعلی
جواهر القرآن [۱۶۶]
شرح النقایة [۳۵۱، ۳۵۲]
- بیضاوی، ناصر الدین عبدالله
انوار التنزیل [۳۸، ۳۹]
- بیهقی، ابوجعفر احمد
تاج المصادر [۶۶]
- تفتازانی، مسعود بن عمر
التلویح [۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰]
شرح التلخیص (مختصر) [۳۰۶]
شرح العقاید [۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶]
- شرح مفتاح العلوم [۳۴۲]
مطوّل [۵۲۷]
- توره پشتی، شهاب الدین فضل الله
تحفة المرشدين [۸۵]
- جامی، عبدالرحمن
بهارستان [۶۴]
- دیوان [۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷]
سبحة الأبرار [۲۸۱]
- سلسلة الذهب [۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷]
شواهد النبوة [۳۵۶، ۳۵۷]
- فوائد الوافیة [۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶]
[۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱]
- نفحات الأنس [۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵]
[۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰]
- یوسف و زلیخا [۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵]
- جرجانی، میر سید شریف
[ترجمه التعریفات (۱۱۸)]
الحاشیة علی تحریر القواعد [۱۷۲، ۱۷۳]
الحاشیة علی شرح المواقف [۱۷۶، ۱۷۷]
- جرجزوانی، محمد بن صلاح
ترجمه مختصر الوافیة [۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲]
[۱۲۳]

خوافی، مجدالدین روضه خلد [۲۵۴]	جهرمی، کمال‌الدین براهین قاطعه [۵۴]
دشتکی شیرازی، جمال‌الدین عطاءالله روضه‌الاحباب [۲۶۱] [=قصص الأنبياء (۴۱۱)]	چرخى، يعقوب بن عثمان تفسير [۱۳۳، ۱۳۴]
دوانی، ملاجلال شرح العقاید [۳۲۹] لوامع الأشراف [=اخلاق جلالی] [۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲]	سائق هروی يوسف و زليخا [۶۵۰]
دولت‌آبادی، شهاب بن عمر چهل حدیث [۱۷۱]	حاذق خوقندی، جنیدالله تحقق القواعد [۹۲]
دولتشاه سمرقندی تذکره الشعراء [۱۰۴، ۱۰۵]	حافظ شیرازی دیوان [۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴]
دهبیدی، محمد مؤمن زبدة الحقائق [۲۷۹، ۲۸۰]	حسامی قراکولی دیوان [۲۰۸]
رحیمی کولابی، شاه‌عبدالرحیم دیوان [۲۳۷، ۲۳۸]	حصاری، نظام‌بن خواجه یعقوب تحفة المواعظ [۸۹]
رشیدالدین وطواط (؟) تحفة الواعظین [۹۰، ۹۱]	حکیم مؤمن، میرمحمد زمان تحفة المؤمنین [۸۶]
رفیع‌الدین اسحاق همدانی سیرت رسول‌الله [۲۹۴، ۲۹۵]	خباز کشمیری، محمدحسین هدایة الأعمى [۶۳۵]
زرنوجی، برهان‌الدین تعلیم المتعلم [۱۳۱]	خاقانی شروانی دیوان [۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱]
زمخشری، جارالله محمود [رسالة من مقدمة الأدب (۳۵۹)] الكشاف [۴۱۹] مهذب الأسماء [۵۷۹]	خبیصی، شرف‌الدین محمد الموشح [۵۷۲]
زلیعی، فخرالدین عثمان تبیین الحقائق [۷۸]	ختلانی، سلیمان بن عبدالله بحرانصایح [۵۰]
سامی، میرزاعظیم تاریخ سلاطین مغنییه [۷۴]	خطیب تبریزی، محمدبن عبدالله مشکوة المصابیح [۵۱۹]
	خنجی اصفهانی، فضل‌الله سلوک الملوک [۲۹۲]
	خوارزمی، علی بن محمد الفتاوی الشیبانیة [۳۸۲]
	قیام‌القیام [۴۱۴]

- ساوی، عمر بن عبدالجبار سعدی
ترجمه منهاج العابدین [۱۲۴]
- سرخسی، شمس‌الدین ابوبکر
المبسوط [۴۶۵]
- سعدی شیرازی، مصلح‌الدین
برستان [۵۸، ۵۷]
- گلستان [۴۴۴، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸]
- سعیدی، محمد سعید حسینی
جمرات الشوق [۱۶۲]
- سلطان محمد درویش
مجمع الغرائب [۴۸۸]
- سورآبادی، ابوبکر عتیق
تفسیر [۱۳۵]
- سیالکوتی، عبدالحکیم
الحاشیة علی تحریر... [۱۷۴]
- زبده الأفكار [۲۷۸]
- سیدای نسفی، میرعابد
دیوان [۲۳۹، ۲۴۰]
- سید راقم، ملاشرف‌الدین
تاریخ راقمی [۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳]
- سیوطی، عبدالرحمن
الجامع الصغیر [۱۵۵]
- شاهدی، ابراهیم
گلشن توحید [۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱]
- شاه عابدین حسینی
کشف الأسرار [۴۲۰، ۴۲۱]
- شفاهی اصفهانی، میرمظفر
اخلاق شاهی [۱۱]
- شوکت بخاری
دیوان [۲۱۲]
- شهرستانی، محمد بن عبدالکریم
الملل و التعل [۵۶۰]
- شیخ آبادی، شیخ حیدر محمد
مصیبت‌نامه [۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵]
- شیبانی، محمد بن حسن
شرح السیر الکبیر [۲۲۴]
- شیروانی، محمد بن حسن
الحاشیة علی شرح الحکمة العین [۱۷۵]
- صائب تبریزی، میرزا محمد علی
دیوان [۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸]
- صدیقی، لطف‌الله
[رساله در سیر و سلوک (۲۹۶)]
- صدیقی علوی، محمد عالم
لمحات من نفحات الأنس [۴۵۸]
- ضیاء الحق
مقاصد السالکین [۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲]
- طالب آملی، محمد
دیوان [۲۲۹]
- طباخ شاعر
کتاب شه‌نامه [۳۵۸]
- طرابلسی، ابراهیم بن موسی
البرهان [۵۵]
- طغان شاه تیموری
انتقامیه [۳۷]
- عادل بن عبدالله
ترجمه التعریفات [۱۱۸]
- عاملی، حسین بن شهاب‌الدین
عقود الدرر [۳۷۵]
- عبدالحق دهلوی
آداب لباس... [۶]
- أشعة اللمعات [۳۲]
- شرح شکوة المصابیح [۳۴۰]

- الطریق القويم [۳۶۴، ۳۶۵]
 عبدالرزاق کاشی
 اصطلاحات الصوفية [۳۳]
 عبدالعلی انصاری
 شرح مسلم الثبوت [۳۳۸]
 عبدالغفور لاری
 تکملة نفحات الأنس [۵۹۵، ۶۰۱]
 عبدالقادر بغدادی
 [خزانه الأدب (۳۲۸)]
 عبداللطیف گجراتی
 لطایف الحدائق [۴۵۴]
 عبدالله القادر
 بحر التواریخ [۴۹]
 عبیدالله بن شاه محمد
 مسائل خانی [۵۰۱]
 عرفی شیرازی
 دیوان [۲۳۰]
 کلیات [۴۲۶]
 عصام‌الدین اسفرائینی، ابراهیم بن محمد
 شرح شمایل [۳۲۷]
 عصمت بخاری
 دیوان [۲۳۱]
 عطار نیشابوری
 تذکرة الاولیاء [۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹]
 منطق الطیر [۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸]
 عطایی، شرف‌بن محمد
 فواید فیروزشاهی [۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰]
 علوی بخاری، محمد شریف
 تحفة السالکین [۸۴]
 علیم‌الله حسینی بلخی
 نثر الجواهر [۵۸۰، ۵۸۱]
 علی‌یزدی، شرف‌الدین
 ظفرنامه [۳۷۰]
 عمادی، محمد بن عمر
 میرزا المعانی [۴۶۳]
 عنایت‌الله کنبو
 بهار دانش [۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳]
 غجدوانی، محمود بن شیخ‌علی
 مفتاح الطالبین [۵۴۷]
 غزالی طوسی، ابو حامد محمد
 احیاء علوم‌الدین [۱۰]
 [ترجمه احیاء علوم‌الدین (۱۱۱)]
 کیمیای سعادت [۴۳۳، ۴۳۴، (۴۳۴/۱)، ۴۳۵، ۴۳۶،
 ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱]
 منهاج العابدین [۵۶۹]
 غوری، علی بن احد
 کنز العباد [۴۳۰]
 غیاثی بخارایی، غیاث‌الدین
 دیوان [۲۳۲، ۲۳۳]
 فخری هروی، سلطان محمد
 هفت کشور [۶۳۸، ۶۳۹]
 فردوسی توسی، حکیم ابوالقاسم
 شاهنامه [۲۹۸]
 قادری، محمد صادق شهابی
 مناقب غوثیه [۵۶۳، ۵۶۴]
 قادری، سید ابوالقاسم
 لؤلؤئیة [۴۵۲]
 قاسم انوار
 دیوان [۲۳۴-۲۳۵]
 قیچاق‌خان
 تاریخ [۷۶]
 قراباغی محمدشاهی، یوسف بن محمدخان
 تنمة الحواشی [۷۹، ۸۰]

- هشت بهشت (= رساله چمنیه) [۶۳۶]
- قرا تگینی، جامی بن کمال
تحفة الأخیار [۸۲، ۸۳]
- قسطلانی، احمد بن محمد
ارشاد الساری... [۲۹]
- قطب‌الدین رازی
الحاشیة علی تحریر القواعد [۱۷۴]
شرح مطالع [۳۴۱]
- قوشچی، ملاعلی
شرح تجرید الکلام [۳۰۳]
میزان الحساب [۵۷۶]
- قہستانی، شمس‌الدین محمد
جامع الرموز [۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴]
- کاشفی، حسین واعظ
اخلاق محسنی [۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴]
- انوار سہیلی [۴۰، ۴۱، ۴۲]
جواهر التفسیر [۱۶۳، ۱۶۴]
روضۃ الشهداء [۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷]
مواہب علیہ [۵۷۰، ۵۷۱]
- کاشفی، واعظ، علی بن حسین صفی
آداب الاصحاب [۱، ۲، ۳، ۴، ۵]
رشحات عین الحیات [۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰]
- کلنبوی رومی، اسماعیل بن مصطفی
المراصد [۴۹۹]
- کلیم کاشانی، ابوطالب
دیوان [۲۳۶]
- کمال خجندی
دیوان [۲۴۱]
- لاری، ملایحیی
فتوح الحرمین [۳۸۴]
- لاهوری حسین، محمد بن باقر
کنز الہدایات [۴۳۲]
- مازندرانی، محمدہادی بن ملا محمد صالح
شرح شافیہ [۳۲۵]
- محرم علی اصفہانی
سراج الأبرار (= راحت القلوب) [۲۸۲]
- محمد امین مؤمن آبادی
الأمنیة [۳۶]
- محمد امین
شرح خلاصہ کیدانی [۳۱۶، ۳۱۷]
- محمد بن برہان سمرقندی
سلسلۃ العارفین و تذکرۃ الصدیقین [۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰]
- محمد بن عبد الخالق
کنز اللغات [۴۳۱]
- محمد بن عثمان حنفی
شرح عین العلم [۳۳۷]
- محمد زاهد، عین‌الدین محمد بن احمد
ترغیب الصلوٰۃ [۱۲۸، ۱۲۹]
- محمد طاهر بن ابی القاسم
عجایب الطبقات [۳۷۲]
- محمد مجیر وجیہ
مفاتیح الجنان [۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶]
- محمد حسین اعرج
مونس الانسان [۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵]
- محمی‌الدین طوسی
کنز العاشقین [۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹]
- محموی، میر مغیث‌الدین
دیوان [۲۴۲]

- مرغینانی، ابوالفتح عبدالرحیم سمرقندی
فصول الأحکام [۳۸۶]
- مستملی بخاری، اسماعیل
شرح تعرف [۳۰۴، ۳۰۵]
- مستوفی، محمدبن محمود
لباب الأخبار [۴۵۳]
- مستوفی قزوینی، احمد بن ابی بکر
تاریخ گزیده [۷۷]
- مسعودی سمرقندی، مسعودبن محمد
جامع الفقه [۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸]
کتاب الصلوة [۳۶۱]
- معین مسکین
روضه الواعظین [۲۷۱، ۲۷۲]
- معارج النبوه [۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳]
- مقریزی، احمدبن علی
مختصر درة الأسلاک [۴۹۵]
- ملونندی، محمدبن داوود
شرح دیوان خاقانی [۳۲۰، ۳۲۱]
- محمد یوسف منشی
نذکره مقیم خانی [۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹]
- منوچهری
گزیده دیوان [۴۴۲]
- منیر لاهوری، ابوالبرکات
کارستان [۴۱۵]
- منیری بهاری، شرف‌الدین احمد
مکتوبات [۵۵۹]
- مولوی، مولانا جلال‌الدین محمد
مثنوی معنوی [۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱،
۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹،
۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳]
مجالس سبعة [۴۸۴]
- مؤیدالدین خوارزمی
ترجمه احیاء علوم‌الدین [۱۱۱]
- میرخواند، محمد بن محمود
روضه الصفا [۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰]
- میرسید احمد ولی
قندیه سمرقند [۴۱۳]
- میرک بخاری، شمس‌الدین
شرح کلمة العین [۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲،
۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵]
- ناصرالدین محمد
ایرج‌نامه [۴۷]
- ناصرعلی سرهندی
دیوان [۲۴۳، ۲۴۴]
- ناظم هروی
یوسف و زلیخا [۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹]
- ناظم، ملا فرخ حسین
دیوان [۲۴۵]
- ناگوری، کمال‌الدین
مجموع خانی [۴۸۷]
- نجم‌الدین رازی (دایه)
مرصاد العباد [۵۰۰]
- نخشبی، ضیاء‌الدین
سلوک السلوک [۲۹۱]
- طوطی‌نامه [۳۶۹]
- نسفی، نجم‌الدین عمر
العقاید النفسیه [۳۷۴]
- نصیرالدین طوسی
اخلاق ناصری [۲۵، ۲۶، ۲۷]
تحریر اقلیدسی [۸۱]
سی فصل [۲۹۷]
- نظام‌الدین نیشابوری، حسن بن محمد
غرائب القرآن [۳۸۰]

واصفی هروی، زین‌الدین محمود بدایع الوقایع [۵۳، ۵۲، ۵۱]	نوری اصفهانی، محمد دیوان [۲۴۶]
واعظ سمرقندی، ملاکلان ریاض‌المذکرین [۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶]	نیازی، عبدالله جواهر رحمانی [۱۶۵]
یارکندی، محمد یوسف مجمع الأسرار [۴۸۵]	هجویری، ابوالحسن علی کشف‌المحجوب [۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵]
یعقوب بن علی رومی مفاتیح الجنان [۵۳۸]	هلالی چغتایی، نورالدین دیران [۲۴۷]
یوسفی هروی، یوسف جامع‌القراید [۱۵۹]	همدانی، میرسیدعلی ذخیره الملوک [۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، [۲۵۳]

